

ЗАМОК

28 червня 2024 року, № 7-12 (415-420)

Газета Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка

У ПРОЕКЦІЇ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, професор

Одним із найвагоміших показників рівня науково-педагогічної діяльності закладів вищої педагогічної освіти виступає ефективність науково-дослідницької роботи їх професорсько-викладацького складу. Тому для вдосконалення процесу підготовки педагогічних працівників вищої кваліфікації особливе важливе значення має всебічний аналіз результатів творчо-професійних пошуків кожного науковця як учасника науково-педагогічного процесу і підсумків рейтингового оцінювання їх фахової діяльності.

В Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка та Фаховому коледжі науково-педагогічні завдання виконує висококваліфікований колектив науковців-освітян, з яких 84% мають наукові ступені та вчені звання, а саме: 14 докторів наук і професорів та 72 кандидати наук і доценти. За минулий навчальний рік звання професора отримала Ірина Онишук (кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти), а звання доцента – Тетяна Балбус (кафедра мистецьких дисциплін та методик їх навчання), Антоніна Гура (кафедра біології, екології та методик їх навчання), Тетяна Долга (кафедра психології та соціальної роботи), Оксана Доманюк (кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти), Олена Мороз (кафедра історії та методик навчання).

В центрі уваги ректорату Академії залишалися питання підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників як в Україні, так і за кордоном. Зокрема, у 7 закладах вищої освіти України пройшли підвищення кваліфікації та стажування 14 наших науковців. Сермеро викладачів Академії (А.М.Гура, І.М.Михалюк, І.П.Поляк, О.В.Гурська, І.А.Онишук, В.В.Терпелюк, Д.Ч.Чик) стажувалися в науково-освітніх установах зарубіжжя; І.М.Михалюк, А.М.Гура, Ю.В.Тимош отримали сертифікати з іноземної мови відповідно до загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти в країнах Європейського Союзу. Підкреслимо, що з метою вдосконалення обліку результатів підвищення кваліфікації та стажування науково-педагогічних працівників Академії застосовуються принципи накопичувальної системи.

Важливим напрямком і сектором наукової роботи наших фахівців залишається організація та здійснення співробітництва і наукового партнерства із науково-освітніми інституціями України. Ми уклали угоди про співробітництво і наукове партнерство з Ізмаїльським ДГУ, Львівським ДУ фізичної культури ім.І.Боберського, Полтавським НПУ ім.В.Г.Короленка, Луцьким НТУ, Волинською православною богословською академією, Волинським фаховим коледжем культури і мистецтв ім.І.Стравінського, Кременецьким Центром дитячої творчості, громадською організацією «Центр органної та літургійної музики», а також меморандуми про співпрацю з Кременецькою районною організацією Товариства Червоного Хреста України, Державною спеціальною службою транспорту Міністерства оборони України, із Західним міжрегіональним центром з надання безоплатної правничої допомоги та Кременецьким районним судом.

Значна робота проведена в організації, співучасті в організації та проведенні наукових конференцій міжнародного та всеукраїнського рівня, серед яких – «Altitudinis mundi spiritualis. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід», «Почаївська Лавра та її вплив на формування української православної ідентичності», «Соціальна допомога і соціальна робота: виклики сучасності», «Актуальні проблеми технологічної освіти», «Інноваційні підходи до фізичного виховання і спорту учнівської та студентської молоді», «Медико-біологічні проблеми фізичного виховання різних груп населення», «Сучасний стан і перспективи розвитку освіти: теорія, практика, інновації», «Відкрита наука України: візійний дискурс

в умовах воєнного стану», «Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження», «Litteris et artibus: нові горизонти», а також – XX Звітна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Академії за 2023 рік і XX Студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сьогодення очима молоді».

Широкомасштабними, багатими змістом і формами стали науково-освітні та культурно-мистецькі заходи, в яких брали участь науково-педагогічні працівники нашої Академії та Фахового коледжу. Особливе місце серед таких заходів належить XXIII Міжнародному літературно-мистецькому форуму «Діалог двох культур», XXXVI зустрічі Європейської родини шкіл імені Юліуша Словацького та XXIX зустрічі «Школи відкритого розуму» в рамках Міжнародного інтеграційного проекту для студентів, магістрантів і аспірантів України, Польщі, Німеччини, Естонії.

Зусиллями науково-педагогічних працівників Академії та у їх співпраці зі співробітниками Кременецького краєзнавчого музею проведено науково-методичний семінар «Музей як засіб формування громадянської компетентності у здобувачів освіти в Україні». «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті» – науково-методичний семінар, підготовлений і проведений нашими фахівцями мистецького профілю, а семінар «Використання принципів філософії «Zero west» у формуванні екологічної грамотності» – на організаційно-методичному рахунку наших науково-педагогічних працівників природничо-наукового спрямування. Вагоме науково-теоретичне та змістово-методологічне навантаження мали «Кременецькі читання», присвячені 105-й річниці від дня народження українського педагога, публіциста, письменника та поета Василя Сухомлинського.

Повноцінною за масштабами та всебічною за змістом була публікаційна діяльність науковців нашої Академії та Фахового коледжу. Підготовлені їх авторськими зусиллями побачили світ чергові 16-ий та 17-ий випуски «На-

укового вісника Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка», який включено до Переліку наукових фахових видань України. Підкреслимо, що вагома координаційна роль у формуванні та підготовці «Вісника...» належить доктору педагогічних наук, професору В.Є.Бенері. Ефективно і стабільно працює редакційний колектив наукового часопису «Кременецькі компаративні студії» (головний редактор – доктор філологічних наук, професор Д.Ч.Чик).

В загальному, за минулий навчальний рік на авторському рахунку наших науково-педагогічних працівників – 443 публікації: 6 монографій, 3 підручники, 6 посібників, 1 патент, 5 методичних рекомендацій, 76 фахових публікацій, 26 – у Scopus та Web of Science, 50 – у зарубіжних виданнях, 270 тез та інших публікацій. Одноосібну монографію «Польський національний район на радянській Україні» опублікував доктор історичних наук, професор Генріх Стронський. Наші науковці стали співавторами колективних монографій «Фундаментальні ментально-ціннісні відмінності українців і росіян як підґрунтя їх цивілізаційного протистояння», «Українська еліта у другій половині XIX – на початку XXI століття: особливості формування, трансформація уявлень, інтелектуальний потенціал. Західні землі. Вибрані проблеми», «Психолого-педагогічні особливості становлення особистості в умовах трансформації сучасного суспільства», «Українська школа» у польській і австрійській літературі. Життя і творчість Томаша Падури: факти і проблеми», «Формування та розвиток здоров'язбережувального середовища в закладах освіти різного рівня».

Вісім науковців Академії опублікували навчальні підручники та навчально-методичні посібники: О.О.Безносук

(«Спортивна метрологія», «Професійна педагогіка», «Інклюзивна освіта» – підручники), В.В.Чижик («Анатомія та фізіологія центральної нервової системи» – навчальний посібник), О.В.Гурська («Генетика з основами селекції: збірник тестових завдань» – методичний посібник), О.М.Довгань, О.Н.Давибіда, Л.Ю.Левандовська («Основи класичного масажу для дорослих і дітей» – навчально-методичний посібник), В.Д.Собчук («Історія Кременеччини», «Актуальні проблеми історії України» – методичні посібники), О.В.Мороз («Основи філософських знань» – навчально-методичний посібник).

Активною була участь представників нашого закладу вищої освіти у науково-методичних заходах різного рівня. На міжнародних і всеукраїнських конференціях від нашої Альма-матер працював 241 учасник, на конференціях іншого рівня – 135 осіб; учасниками семінарів та «круглих столів» були 49, а вебінарів і тренінгів – 42 наших науково-педагогічних працівники. Онлайн-курси пройшли 64 науковці Академії, участь в організації та проведенні фахово-тематичних виставок брали 14 наших фахівців. До цього додамо, що триває реалізація двохрічного проекту

BOOST (Надання можливостей та організаційного успіху малим університетам в Україні) а також розроблено два проекти по ERASMUS-EDU-2024-CBHE-STRAND-1.

Плідно працює Рада молодих науковців (голова Ради – доцент Олена Тригуба). Підтвердження цього: публікація збірників наукових статей «Litteris et artibus: нові горизонти» (Випуск 8) та «Kremenets science: ope air, або Наука в кросівках» (Випуск 9), участь у роботі Спільної молодих вчених України та перспективи її діяльності на близько перспективу – підготовка і проведення круглих столів «Вплив новітніх технологій на інтелектуальну власність» і «Проектна діяльність в Україні» (спільно зі Студентським науковим товариством Академії), налагодження співпраці із Радами молодих науковців закладів вищої освіти України, підготовка та проведення традиційних науково-практичних конференцій. Зазначимо також, що маємо конкретні результати діяльності Студентського наукового товариства Академії: до його активу зараховується участь студентів у міжнародних (39), всеукраїнських (115), внутрішніх (в межах Академії – 214) конференціях і семінарах (40). Окрім цього, студенти мистецьких спеціальностей брали участь у 14-ти міжнародних, 4-х всеукраїнських і 1 обласному конкурсах і фестивалях.

Зазначимо, що друкований орган Академії газета «Замок» оперативно і в достатньому обсязі здійснює інформаційне забезпечення діяльності колективу навчального закладу, а бібліотека нашого навчального закладу – його літературно-методичне забезпечення.

Під час засідання Вченої ради Академії відбулося

відкриття Лабораторії змішаного навчання академії, де зі вступним словом до присутніх звернувся менеджер проекту BOOST, кандидат філологічних наук, доцент Василь Кучер. Обладнання для Лабораторії наш ВЗО отримали за рахунок програми Європейського Союзу Еразмус+, а його загальна вартість становить 10 400 євро. Закуплене обладнання презентував присутнім викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Дмитро Клак.

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ: XX, ЮВІЛЕЙНА

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи

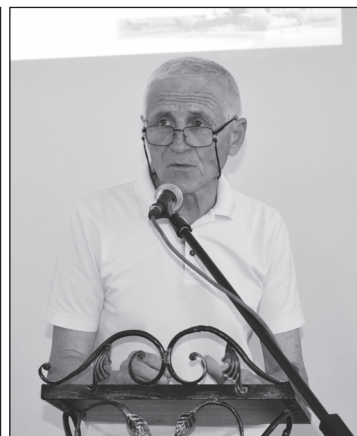
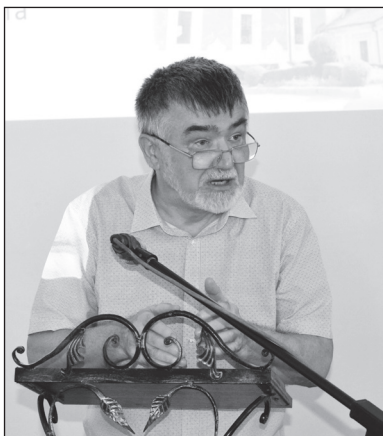
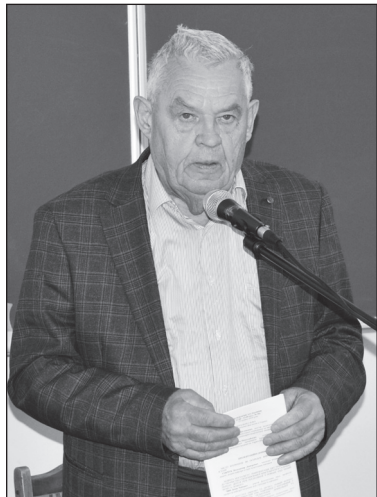
Відбулася XX Звітна науково-практична конференція професорсько-викладацького складу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка за 2023 рік. З вітальними словами до учасників такого поважного наукового форуму звернулися ректор академії, професор Афанасій Ломакович і проректор зі стратегічного планування та наукової роботи академії, професор Микола Курач.

П л е н а р н е засідання (модератор – ректор Академії, професор Афанасій Ломакович) розпочалося доповіддю кандидата історичних

в Україні» (модератор – професор Ірина Скакальська, завідувач кафедри історії та методики навчання), «Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної та мистецької освіти в Україні» (модератори – доцент Інна Ратинська, завідувач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання, і Василь Райчук, старший викладач кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання), «Інновації в біологічній та екологічній освіті та науці» (модератор – доцент Ольга Кратко, завідувач кафедри біології, екології та методик їх навчання).

Науково-педагогічні працівники кафедри психології та соціальної роботи, які працювали в першій студії над науковою проблематикою «Соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах війни» висвітлювали питання «Як залишитися в ресурсі: профілактика емоційного вигорання» (завідувач кафедри, модератор студії, доцент Тетяна Новак), особливості «Роботи з ПТСР у межах когнітивно-поведінкової терапії» (кандидат психологічних наук, доцент Юлія Тимош), «Психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни» (кандидат психологічних наук, доцент Маріанна Ярошук) і процесу «Оцінювання учнів з особливими освітніми потребами в умовах інклюзивного навчання» (кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Фіголь).

чатковою школою в контексті концепцій НУШ» звернулася кандидат педагогічних наук, доцент Любов Кравець. Її колега Наталія Приймас визначала «Роль міжпредметних зв'язків у формуванні суспільствознавчих компетентностей учнів на уроках курсу «Я досліджую світ»». Процес «Формування математичних знань молодших школярів як важлива складова навчально-виховного процесу» зацікавив кандидата педагогічних наук, доцента Вікторію Павелко, доцент Вікторія Легін висвітлювала тему «Формування здоров'язбережувальної компетентності у дітей дошкільного віку: теоретичний аспект», а увага доцента Оксани Доманюк зосередилася на особливостях процесу «Підготовки

наук, доцента кафедри історії та методики навчання Володимира Собчука «Місто Кременець як осередок вивчення місцевої історії». Доктор філологічних наук, професор кафедри іноземних мов і методик їх навчання Денис Чик презентував дослідження «Шляхтя ностальгує: репрезентація ідеї повернення до українства сполонізованої аристократії в Галичині періоду Другої Речі Посполитої у романі «Під тихий вечір» Богдана Лепкого». Авторський науково-дослідницький інтерес кандидата педагогічних наук, доцента кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти Оксани Швець стосувався конкретної методичної тематики «Play Fest-2024 «Мріємо та діємо»: новий формат реалізації цінностей гри, навчання та натхнення у співпраці кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти з Lego Foundation». Викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Дмитро Клак висвітлював особливості «Використання SCRATCH-проектів у контексті STEM». «Угорська та чеська сторінки у творчості Бориса Харчука» – тема презентаційної доповіді кандидата філологічних наук, доцента кафедри української мови і літератури та методик їх навчання Олега Василичина.

Комплекс стратегічно важливих науково-теоретичних і методичних проблем аналізували учасники студійних засідань. У своїх тематичних доповідях науковці спрямували увагу на «Соціально-психологічний супровід учасників освітнього процесу в умовах війни» (модератор – доцент Тетяна Новак, завідувач кафедри психології та соціальної роботи), «Освітні процеси в умовах воєнного стану» (модератор – доцент Тетяна Фасолько, завідувач кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти), «Актуальні проблеми психологічної та професійної освіти» (модератор – доцент Ірина Цісарук, завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій), «Новітні парадигми навчання інформатики» (модератор – доцент Надія Бабій, завідувач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики), «Проблеми та перспективи фізичної культури і спорту в системі освіти» (модератори – доцент Віктор Голуб, завідувач кафедри теорії та методики фізичного виховання, і доцент Микола Божик, завідувач кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання), «Філологічний дискурс: стан, проблеми, перспективи» (модератор – доцент Віталій Назарець, завідувач кафедри української мови і літератури та методик їх навчання), «Сучасні тенденції у лінгводидактиці та дослідженні іншомовного дискурсу» (модератор – доцент Василь Кучер, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання), «Суспільні процеси в регіональному та європейському контексті на тлі війни

Кандидат психологічних наук, доцент Марія Боднар визначала «Чинники конструювання життєвого світу студентської молоді», її колега Тетяна Долгих – «Психологічні особливості здійснення перекладу», а доктор філософії Андрій Заблоцький – «Особливості роботи працівників соціальної сфери у різних сферах сімейного виховання». Кандидат педагогічних наук, доцент Володимир Терпелюк аналізував «Технології соціального супроводу сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах».

Тема «Освітні процеси в умовах воєнного стану: теорія, практика, інновації» стала об'єктом дослідження на засіданні другої студії, де працювали науковці кафедри педагогіки, дошкільної та початкової освіти». Модератор студії, завідувач кафедри, доцент Тетяна Фасолько доповідала про «Діяльнісний підхід як основу організованого освітнього процесу в сучасному закладі дошкільної освіти». Тематика виступу професора Олександра Безносюка – «Дуальна освіта – зарубіжний досвід».

майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти в умовах сьогодення».

Науковці кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Академії та члени циклової комісії трудового навчання, технологій і образотворчого мистецтва Фахового коледжу працювали в тематичному полі третьої студії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти». Науковий дискурс розпочала доцент Ірина Цісарук доповіддю «Формування підприємницької компетентності у майбутніх учителів трудового навчання та технологій». Важливу організаційно-методичну тему «Актуальні питання підготовки до акредитації освітніх програм: нормативні вимоги й акценти експертизи» висвітлював професор Микола Курач. Про «Використання творчих технічних завдань у процесі підготовки майбутніх учителів технологій» говорив доцент Степан Шабага, а «Профілізація старшої школи: проблеми і перспективи» – тема виступу доцента Олександра Омельчука. Доцент Марія Олексюк висвітлювала «Педагогічні

умови ефективного використання комп'ютерних технологій на уроках трудового навчання», її колега доцент Віталій Цісарук здійснив «Аналіз міжнародних стандартів технологічної освіти». Кандидат технічних наук Ростислав Гарматюк характеризував процес «Використання диференційованого підходу при викладанні технічних дисциплін», а старший викладач Олександр Ємець зупинився на «Особливостях вивчення пристроїв захисного відключення в контексті підготовки майбутніх учителів технологій». Викладач Фахового коледжу Юрій Цимбалюк обґрунтував «Мотивацію навчально-пізнавальної діяльності здобувачів вищої освіти на заняттях з художньої обробки металів», а його колега Сергій Томашівський розповів про «Ручне ліплення із глини як один із способів формування в учнів естетичного світосприйняття».

«Новітні парадигми вивчення інформатики» – зміст науково-фахового інтересу учасників четвертої студії, членів кафедри інформаційних технологій і методики навчання інформатики. Наші науковці – представники цієї інноваційної сфери сучасної освіти і науки – аналізували «Тенденції розвитку змісту шкільної інформативної освіти в країнах Європейського Союзу» (завідувач кафедри, доцент Надія Бабій), процеси «Використання елементів історизму при вивченні інформатики» (доцент Олена Фурман) і «Використання штучного інтелекту в навчальній діяльності» (доцент Ігор Галаган), а також «Впровадження STEM-освіти в Новій українській школі» (доцент Іванна Саланда).

Доктор педагогічних наук, професор Валентина Бенера говорила про «Індивідуальний науково-методичний супровід процесу професійного розвитку майбутнього педагога», а її колега Ірина Онишук – про «Шляхи формування м'яких навичок у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти». Конкретно спрямовану тематику «Особливості впровадження зарубіжних тенденцій у практику підготовки фахівців дошкільної освіти в КОГПА ім. Тараса Шевченка» обрала для виступу кандидат педагогічних наук, доцент Людмила Врочинська. До теми «Організаційно-педагогічні засади ефективного партнерства між закладом дошкільної освіти та по-

ПРОФЕСОРСЬКО-ВИКЛАДАЦЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ: XX, ЮВІЛЕЙНА

Микола КУРАЧ, проректор із стратегічного планування та наукової роботи

Наукова проблематика п'ятої студії – «Проблеми та перспективи фізичної культури і спорту в системі освіти». Наші фахівці фізичного виховання і спорту висвітлювали науково-теоретичні та методичні аспекти «Використання інноваційних методів навчання у процесі фізичного виховання молодших школярів» (доценти Віктор Голуб і Володимир Прокопович), «Організації навчально-тренувального процесу юних спортсменів на етапі базової підготовки з футболу» (заслужений працівник фізичної культури і спорту України Анатолій Антонюк, старший викладач Василь Трифонюк), «Оптимізації фізичного виховання в системі освіти» (доцент Олександр Бережанський, асистент кафедри Сергій Сиротюк), «Здоров'язберігаючих технологій у процесі фізичного виховання» (професор Віктор Чижик, старший викладач Василь Довгаль). Доцент Микола Божик висвітлював особливості «Реалізації варіативного модуля «Бадмінтон» у закладах загальної середньої освіти через Міжнародну програму «SHUTTLE TIME», доцент Тетяна Кучер обрала темою виступу «PİNGO – ефективний засіб фізичного виховання студентської молоді», а доцент Любов Левандовська – тему «Фізична активність дітей молодшого шкільного віку: мотивація і структура». Професор Олена Довгань характеризувала «Масаж як засіб профілактики та лікування травм у волейболістів», а доцент Володимир Банах – «Інформаційні технології та метрологічний контроль у фізичному вихованні та спорті».

«Філологічний дискурс: стан, проблеми, перспективи» – тематичний напрям виступів членів шостої студії. Розмова фахівців-філологів розпочалася виступом завідувача

кафедри української мови і літератури та методик їх вивчення», доктора філологічних наук Віталія Назарця на тему «Юліуш Словацький і Адам Міцкевич: два генії, дві життєві долі». ТанDEM українських філологів у складі доцента Олега Василюшина та вчительки української мови і літератури Кременецької ЗОШ №4 Ірини Василюшин запропонував членам секції аналітичне дослідження «Угорська та чеська сторінки творчості Бориса Харчука». «Чинники та стратегії ефективного формування оцінювання на уроках української мови та літератури у 6 класі» характеризувала доцент Ірина Комінярська, а її колега, доцент Інна Волянчук визначала «Словотвірний потенціал суфіксів –ЕЦь, –ИЦ в сучасній українській літературній мові». «Ерос і Танатос у сучасній українській прозі Бориса Харчука» – тематика аналітичного дослідження тандему науковців доцента Романа Дубровського та кандидата філологічних наук Ірини Поляк.

Науково-педагогічні працівники – члени кафедри іноземних мов і методики їх навчання, що працювали в сьомій студії, аналізували «Сучасні тенденції у лінгводидактиці та дослідженні іншомовного дискурсу». Завідувач кафедри, доцент Василь Кучер характеризував «Розвиток навичок критичного мислення при навчанні усного та писемно-

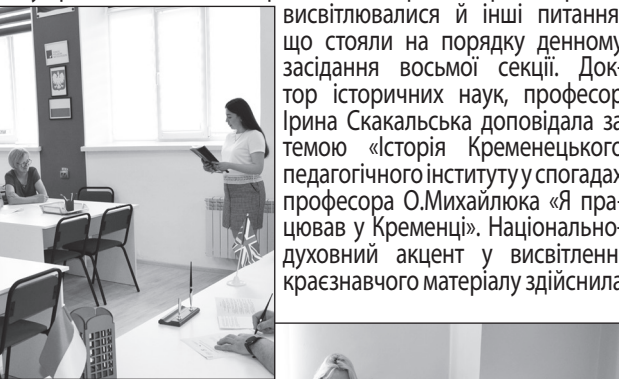
го спілкування англійською мовою». Цікаве змістовно та оригінальне за методологічним вирішенням наукове дослідження «Шляхта ностальгує: репрезентація ідеї повернення до українства сполонизованої аристократії в Галичині періоду Другої Речі Посполитої у романі «Під тихий вечір» Богдана Лепкого», вже озвучене на пленарному засіданні, презентував у деталізованому викладі професор Денис Чик. Професор Олександр Готов

аналізував «Вірші Юліуша Словацького «Кременецького» циклу в українських перекладах». «Технологія Flipped Classroom

як модель студентоцентровано-го навчання» – тема виступу доцента Інни Клак. Її колега, доцент Оріся Марунько доповідала про «Використання штучного інтелекту у вивченні здобувачами вищої освіти граматики німецької мови». Доцент Надія Яценюк досліджувала «Використання методу проектів у формуванні комунікативної компетентності учнів старшої школи». До літературознавчої проблематики звернулися доцент Наталія Янущ («Роберт Бернс українською мовою: особливості перекладу») та асистент кафедри Ольга Собчук («Історичний детектив в українській літературі»).

Зрозуміло, що для науковців – викладачів дисциплін суспільно-історичного циклу – науково-дослідницький інтерес склали «Суспільні процеси в регіональному та європейському контекстах на тлі війни в Україні». Визначальною та провідною в такому плані стала доповідь доктора історичних наук, професора Генріха Стронського «Українсько-російська війна і демографічні проблеми України». Через призму проблем, викликаних російською агресією проти України, висвітлювалися й інші питання, що стояли на порядку денному засідання восьмої секції. Доктор історичних наук, професор Ірина Скакальська доповідала за темою «Історія Кременецького педагогічного інституту у спогадах професора О.Михайлюка «Я працював у Кременці». Національно-духовний акцент у висвітленні краєзнавчого матеріалу здійснила

кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз у науковому дослідженні «Сакральні об'єкти Кременця як складова туристичних маршрутів Тернопілля». Співзвучним за духовною спрямованістю та краєзнавчим наголосом став виступ кандидата історичних наук Галини Сеньківської за темою «Культурно-освітні та туристично-краєзнавчі товариства Тернопілля». «Сучасні вектори розвитку музично-педагогічної та мистецької освіти в Україні» – наукова проблематика засідання дев'ятої студії, в якій працювали науковці кафедри мистецьких дисциплін і методики їх навчання. Завідувач кафедри, доцент Інна Ратинська спільно зі старшим викладачем Василем Райчуком висвітлювали важливу фахову методичну і практичну проблему

«Виконавська підготовка майбутнього вчителя музичного мистецтва». Професор Олександр Дем'янчук аналізував

«Теоретико-методологічні основи компетентнісного підходу в системі професійної освіти майбутніх дизайнерів», а увагу доцента Оксани Легкун привернула «Фортепіанна спадщина композитора Михайла Вериківського». Проблему «Дослідження ефективності використання музичної терапії для зняття стресу, підтримки психічного здоров'я та реабілітації в умовах воєнного часу» досліджували заслужений артист України, доцент Микола Швидків і старший викладач Мар'яна Томашівська. Оригінальною за змістом була доповідь доцента Ліни Ільчук «Дзвонарське мистецтво у музичному вихованні школярів: духовний та світський аспекти». Доцент Лариса Соляр висвітлювала «Методологічні підходи до розвитку культурних цінностей у майбутніх педагогів-музикантів

на тему «Музична освіта, професійне шкільництво, принципи та структура системи музичного виховання в Україні», а її колега Олена Тарківська-Нагиналюк темою виступу обрала конкретну фахово-методичну проблематику «Колективне музикування: особливості виховання метро-ритмічного чуття». Асистент кафедри Світлана Олійник запропонувала наукову розвідку історико-мистецького змісту «Висвітлення особливостей музичної культури кінця ХХ–початку ХХІ століть у філософсько-естетичному трактаті К.Пендерецького «Лабіринт часу»».

Науковці кафедри біології, екології та методики їх навчання працювали в десятій секції над науковою проблематикою «Інновації в біологічній та екологічній освіті та науці». ТанDEM науковців, доценти Неля Цицюра та Ольга Дух, висвітлювали методологічні особливості та практичну специфіку процесу «Використання цифрових інструментів для формування знань щодо зміни клімату». Про «Вплив воєнних дій на геологічні середовища та здоров'я населення» доповідали доценти, кандидат історичних наук Ольга Кратко та кандидат біологічних наук Людмила Головатюк. Доктор філософії, доцент Антоніна Гура і кандидат біологічних наук, старший викладач Оксана Гурська аналізували «Ме-

тоди проблемного навчання у системі підготовки здобувачів природничих спеціальностей». «Засоби підтримання емоційного здоров'я здобувачів освіти під час організації освітнього процесу в закладах вищої освіти» – тема виступу кандидата педагогічних наук Тетяни Бондаренко. За матеріалами ХХ

МОЛОДЬ ПРО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

Олена ТРИГУБА, голова Ради молодих науковців, доцент

У Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка відбулася традиційна, а цього року ювілейна, ХХ студентська науково-практична конференція «Актуальні проблеми сьогодення – очима молоді». Її учасників вітали доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, професор Микола Курач і голова Ради молодих науковців академії, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба. Студенти-науковці запропонували учасникам молодіжного наукового зібрання 68 наукових доповідей, шість із яких було оприлюднено на пленарному засіданні, а 62 – на семи студійних.

Пленарне засідання (модератор – кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба) доповідало «Особливості національно-патріотичного виховання студентів фахового коледжу» розпочав магістрант спеціальності «Фізична культура» Віталій Шамал (його науковий керівник – кандидат педагогічних наук, доцент Олена Фурман). Майбутні вчителі історії, студентки бакалаврату Ольга Венжинович і Анастасія Назарук характеризували «Підхід Михайла Драгоманова до українського питання та сучасність» (науковий керівник – доктор історичних наук, професор Ірина Скальська). Під цим же науковим керівництвом студентка спеціальності «Англійська мова і література» Валентина Шварівська підготувала дослідження «Історія освіти на

та суспільно-політичні процеси в освітньому контексті» (модератори – студентка спеціальності «Історія» Христина Чикун і кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз), «Педагогічні та психологічні проблеми розвитку дошкільної, початкової та загальної середньої освіти» (модератори – студентка спеціальності «Англійська мова і література» Мирослава Боцюк і кандидат педагогічних наук, доцент Любов Кравець), «Теоретико-методичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього вчителя» (модератори – студентка спеціальності

історико-культурного надбання», Іоанна Шевчук – «Культурне й релігійне життя на Волині у міжвоєнний період ХХ століття», а магістрантка Надія Швець – «Проблеми та труднощі у вивченні історії Першої світової війни на уроках історії в закладах загальної середньої освіти». Студент-третьокусник Вадим Чашкін під науковим керівництвом кандидата історичних наук Галини Сеньківської підготував доповідь «Жіноче лідерство у політиці: особистість Маргарет Тетчер у контексті гендерних стереотипів і викликів».

Учасники другої студії аналізували «Педагогічні та психологічні проблеми розвитку дошкільної, початкової та загальної середньої освіти». Засідання студії розпочалося доповіддю модератора студії, студентки бакалаврату Мирослави Боцюк «Вплив сімейних стосунків на формування позитивних моральних якостей особистості молодшого школяра» (науковий керівник – доцент Любов Кравець). «Пізнавальна діяльність учнів на уроках історії: організаційно-методичний аспект» – тема доповіді студентки спеціальності «Історія» Ани Деречей (науковий керівник – доцент Олена Мороз). Значна група доповідачів-магістрантів технологічного профілю готували свої виступи під науковим керівництвом доктора педагогічних наук, професора Миколи Кура-

Кременеччині крізь призму експозиції Музею освіти «Волинські Афіни». Конкретну і практично важливу та цікаву методичну проблему «Співвідношення термінів «візуалізація» та «наочність» у контексті викладання іноземної мови» під науковим керівництвом кандида-

та філологічних наук, доцента Наталії Янусь вирішував магістрант спеціальності «Англійська мова і література» Олександр Мартинюк. «Методичні аспекти вивчення будови слова на уроках української мови в закладах загальної середньої освіти» висвітлювала магістрантка спеціальності «Українська мова і література» Марія Швайко (науковий керівник – кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянук). На завершеному пленарному засіданні конференції прозвучала доповідь магістранта, майбутнього вчителя математики та інформатики Артема Гненого «Можливості впровадження в освіту інтелектуальних систем навчання на базі штучного інтелекту» (науковий керівник – кандидат технічних наук, доцент Іванна Саланда).

Учасники студійних засідань висвітлювали важливі теоретичні та практичні питання державно-політичного, соціально-історичного, науково-освітнього та культурно-мистецького життя українського народу: «Історичні

«Початкова освіта» Анастасія Кальчук і кандидат педагогічних наук, доцент Наталія Приймас), «Літературознавчі та філософські проблеми в контексті культури та глобалізації» (модератори – студентка спеціальності «Українська мова і література» Юлія Ковалик і кандидат філологічних наук, доцент Інна Волянук), «Сучасна українська лінгвістика: стан і проблеми» (студентка спеціальності «Українська мова і література» Христина Шелест і кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська), «Сучасні тенденції в дослідженні іншомовного дискурсу та лінгводидактики» (модератори – магістрантка спеціальності «Англійська мова і література» Іванна Боринська та кандидат філологічних наук, доцент Наталія Янусь) і «Медико-біологічні та соціально-психологічні проблеми здоров'я і фізичного виховання» (модератори – студент спеціальності «Біологія» Олександр Сичов і кандидат біологічних наук, доцент Людмила Головатюк).

Робота першої студії «Історичні та суспільно-політичні процеси в освітньому контексті» розпочалася доповіддю магістранта Віталія Вавренчука «Шкільний підручник як засіб формування предметних компетентностей на уроках історії України у 10 класі (науковий керівник – доцент Володимир Собчук). Під цим же науковим керівництвом студентка бакалаврату, майбутній учитель історії Анастасія Каліжук підготувала доповідь «Формування інформаційної компетентності учнів під час вивчення у школі історії Західної України міжвоєнної доби», а її однокурсниця Христина Чикун – науково-методичну розвідку «Формування хронологічної компетентності учнів під час вивчення в курсі вітчизняної історії держави Романовичів». Окремі здобувачі вищої освіти зі спеціальності «Історія» готували інформаційно-методичні доповіді під науковим керівництвом доктора історичних наук, професора Ірини Скальської: студентки Софія Діхтярук – «Історико-культурна площина вивчення постаті Романа Бжеського», Анастасія Поліщук – «Архітектурна спадщина XVII-XVIII століть міста Кременця в контексті загальноукраїнського

ча: Анна Котелевець – «Формування компетентності «обізнаність та самовираження у сфері культури» на уроках технологій в НУШ», Олександр Несольоний – «Формування іншомовного словникового запасу учнів на уроках технологій в НУШ», Роман Сухомеюк – «Розвиток підприємницьких здібностей учнів на уроках технологій в НУШ», Надія Часковська – «Особливості реалізації дизайн-проектів майбутніми вчителями технологій на заняттях із фахових дисциплін». Під цим же науковим керівництвом здобувач третього рівня вищої освіти Сергій Постумент опрацював тему «Графічні редактори як вид інформаційно-цифрових засобів художньо-проектної підготовки майбутніх учителів технологій». Майбутній учитель початкових класів Тетяна Обезюк доповідала про «Готовність дитини до систематичного шкільного навчання (науковий керівник – доцент Наталія Приймас). «Інформаційно-комунікаційні технології: ключ до

інклюзивної освіти» – тема доповіді здобувача освітньо-наукового рівня вищої освіти Івана Салюка (науковий керівник – доцент Олександр Омельчук). Тему «Використання інформаційних технологій у процесі вивчення мистецтва» запропонувала майбутній вчитель музичного мистецтва Ангеліна Сімора (науковий керівник – доцент Лариса Соляр).

МОЛОДЬ ПРО АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ СЬОГОДЕННЯ

Олена ТРИГУБА, голова Ради молодих науковців, доцент

«Теоретико-методичні аспекти формування професійної компетентності майбутнього вчителя» – напрям аналітичних пошуків учасників третьої студії. Молоді науковці досліджували «Інструменти та методи індивідуалізації процесу навчання в гуманістичній освіті» (студентка спеціальності «Англійська мова» Світлана Голуб, науковий керівник – професор Олександр Безносок), «Лепбукінг як ефективний метод на уроках читання в початковій школі» (студентка спеціальності «Початкова освіта» Анастасія Кальчук, науковий керівник – доцент Ірина Комінярська), «Формування професійної компетентності майбутніх учителів у процесі навчання конструювання та моделювання одягу» (магістрантка спеціальності «Технологічна освіта» Людмила Малишук, науковий керівник – доцент Ірина Цісарук), «Організація освітнього простору в початкових класах

сільського закладу загальної середньої освіти» та «Форми методичної роботи в школі» (студентки спеціальності «Початкова освіта» – відповідно Ольга Медведюк і Анастасія Петручик, науковий керівник – доцент Наталія Приймас), Про «Необхідність візуалізації на уроках математики у початкових класах» говорила майбутній педагог початкової школи Софія Тимошук (науковий керівник – доцент Вікторія Павелко). Під науковим керівництвом старшого викладача Олександра Ємця майбутній учитель технологій Юрій Шевчук підготував науково-інформаційне повідомлення «Витратні матеріали в системі технічного обслуговування та ремонту обладнання навчальних майстерень», а доктор педагогічних наук, професор Микола Курач керував роботами, які виконали магістрант Василь Шмигельський (тема доповіді – «Сучасні техніки художньої обробки деревини та особливості їх вивчення на практичних заняттях») і аспірант Валерій Фещук («Концепція впровадження художньо-проектної діяльності учнів на уроках технологій у НУШ».

Доповідачі четвертої студії аналізували «Літературознавчі та філософські проблеми в контексті культури та глобалізації». Майбутні вчителі музичного мистецтва Тетяна Гарасим і Олія Гребініченко підготували матеріал «Богдана Філіц – митець душевної краси» (науковий керівник – старший викладач Алла Афанасенко). Магістрантка спеціальності «Українська мова і література» Анастасія Іванчук характеризувала «Денники» Петра Сороки як засіб формування соціокультурної компетентності

«Філософські аспекти творчості Лесі Українки» (науковий керівник – доцент Олена Мороз). «Вогнем і мечем» Генрика Сенкевича в українській критиці кінця XIX–початку XX століть» – тема наукової розвідки магістранти спеціальності «Українська мова і література» Аліни Тарасюк (науковий керівник – доцент Віталій Назарець).

«Сучасна українська лінгвістика» – напрям аналітичних пошуків учасників п'ятої студії, робота якої розпочалася доповіддю майбутньої вчительки української мови та літератури Катерини Ковальчук «Ефективне використання електронних ресурсів на уроках української мови в 5 класі НУШ під час вивчення фонетики». Магістрантка цієї ж спеціальності Анна Шикута доповідала про «Медіаосвітні технології під час вивчення орфографії в 5 класі НУШ». Над тематикою студійного засідання активно працював студенти-третьокурсники спеціальності «Українська мова та література», які оприлюднили результати своїх наукових розвідок: Марія Кочкубей – «Вивчення української мови у 5 класі за інтегрованим курсом Ірини Старогіної», Анна Макаруч – «Методичні особливості вивчення будови слова та словотвору в 5 класі НУШ», Анастасія Форсюк – «Способи використання сервісу HSP для вивчення української мови в 5 класі», Христина Шелест – «Методичні особливості вивчення фонетики у 5 класі НУШ». Всі доповідачі студії підготували свої доповіді здійснювали під науковим керівництвом доцента Ірини Комінярської.

Над студійною тематикою «Сучасні тенденції в дослідженні іншомовного дис-

самостійної навчальної діяльності на уроках фізичної культури» (Андрій Грцаук, Олександр Лісничук, Яна Трачук; науковий керівник – доцент Микола Божик); «Формування мотивації до занять фізичним вихованням» (Богдана Дубів, Юрій Охоцький; науковий керівник – доцент Володимир Банах); «Ігрова діяльність як необхідний засіб виховної роботи в школі» та «Ігрові вправи у розвитку координації рухів у дітей молодшого шкільного віку» (Катерина Кузьо, Дмитро Сімчук; науковий керівник – професор Віктор Чижик); «Масаж і мануальна терапія як засіб фізичної реабілітації» (Марія Тригуба; науковий керівник – професор Олена Довгань); «Сучасні підходи до формування здорового способу життя у студентів» (Маргарита Захарчук; науковий керівник – доцент Любов Левандовська); «Покращення фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку» (Олександр Пелих; науковий керівник – доцент Тетяна Кучер). Тему «Масаж як засіб для здоров'я та відновлення функцій організму» оприлюднила магістрантка Тернопільського національного медичного університету імені І.Я.Горбачевського Валерія Кондратюк (науковий керівник – доцент цього ж університету Н.О.Давибіда).

Окремі доповіді членів студії стосувалися важливих і конкретних соціально-психологічних проблем здоров'я людини. Зокрема, майбутній психолог Вікторія Курач характеризувала особливості «Використання автентичного пісенного матеріалу, римівок і віршів у подоланні психологічних травм особистості» (науковий керівник – старший викладач Олія Мельник), а майбутній фахівець соціальної роботи Аліна Кравчук – «Сучасні підходи до

курсу та лінгводидактики» (шоста студія) працювали студенти і магістранти спеціальності «Англійська мова та література». Під науковим керівництвом завідувача кафедри іноземних мов та методики їх навчання, доцента Василя Кучера магістранти Іванна Боринська та Максим Соколовський підготували доповіді «Лінгвокраїнознавча компетенція та її складові» та «Формування медіаграмотності майбутніх вчителів англійської мови НУШ». Студентка-четвертокурсниця Тетяна Квачук виступила із науково-методичним повідомленням «Можливості використання комп'ютерних технологій на уроках англійської мови», а магістрантка Світлана Панасюк працювала над темою «Методика вико-

ристання текстів з країнознавчим компонентом у формуванні культури спілкування студентів» (науковий керівник – доцент Наталія Янусь).

«Медико-біологічні та соціально-психологічні проблеми здоров'я та фізичного виховання» – тематика науково-аналітичних повідомлень, підготовлених і здійснених учасниками сьомої студії. Висвітлення медико-біологічної проблематики здійснювалося студентами і магістрантами спеціальності «Фізичне виховання» в аналітико-тематичних розвідках «Лижна підготовка у програмі закладів загальної середньої освіти» та «Особливості підготовки майбутніх педагогів до виховання у дітей старшого дошкільного віку навичок здорового способу життя» (Роман Боднар, Ігор Скакальський; науковий керівник – доцент Олександр Бережанський); «Організація пізнавальної діяльності на уроках фізичної культури» та «Шляхи і методи самовдосконалення педагогічної майстерності вчителя фізичної культури» (Денис Гуменюк, Вадим Стасюк; науковий керівник – доцент Віктор Голуб); «Особливості методики використання рухливих ігор на уроках фізичної культури в 1–4 класах (з базовим матеріалом «Футбол»)», «Особливості вивчення стану фізичного здоров'я учнів молодшого шкільного

школярів», а студентка бакалаврату цієї ж спеціальності Олія Ковалик – «Поетику віршів Василя Стуса (на матеріалі збірки «Палімпсести»)». Їх науковий керівник – доцент Інна Волянчук. Доцент Роман Дубровський здійснював наукове керівництво творчими пошуками магістрантки Діани Колісецької в тематичному напрямку «Типи лідерства та їх вираження в текстах». «Антропоцентричні аспекти творчості Тараса Шевченка» висвітлювала студентка спеціальності «Історія» Анастасія Поліщук, а її колега Вадим Чашкін –

соціального проектування» (науковий керівник – доцент Наталія Фіголь). Під науковим керівництвом доцента Людмили Головатюк студент четвертого курсу спеціальності «Біологія» Олександр Сичов оприлюднив тематично актуальне повідомлення «Наслідки війни для довкілля та здоров'я населення».

віку» та «Методика підготовки учнів старших класів до

соціального проектування» (науковий керівник – доцент Наталія Фіголь). Під науковим керівництвом доцента Людмили Головатюк студент четвертого курсу спеціальності «Біологія» Олександр Сичов оприлюднив тематично актуальне повідомлення «Наслідки війни для довкілля та здоров'я населення».

За матеріалами XX студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сьогодення – очима молоді» буде опубліковано двадцяті випуск однойменного збірника студентських наукових робіт.

За матеріалами XX студентської науково-практичної конференції «Актуальні проблеми сьогодення – очима молоді» буде опубліковано двадцяті випуск однойменного збірника студентських наукових робіт.

НАПРЯМ ДОСЛІДЖЕННЯ —

Світлана Гуральна, кандидат мистецтвознавства, доцент

Збагачується зміст і розширюється формат наукової співпраці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка із зарубіжними науково-освітніми інституціями, насамперед із закладами вищої освіти європейських країн. Вагомим підтвердженням такого співробітництва наших науковців зі своїми зарубіжними колегами стала I Міжнародна науково-практична конференція «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід». Науковий форум проходить під патронатом Міністерства освіти і науки України, Національної академії педагогічних наук України, Департаменту освіти і науки Тернопільської обласної військової адміністрації, Центру органної та літургійної музики та Генерального Консульства Республіки Польща в Луцьку. Спільно з нашою Альма-матер його співорганізаторами та повноцінними учасниками стали науковці Навчально-науч-

Пряшівського університету, Віденського університету і науковці вітчизняних закладів вищої освіти: Дрогобицького ДПУ ім.Івана Франка, Львівського НУ ім.Івана Франка,

го». Професор Львівського національного університету ім.Івана Франка Наталія Сиротинська визначала «Музично-поетичні особливості циклу страчних антифонів в

ко говорила про «Українську духовну пісню у творчому доробку священників греко-католицької церкви». «Уява як шлях душі – роздуми про напрямки розвитку сучасної мистецької педагогіки в контексті музики Клода Дебюссі» – предмет аналізу, здійсненого аспіранткою Університету Казимира Великого у Бидгощі (Республіка Польща) Ельжбетою Буднік. Наш науковець, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Оксана Легкун інформувала про «Композиторську діяльність Арсена Річинського в контексті становлення національної церкви», а доцент кафедри теорії музики Львівської національної музичної академії ім.М.В.Лисенка Яким Горак завершив дискурс пленарного засідання доповіддю «Отець Володимир Домет Садовський – діяч української культури Галичини кінця XIX – першої половини XX ст.».

Робота I Міжнародної науково-практичної конференції «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід» проходила у змішаному онлайн-офлайн форматі і продовжилася на п'яти тематичних комунікативних платформах: «Сакральна музика в культурній синергії Сходу і Заходу», «Педагогічна освіта як засіб комунікації з духовно-мистецьким простором», «Трансдисциплінарний дискурс у контексті духовного мистецтва», «Образотворче мистецтво як механізм трансляції сенсів християнського вчення» та «Духовенство і його роль у розвитку сакрального мистецтва: збереження традицій у сучасному вимірі».

Другий день роботи науковці продовжили на онлайн-офлайн-засіданнях комунікативних платформ, що відбувалися за такими тематичними напрямками: «Сакральна музика в культурній синергії Сходу і Заходу», «Педагогічна освіта як засіб

Донецької державної музичної академії ім.С.С.Прокоф'єва, Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника. Оргкомітет визначив програму роботи Конференції: урочисте

відкриття, два пленарних засідання, п'ять напрямків комунікативних тематичних платформ (секційний формат), лекція-семинар, екскурсія-ознайомлення з науково-навчальною базою Академії, мистецький вечір духовної музики.

На першому пленарному засіданні українських і зарубіжних науковців, учасників конференції, вітали проректор нашої академії, професор Микола Курач, виконувач обов'язків голови Тернопільської обласної ради Володимир Болещук, перший заступник Кременецького міського голови Микола Матвіюк, керівник відділу англійської мови, медіа та культури Університету Вустера (Сполучене Королівство Великої Британії та Ірландії), професор Ніколетта Сінпое, доктор філософських наук, академік Національної академії наук України, дійсний член Національної академії педагогічних наук України, професор Василь Кремень.

Після процедури урочистого відкриття наукового форуму прозвучали тематичні доповіді представників академічної науки науково-освітніх установ країн-учасників Конференції. Розпочав науковий дискурс віце-президент Варшавського музичного товариства ім.С.Монюшка,

українській сакральній монодії XVI-XVII століть», а директор Інституту мистецтвознавства Люблінського католицького університету Івана Павла II, професор Петро Вишневський запропонував тему «Польська церковна пісня – тропарі Пасхи». Науковці Прикарпатського НУ ім.В.Стефаника, професор Ганна Карась і доцент Уляна Конвалюк, презентували тему «Нотовидання української сакральної музики в діаспорі як фактор збереження духовності і національно-культурної ідентичності», їх колега із Дрогобицького ДПУ ім.Івана Франка Ірина Бермес розкривала «Особливості розвитку української

хорової духовної музики на межі XX – XXI століть». Оригінальну тему «Духовні скарби української ідентичності у Ватикані» запропонував професор Прикарпатського НУ ім.Василя Стефаника Богдан Тимків. На цьому етапі наукового форуму нашу Академію представила кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Світлана Бондар (Гуральна); її доповідь – «Органне мистецтво Тернопільської області в контексті культури України».

Другу частину пленарного засідання Конференції доповіддю «Сидір Воробкевич – священник, митець і педагог-просвітник» розпочав доцент Чернівецького національного університету ім.Юрія Федьковича Микола Шкрібляк. Доктор філософії Державної музичної консерваторії В.Белліні з Кальтанісетти (острів Сицилія, Італія) Дієго Канніццаро характеризував «Сакральну музику Суїції».

Темою виступу науковців Волинського національного університету ім.Лесі Українки, доцентів Ольги Каленюк і Олександри Панфілової стали «Художньо-стилістичні принципи сучасного декоративного живопису Волині». «Рукописний двоюрідний брат Кодексу Куманікуса» – таким був зміст доповіді доктора філософії Віденського Університету Джереми Ллевелліна. Науковець кафедри музикознавства та методики музичного мистецтва факультету мистецтв Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Галина Яцен-

комунікації з духовно-мистецьким простором», «Трансдисциплінарний дискурс у контексті духовного мистецтва», «Образотворче мистецтво як механізм трансляції сенсів християнського вчення» та «Духовенство і його роль у розвитку сакрального мистецтва: збереження традицій у сучасному вимірі».

Науковці, які працювали за темою комунікативної платформи «Сакральна музика в культурній синергії Сходу і Заходу», висвітлювали музичні аспекти релігійних святкувань, тематику, напрямки та значення духовної творчості релігійних діячів християнської церкви і мистецької творчості представників сакрального сектора європейської музичної культури. Зокрема, йшлося про пам'ятки сакральної музики давньої України та зразки оригінальної рецепції української духовної пісні. Доповідачі висвітлювали особливості інтерпретації християнської догматики у музичних творах, культури вираження побожності народу в релігійних піснях, специфіку богослужбово-музичної культури різних регіонів України та інших європейських країн і сакральне значення духовної музики у контексті національної та загальноєвропейської музичної культури. Йшлося про музичні засоби передачі релігійного змісту, про специфіку та значення органної музики, а також про медитативні твори в сучасній українській духовній музиці та про сакральну музику взагалі на різних етапах історичного поступу національних культур.

цювали представники Люблінського католицького університету ім.Яна Павла II,

професор Віктор Ляк, який характеризував «Містичизм в органній музиці на прикладі IV органного концерту Фелікса Нововейсько-

«ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS»

Учасники другої комунікативної платформи працювали над темою «Педагогічна освіта як засіб комунікації з духовно-мистецьким простором». Вони говорили про прояви медитативності, як однієї з якостей музичного мистецтва в українській музиці, про народоз-

навчий освітній компонент, як складник навчального процесу в закладах вищої освіти, про актуалізацію формування морально-духовного світогляду та духовно-моральний цінностей в умовах музичного простору школи. Фахівці-музикознавці визначали роль української народної пісні та національного музичного мистецтва в цілому для формування духовної особистості та місце художньо-творчого спілкування у системі фахових компетентностей і в духовній культурі майбутнього вчителя музичного мистецтва, де зазначали важливість застосування інноваційних освітніх технологій музикознавчого спрямування. Науковці акцентували увагу на особливостях формування інтересу до класичної музики в умовах Нової української школи, висвітлювали методику художньо-стильового аналізу у формуванні музично-виконавської компетентності вчителя музичного мистецтва.

За тематикою цієї ж комунікативної платформи працювали фахівці музичного й образотворчого мистецтва кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання нашої Академії. Вони представили учасникам конференції аналітичні

них у 90-х роках ХХ століття» (кандидат педагогічних наук Іванна Погонєць), «Педагогічне формування професійної компетентності майбутніх учителів музики засобами українського народного музичного мистецтва» (кандидат педагогічних наук Мар'яна Томашівська), «Розуміння смислу музичного твору майбутніми вчителями музичного мистецтва: семіотичний аспект» (асистент кафедри Юлія Мельник), «Педагогічні умови формування відчуття форми, кольору, простору під час виконання здобувачами робіт з живопису та плерерних робіт» (старший викладач Дмитро Синенький, викладач Олена Тимків). Трибуну конференції надали і нашим студентам: Яна Змєєва висвітлювала «Використання інноваційних технологій в навчанні мистецьких дисциплін» (науковий керівник – старший викла-

дач Дмитро Синенький), а Олеся Алексійчук – тему «Репрезентація духовного мистецтва на уроках інтегрованого курсу «Мистецтво» у старших класах» (науковий керівник – доцент Світлана Бондар (Гуральна)).

«Трансдисциплінарний дискурс у контексті духовного мистецтва» – тематичне навантаження третьої комунікативної платформи. Науковці аналізували духовну творчість українських і зарубіжних композиторів різних напрямків і періодів, духовно-релігійні мотиви в музичному та образотворчому мистецтві європейських народів, зверталися до проблеми ідеологічного впливу на культуру та мистецтво, до історії та трансформації різних видів і форм духовного мистецтва. На цій платформі прозвучали висту-

послухи учасників конференції, які працювали за програмою четвертої комунікативної платформи, висвітлювали проблему «Образотворче мистецтво як механізм трансляції сенсів християнського вчення». Їх науковий інтерес склали проблеми збереження української культурної ідентичності та історичної пам'яті через творчу діяльність персоналії національного мистецтва; визначали вони і вплив християнських духовних символів на образотворчу діяльність митців. Говорили доповідачі і про застосування новаторських методів при вивченні сакральної складової образотворчого мистецтва. На цій комунікативній платформі працювали науковці нашого закладу вищої освіти: доцент кафедри мистецьких дисциплін і методик їх навчання Тетяна Балбус представила тему «Народна ікона на склі як особливе духовно-сакральне явище», а викладач нашого фахового коледжу Богдана Гуменюк зі своїми колегами з Волинського НУ ім.Лесі Українки, доцентами Олександром Панфіловою та Іваном Тарасюком – результати спільного дослідження «Фітоморфна фрескова орнаментика церков Почаївської Лаври».

«Духовенство і його роль у

розвитку сакрального мистецтва: збереження традицій у сучасному вимірі» – проблематика, над якою працювали науковці п'ятої комунікативної платформи. Вони характеризували форми і зміст навчального процесу у римо-католицьких семінаріях, сакрально-мистецьку діяльність релігійних діячів, зокрема греко-католицьких священників, в її музичному та образотворчому форматах, процес формування художніх традицій національного образотворчого мистецтва і визначали рівень новаторства творчості сучасних композиторів – авторів духовних музичних творів, давали соціально-богословську інтерпретацію гендерних відносин. У виступах фахівців знайшли своє відображення сакрально-мистецькі проблеми минулого і сьогодення, зокрема йшлося про капеланство як духовно-релігійну складову діяльності українського суспільства, про актуалізацію проблематики християнського розуміння свободи і права на життя та про правові гарантії свободи совісті в умовах

російської агресії проти України. В цьому тематичному напрямку працювали і науковці нашої Академії: кандидат мистецтвознавства, доцент Світлана Бондар (Гуральна) спільно з вікарієм Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ, о.Віталієм Козаком характеризували «Внесок греко-католицьких священників Тернопільщини у розви-

ток хорового мистецтва», а кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз – «Роль духовенства у формуванні

релігійної свідомості віруючих засобами сакрального мистецтва».

Технічну підтримку наукового форуму забезпечували Андрій Бурма та Юрій Лішук.

За матеріалами I Міжнародної науково-практичної конференції «ALTITUDO MUNDI SPIRITUALIS. Духовність у сучасному світі: просвітницько-культурологічний підхід» буде підготовлено збірник наукових праць.

У рамках конференції, що проходила в Читальному залі бібліотеки Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, відбувся Мистецький вечір духовної музики з участю мистецьких колективів академії, українських і польських гостей. Тож Концертна зала Гуго Коллонтая гостинно зустріла всіх охочих поціновувачів інструментального музичного мистецтва.

Відкрив програму виступ польського органіста, професора Віктора Ляка з творами «Fantazja G-dur BWV» Йоганна Себастьяна Баха, «Choral Vater unser im Himmelreich» Георга Бема, «Konzert d-moll BWV» Йоганна Себастьяна Баха та Антоніо Вівальді та «Choral h-moll» Цезара Франка. Ельжбета Буднік з прелюдією «Затоплений собор» Клода Дебюссі, Світлана Бондар (Гуральна) з «Sinfonia C-dur» Паскуале Анфоссі, «Canzona» невідомого автора, «Sonata del Sign. d-moll» Доменіко Зіполі та Світлана Острова з авторським твором «Симфонія творіння: ч. 1 Початок Всесвіту, ч. 4 Мерехтливий світла».

Завершальну частину концертної програми склали пісенні твори «Agnus Dei» Антоні Хлондовського, «Ave verum» Вольфганга Амадея Моцарта і «Motet Exultate, jubilate» Карла Дженкінса у виконанні камерного хору КОГПА ім.Тараса Шевченка під орудою Алли Афанасенко.

Зауважимо, що вперше на мистецькому вечорі звучав електронний орган, подарований колективу академії польськими колегами. Тому й одним із приємних моментів концерту було вручення ректором нашої академії, професором Афанасієм Ломаковичем подяк професорові Віктору Ляку – за високу виконавську майстерність, активну концертну діяльність, розвиток, збереження та популяризацію органного мистецтва в Україні та преподобному каноніку, пароху парафії св. Івана Хрестителя в м.Юзефув Пьотру Клімеку – за відданість мистецькому покликанню, творчий внесок у розвиток музичної культури та подарований орган зі звуковою апаратурою для академії.

Програму концерту підготувала кандидат мистецтвознавства, доцент Світлана Гуральна. Звукорежисер Левко Харамбура.

дослідження методичного спрямування: «Формування національних ідеалів майбутніх учителів музичного мистецтва у процесі історичних та музикознавчих досліджень» (старші викладачі Олена Тарківська-Нагіналюк і Алла Афанасенко), «Національний зміст в ілюстративному матеріалі підручників для початкових шкіл України, вида-

пи наших науковців: професора Генріха Стронського («Римо-католицька Церква - носій західних цивілізаційних впливів. 3 історії РКЦ в Україні у ХХ столітті»), доктора філософії Олени Мацелюх («Джерела традицій органної музики у Львові»), доцента Олега Васишина («Духовні виміри багатогранної мистецької спадщини Оксани Лятуринської»).

НАУКОВЦІ ПРО ТЕХНОЛОГІЧНУ ТА ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ

На базі кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій та Науково-дослідної лабораторії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка у співпраці з кафедрою теорії і методики технологічної освіти і кафедри основ виробництва і дизайну Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г.Короленка та кафедрою технологічної та професійної освіти Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського була підготовлена та проведена II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти».

Організаційний комітет конференції очолював доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи нашої Академії, професор Микола Курач. Наш заклад вищої освіти в Оргкомітеті представляли декан гуманітарно-технологічного факультету, доцент Олександр Омельчук; завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій, доцент Ірина Цісарук; науковці цієї кафедри, доценти Віталій Цісарук, Марія Олексюк, Степан Шабага, кандидат технічних наук Ростислав Гарматюк. Від партнерів-співорганізаторів Конференції до її Оргкомітету увійшли декан факультету технологій та дизайну Полтавського НПУ імені В.Г.Короленка, доцент Юлія Срібна; завідувач кафедри теорії і методики технологічної освіти цього ж ВНЗ, професор Андрій Цина; виконував обов'язків завідувача кафедри технологічної та професійної освіти Південноукраїнського НПУ імені К.Д.Ушинського, професор Валентин Усов.

На пленарному засіданні Конференції до її учасників з вітальними словами звернулися: від нашої Академії – професор Микола Курач; від Полтавського НПУ імені В.Г.Короленка – доцент Юлія Срібна; від Хмельницького національного університету – професор Ігор Андрощук; від Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини – професор Станіслав Ткачук; від Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка – доцент Оксана Абрамова. Функції модератора пленарного засідання виконувала завідувач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій нашої академії, доцент Ірина Цісарук.

Науковий дискурс на пленарному засіданні розпочався доповіддю «Роль вчителя трудового навчання у розвитку сфери почуттів учнів 5 – 9 класів засобами Вальдорфської педагогіки», яку підготували професор Полтавського НПУ імені В.Г.Короленка Андрій Цина та аспірантка цього ж університету Поліна Вікторова. Завідувач кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка, професор Леонід Оршанський доповідав про «Важливість орієнтування технологічної освіти на робототехніку, мехатроніку та розумні системи (SMART)». «Інструменти штучного інтелекту для навчання у початковій школі» склали зміст доповіді доктора педагогічних наук, професора кафедри педагогіки та методик навчання Хортицької національної навчально-реабілітаційної академії В'ячеслава Борисова. Доцент кафедри комп'ютерних технологій Тернопільського національного педагогічного університету Володимир Рак характеризував процес «Формування інформаційної культури студентів закладів професійної освіти». «Підготовка вчителів технологій до професійної діяльності в

Новій українській школі» – тема доповіді завідувача кафедри технологічної освіти Уманського ДПУ імені Павла Тичини, професора Андрія Терещука. Викладач Володимирського педагогічного фахового коледжу імені Агатангела Кримського Ольга Вітрук характеризувала «Організацію освітнього процесу в закладах освіти в умовах Нової української школи». Темою «Специфіка навчання учнів з особливими потребами на уроках технологій» – тема виступу представника закладів загальної середньої освіти, вчителя мистецтва, трудово-

Науковці Глухівського національного педагогічного університету оприлюднили дослідження про методологічні підходи і теоретико-методологічні засади підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій у закладах вищої освіти у контексті вимог Нової української школи, зокрема на практичних заняттях з технічної творчості, при використанні засобів штучного інтелекту, у формуванні педагогічної майстерності майбутніх вчителів, їх цифрової компетентності (професори Віра Курок, Станіслав Бурчак; старші викладачі

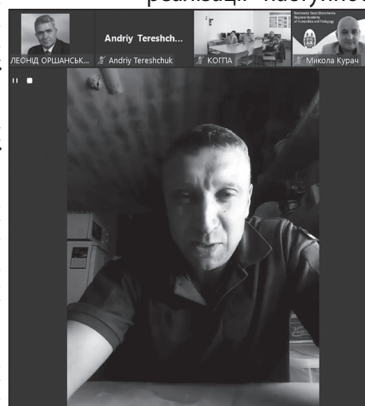
технологій (доцент Марія Олексюк, аспірант Микола Горпинюк), формування комунікативної культури майбутніх педагогів (аспірант Павло Чуйко, магістрант Назарій Шегера), професійного іміджу педагога (доцент Степан Шабага, аспірант Іван Панчук), особливості тестового контролю знань з технічних дисциплін (викладач Ростислав Гарматюк, магістрант Андрій Зьолковський), формування готовності вчителів технологій до організації самостійної роботи учнів (магістрант Михайло Фурсик), навчання майбутніх учителів технологій конструювання та моделювання одягу (магістрантка Людмила Малишук), а також необхідність визначення проблем і недоліків у матеріально-технічному забезпеченні навчальних майстерень (магістрант Максим Разумей).

Тематика другої секції Інтернет-конференції – «Компетентнісний підхід у технологічній та професійній освіті». Науковий дискурс знову розпочали науковці Глухівського НПУ ім.Олександра Довженка. Вони визначали поняття та основні функції професійної, інноваційної компетентності, цифрової компетентності в умовах дистанційного навчання (професори Станіслав Бурчак, Віра Курок; доценти Тетяна Хорунженко, Борис Шевель, Володимир Толмачов; аспіранти Віталій Капаєв, Анатолій Коротич), акцентували на особливостях методики формування здоров'язбережувальної, екологічної, проєктної компетентностей (аспірант Володимир Дмитренко; асистенти Ольга Патрикей, Ольга Сорока), висвітлювали специфіку арт-терапевтичної компетенції майбутніх психологів, методику формування економічної, підприємницької, професійної, художньо-проєктної та іншомовної компетентності здобувачів вищої освіти педагогічних спеціальностей (доцент Ірина Пінчук; аспіранти Олексій Патрикей, Галина Химан, Олександр Курок, Сергій Гордієнко, Владислав Сторожук, Максим Петренко).

Дискусійну естафету прийняли аналітики Вінницького ДПУ ім.Михайла Коцюбинського, які аналізували умови формування художньо-проєктної компетентності та проєктної культури вчителів технологій, (доцент Оксана Марущак, студенти бакалаврату Діана Никитюк і Максим Табачук, Софія Охота, Богдана Сидорчук, Олександр Світченко); продовжили її представники Полтавського НПУ ім.В.Г.Короленка, що висвітлювали проблематику наукового проєктування (аспірант Олександр Вакулєнко), методологічні компоненти технології формування активної професійної позиції фахівців (доцент Лариса Грищенко), пізнавального інтересу учнів на уроках технологій та в позанавчальній діяльності (професори Андрій Цина та Валентина Цина, аспіранти Віктор Васильєв, Владислав Калужний, Роман Клязьмін), а їх колеги з Уманського ДПУ ім.Павла Тичини говорили про формування інженерної компетентності вчителя трудового навчання та технологій (доцент Вячеслав Люльченко, студент бакалаврату Олександр Люльченко). Про нові підходи і методи у фаховій технологічній підготовці доповідали науковці Центральноукраїнського державного університету ім.Володимира Винниченка (доценти Сергій Рябець, Оксана Абрамова; студенти бакалаврату Максим Шахмін і Олена Михайлова). Наші науковці висвітлювали функції неформальної освіти у формуванні соціальної компетентності старшокласників (доцент Степан Шабага, аспірант Сергій Грушвіцький), методику складання завдань для діагностування рівнів навчальних досягнень учнів із технологічних дисциплін (магістрант Петро Циганюк).

Олександр Дещенко, Віктор Шакоцько; асистенти Олена Морозова, Богдан Тропак, Артем Андросенко).

Науковий інтерес науковців і здобувачів вищої освіти Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д.Ушинського склали сучасні вимоги до професійної підготовки вчителів технологій та інформатики, шляхи їх самовдосконалення, (доцент Олена Савчук; магістранти Юрій Курманенко, Олена Любкевич). Проєктування вибіркових курсів із технологічних спеціальностей, процес реалізації наступності навчання на уро-

ках технологій, дидактичні засади формування безпекової культури старшокласників і перспективи вивчення систем автоматичного проєктування у закладах загальної середньої освіти характеризували фахівці Українського державного університету ім.М.П.Драгоманова: доцент Олександр Курок, аспіранти Олексій Мельников, Анна Логвиненко, Олександр Воевода, Олександр Іщенко.

До проблем навчання майбутніх учителів технологій методики використання графічних технологій, застосування інноваційних педагогічних прийомів, формування фінансової компетентності, навиків художньо-творчої діяльності зверталися науковці Полтавського національного педагогічного університету ім.В.Г.Короленка (професор Андрій Цина; магістрантка Аліна Крамаренко, Катерина Омельченко, Максим Воробйов, Діана Писаренко, Садая Луценко), а фахівці Луганського національного університету ім. Тараса Шевченка доповідали про використання у підготовці вчителів технологій SMART-технологій (доценти Віктор Бурдун, Оксана Абрамова; магістр Валерій Курзін).

Активно працювали на засіданні представники нашої Академії: вони висвітлювали психолого-педагогічні аспекти мотивації до навчання здобувачів вищої освіти (доцент Іван Білосевич), роль дизайн-діяльності в удосконаленні професійної підготовки вчителів

го навчання та технологій Комарнівського опорного закладу загальної середньої освіти Львівської області Оксани Гев.

У секційному форматі науково-педагогічні працівники працювали в таких тематичних напрямках: «Теоретико-методологічні аспекти підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти в закладах вищої освіти», «Компетентнісний підхід у технологічній та професійній освіті», «Традиційні та інноваційні технології у технологічній та професійній освіті», «Особливості організації освітнього процесу у закладах освіти в умовах Нової української школи», «Становлення та розвиток технологічної та професійної освіти в Україні та за кордоном».

Науковий дискурс учасників першої тематичної секції «Теоретико-методологічні аспекти підготовки майбутніх учителів трудового навчання та технологій, педагогів професійної освіти в закладах вищої освіти» включав доповіді «Сучасні підходи до підготовки вчителів технологій у закладах вищої освіти: проблеми та перспективи» (професор Ірина Андрощук), «Теоретичні засади підготовки педагогів до реалізації основних напрямів виховання у закладах вищої освіти» (професор Ігор Андрощук), «Форми і методи профорієнтаційної роботи учнів старших класів на уроках технологій» розпочала магістрантка Хмельницького національного університету Іванна Федорович. Інші представники університету висвітлювали вивчення автомобільних двигунів, навісних інструментів для засобів малої механізації у процесі підготовки вчителів технологій (старший викладач Євген Бохонько; студенти бакалаврату Микола Гуменюк, Артем Фідріх, Артем Шипко).

Вінницький державний педагогічний університет ім.Михайла Коцюбинського представляли доценти Анатолій Іванчук, Станіслав Подольчук, Ірина Шимкова, молоді науковці Сніжана Коваль і Людмила Пушкар, які висвітлювали особливості машинознавчої підготовки та роль педагогічної практики в підготовці майбутніх учителів технологій, організацію технологічних процесів у навчальних майстернях.

НАУКОВЦІ ПРО ТЕХНОЛОГІЧНУ ТА ПРОФЕСІЙНУ ОСВІТУ

Учасники засідання третьої секції характеризували «Традиційні та інноваційні технології у технологічній та професійній освіті». Викладачі Глухівського НПУ ім.О.Довженка доповідали про використання інноваційних технологій та проблемного методу при вивченні технічних дисциплін (професор Віра Курок, доцент Тетяна Хорунженко, старші викладачі Станіслав Марченко, Надія Борисенко, магістранти Павло Бондар, Михайло Хорунженко, Микола Чумаков, Ростислав Загорой, Владислав Пустинник, Андрій Гречаник), про особливості викладання декоративно-ужиткового мистецтва (старший викладач Надія Борисенко), про формування SOFT SKILLS на уроках технологій (магістрант Олександр Ляшенко). Також ішлося про інтегрований урок як засіб формування інформаційної культури та етнокультурного виховання (доцент Оксана Марущак, студенти бакалаврату Марія Бондар, Олег Бортник, Владислава Линник, Альона Луценко; Вінницький ДПУ імені Михайла Коцюбинського), про розвиток емоційного інтелекту, про дистанційне вивчення будови автомобіля, про цифровізацію підготовки фахівців (доценти Василь Люлька, Тетяна Газака, аспіранти Віктор Путніков, Віктор Філіпович – НУ «Чернігівський колегіум»), про вплив графічної культури та вишивального мистецтва на розвиток культури особистості учнів, про формування громадянської відповідальності та навиків художньо-творчої діяльності майбутніх фахівців, про підготовку майбутніх викладачів до змішаного навчання (професори Андрій Цина і Валентина Цина, доцент Юлія Срібна і Володимир Кондель, аспіранти Олександр Деденев, Олександр Зоря, Наталія Суховій, Радіон Горінчой, Анна Шовкова-Альохіна, магістрант Микола Нечеп – Полтавський НПУ ім.В.Г.Короленка). Представники Центральноукраїнського державного університету ім.Володимира Винниченка характеризували сучасні технології обробки металів, інтерактивні формати онлайн-занять, дизайн-проекування швейних виробів (доценти Андрій Ткачук, Наталя Мироненко; магістрантка Анастасія Голубець). Про особливості застосування цифрових технологій та інновацій при реалізації дизайн-проектів доповідали магістрантки Луганського НУ ім.Тараса Шевченка Юлія Ткаченко

і Влада Холодова, а викладач Бродівського Фахового педагогічного коледжу ім.Маркіяна Шашкевича Ігор Ошурко – про особливості застосування сучасних технологій на заняттях в НУШ.

Науковці нашої Академії працювали в третій секції і висвітлювали процес створення віртуальних музеїв закладів освіти (доцент Олена Фурман, магістрант Назар Бабій), специфіку використання графічного редактора на уроках з інформатики (доцент Надія Бабій, магістранти Павло Шапка і Олександр Романюк), виховне значення художньої ліпки з глини (викладач коледжу Сергій Томашівський), особливості вивчення технології української вишивки (доцент Марія Олексюк, магістрантка Анастасія Швороб), використання технології телеграм-ботів (доцент Олександр Омельчук, магістрант Андрій Антонюк) і методику вивчення комп'ютерного дизайну (магістрантка Наталія Крамарук).

«Особливості організації освітнього процесу в закладах освіти в умовах Нової української школи» – тематична спрямованість дискурсу учасників четвертої секції Інтернет-конференції. Науковці-доповідачі висвітлювали методологічні засади інноваційної компетентності та умови формування мотивів до ефективного оволодіння професією вчителя технологій, застосування театральної педагогіки в умовах НУШ (доцент Ліана Бурчак, Глухівський НПУ ім.О.Довженка; професори Олена Ільченко і Андрій Цина, аспірант Євгеній Колісник; Полтавський НПУ ім.В.Г.Короленка), організацію освітнього процесу і використання традиційних та інноваційних технологій при вивченні фахових дисциплін (викладачі Ольга Вітрук, Олександр Костюк, Марія Шумик, Олена Клод; Володимирський педагогічний коледж ім.Агатангела Кримського), умови впровадження змісту технологічної освіти в освітній процес (старий науковий співробітник Інституту НАПН України Тетяна Мачача), формування графічної компетентності учнів і студентів (доцент Олена Савчук, магістрант Сергій Любкевич – Південноукраїнський НПУ ім.К.Д.Ушинського), застосування цифрових інструментів на заняттях технологій (старший викладач Олена Самборська – Хмельницький НУ), про фахову підготовку

вчителів технологій (доцент Юрій Туранов, старший викладач Андрій Уруський; Тернопільський НПУ ім.Володимира Гнатюка). Наші фахівці представили науково-методичні дослідження «Методика навчання технологічної освітньої галузі в умовах Нової української школи» (доцент Ірина Цісарук, вчитель Білокриницької ЗОШ Ірина Зінчук) і «Формування математичної інформаційно-цифрової компетентності учнів під час проектної діяльності на уроках технологій у Новій українській школі» (магістрант Валерій Сенін).

П'ятий тематичний напрям роботи конференції – «Становлення та розвиток технологічної і професійної освіти в Україні та за рубежом». Тут прозвучали доповіді про зарубіжний досвід в технологічній освіті молоді, про вивчення спадщини національного декоративно-прикладного мистецтва, становлення національних науково-педагогічних шкіл, про виставкову діяльність закладів освіти технологічної спрямованості (професори Андрій Цина і Валентина Цина, Валентина Титаренко; аспірантка Анастасія Попелишкіна; магістрантки Анастасія Тимошенко, Надія Ткаченко, Світлана Дергай, Вікторія Стороженко; Полтавський НУ ім.В.Г.Короленка). В цій же секції магістрантка Вінницького національного медичного університету Богдана Андрощук висвітлювала особливості методики підготовки лікарів у закладах вищої освіти.

Наша Академія у програмі засідань п'ятої секції була представлена доповідями «Роль елементів історизму при вивченні інформатики» (доцент Олена Фурман, магістрант Володимир Ткачук), «Сучасні тенденції розвитку стандартів технологічної освіти (на основі аналізу матеріалів Міжнародної асоціації викладачів технологічної освіти ІТЕЕА)» (доцент Віталій Цісарук), «Історія в дії: залучення учнів до вивчення історії матеріалів і технологій через трудове навчання» (аспірантка Марія Пасевич).

За матеріалами Другої Всеукраїнської науково-практичної Інтернет-конференції «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» буде опубліковано тематичний збірник наукових статей.

ВІТАЄМО!

Атестаційна колегія МОН України присвоїла вчені звання науково-педагогічним працівникам нашого навчального закладу:

Онищук Ірині Анатоліївни
професора кафедри педагогіки,
дошкільної та початкової освіти

Гурі Антоніні Миколаївні
доцента кафедри біології, екології
та методик їх навчання

Доманюк Оксані Михайлівні
доцента кафедри педагогіки,
дошкільної та початкової освіти

Ярошук Маріанні Володимирівні
доцента кафедри психології
та соціальної роботи

УВАГА – ПРОФЕСІЙНІЙ КОМПЕТЕНТНОСТІ ПЕДАГОГА

На базі Науково-дослідної лабораторії «Актуальні проблеми технологічної та професійної освіти» (завідувач – доктор педагогічних наук, професор Микола Курач) кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій (завідувач – кандидат педагогічних наук, доцент Ірина Цісарук) Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка проведений науково-методичний семінар «Проблеми формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього педагога».

Доповіддю «Концептуальні засади педагогічної діяльності та трансформації педагогічної професії в умовах сьогодення» роботу семінару розпочав доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи, професор Микола Курач. Кандидат педагогічних наук, декан гуманітарно-технологічного факультету, доцент Олександр Омельчук аналізував процес «Формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій під час вивчення дисципліни «Художнє проектування». Кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри теорії і методики трудового навчання, доцент Ірина Цісарук висвітлювала «Про-

блеми і перспективи реалізації практичної складової освітньої програми «Середня освіта (Трудове навчання та технології)» в умовах дистанційного навчання». «Реалізація компетентнісного підходу при викладанні інформатики у закладах

як складник професійної компетентності вчителя технологій», а методичний інтерес її колеги, кандидата технічних наук, викладача цієї ж кафедри Ростислава Гарматюка склав «Компетентнісний підхід до вивчення машинознавства майбутніми учителями технологій». Старший викладач кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Олександр Ємець характеризував особливості методики «Формування в майбутніх учителів компетентностей у галузі техніки і технологій при вивченні електромонтажних робіт».

Активно працювали на семінарі викладачі Фахового коледжу Академії, аспіранти, а також магістранти технологічного профілю. Викладач Фахового коледжу Дмитро Клак визначав «Можливості використання SCRATCH-проектів при формуванні інформаційно-цифрової компетентності в майбутніх учителів трудового навчання і технологій». Значний обсяг роботи виконали наші аспіранти – здобувачі науково-освітнього рівня за спеціальністю «Освітні, педагогічні науки». Зокрема, Сергій Кондратюк обрав темою методичного виступу «Підготовку майбутніх учителів до екологічного вихо-

вання учнів», а Павло Старух – «Виховний аспект педагогічної діяльності вчителя закладу загальної середньої освіти у контексті вивчення творчості сучасних українських письменників». Андрій Левчук характеризував «Формування громадянської компетентності учнів закладів загальної середньої освіти засобами музейної педагогіки», а Павло Чуйко – «Формування комунікативної компетентності майбутніх учителів технологій». Цікавими тематично і важливими методично були виступи магістрантів спеціальності «Трудове навчання та технології»: Тетяна Носаровська характеризувала «Розвиток творчого мислення учнів під час вивчення проектної графіки», Роман Рудий визначав «Особливості вивчення промислового дизайну в контексті розвитку їх творчих здібностей», а Віталій Шамал спрямував науковий акцент на «Методичні аспекти вивчення WEB-дизайну в процесі профільного навчання старшокласників». Темою виступу Артема Гненого став «WEB-дизайн у профільному навчанні старшокласників як засіб розвитку їх творчих здібностей».

Позитивне значення науково-методичного семінару «Проблеми формування професійно-педагогічної компетентності майбутнього педагога» – безсумнівне. До цього необхідно додати його важливу та варту наслідування особливості – ефективне поєднання зусиль науковців профільних кафедр Академії, науково-педагогічних працівників Фахового коледжу, аспірантів і магістрантів технологічних спеціальностей.

загальної середньої освіти» – тема доповіді кандидата технічних наук, завідувача кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики, доцента Надії Бабій. Увагу кандидата педагогічних наук, доцента кафедри теорії та методики трудового навчання і технологій Марії Олексюк привернула «Методична компетентність

НАУКА В КРОСІВКАХ: ДИСТАНЦІЯ ДЕВ'ЯТА

Олена ТРИГУБА, голова Ради молодих науковців

У рамках проєкту «Kremenets science: open air Або наука в кросівках» Радою молодих науковців Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка підготовлена та проведена IX науково-практична конференція «Інноваційні напрями педагогічних досліджень». Молодіжний науковий форум проходив на платформі Zoom. В ньому окрім господарів наукового молодіжного дійства – науковців нашої Академії, брали участь представники інших закладів вищої освіти України: Ужгородського національного університету, Західноукраїнського національного університету, Ніжинського державного університету імені М.В.Гоголя, Тернопільського національного медичного університету імені І.Я. Горбачевського та Національного університету фізичної культури і спорту України.

На конференції оприлюднено 70 наукових доповідей, розвідок і повідомлень, над підготовкою яких працювали 106 науковців, як молодих дослідників, так і їх наукових керівників. П'ять доповідей прозвучали на пленарному засіданні, 65 – на засіданнях чотирьох тематичних секцій.

З вітальними словами до учасників традиційної щорічної науково-практичної конференції звернулися доктор педагогічних наук, проректор із стратегічного планування та наукової роботи Академії, професор Микола Курач і голова Ради молодих науковців нашої академії, кандидат сільськогосподарських наук, доцент Олена Тригуба.

Пленарний дискурс молодих представників вищої школи нашої держави доповіддю «Про перспективи міждисциплінарних досліджень в епоху генеративного штучного інтелекту. Кризь межі наук і знань – до нових можливостей для науковців і розвитку науки» розпочав асистент кафедри терапії та сімейної медицини медичного факультету, голова Ради молодих учених Ужгородського національного університету Тарас Гряділь. Викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики нашої Академії Дмитро Клак доповідав про «Розвиток творчого потенціалу учнів засобами Blender». «Використання онлайн-ресурсів на заняттях трудового навчання та технологій» – тема доповіді викладача історії та технологій Фахового коледжу нашої Академії Олександра Повара. Тріо молодих науковців Академії – доцент кафедри біології, екології та методик їх навчання Олена Тригуба, студенти бакалаврату Марта Руда і Василь Яворський – підготували й оприлюднили предметно і конкретно важливе дослідження «Мікробіологічний аналіз стану повітря у закладі освіти». Завершилося пленарне засідання науково-практичної конференції доповіддю здобувачки освітньо-наукового рівня вищої освіти Марії Пасевич на тему «Від кам'яної сокири до 3D-принтера: еволюція технологій на уроках трудового навчання з історичним акцентом».

Секційний формат конференції склали чотири тематичні секції чітко визначеної профільної спрямованості. Учасники першої секції працювали над проблематикою природничо-наукової спрямованості «Інноваційні наукові дослідження в екологічній та біологічній освіті». Функції модератора у цій секції виконувала доцент Олена Тригуба. Молодих науковців, членів другої секції, також зацікавила інноваційна тематика, але вже з гуманітарно-педагогічним акцентом – «Інновації у контексті філологічної, дошкільної та початкової освіти». Модератор секційного засідання – кандидат педагогічних наук, доцент Оксана Швець. Викладачі та студенти, які працювали в третій тематичній секції, зосередилися над висвітленням питань технологічної освіти; їхньою темою стали «Освітні тренди трудового навчання, технологій та інформатики», а роботу спрямовував модератор секції, викладач кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Дмитро Клак. До новітніх теоретичних і практичних проблем освітньої сфери звернулися учасники четвертої тематичної секції «Інноваційні напрями педагогічної роботи» (модератор – здобувачка освітньо-наукового рівня вищої освіти Марія Пасевич).

Молоді науковці, що працювали в тематичній студії «Інноваційні наукові дослідження в екологічній та біологічній освіті», розпочали свій фаховий дискурс із аналізу конкретної та особливо екологічної проблеми «Стратегія захисту водних ресурсів від забруднення та вичерпання». Тут своє слово сказали студенти-біологи Західноукраїнського національного університету Мар'яна Боднарчук, Христина Триліх, Ігор Бондар і доцент цього вищого закладу освіти Олександр Бондар. Студентка бакалаврату цього ж ВЗО Ірина Пархома доповідала про «Екологічні проблеми Хмельницької області». Про «Ефективність впливу метаболічно активних сполук на вміст хлорофілів у тканинах листів суцільної садової» говорили представники Ніжинського державного університету ім.Миколи Гоголя – студентка Юлія Денисенко і доцент Валентина Гавій. «Ополіскувач – важливий засіб гігієни ротової порожнини пацієнтів з брекет-системами» – тема наукового повідомлення науковців Тернопільського національного медичного університету ім.І.Я.Горбачевського, магістрантки Софії Деркач і доцента Наталії Кравець.

Основну частину програми засідання першої студії

виконали молоді науковці нашої Академії – здобувачі бакалаврського та магістерського рівнів вищої освіти. Студентки бакалаврату Мар'яна Ніколайчук переконувала, що «Формування здорового способу життя – одне з пріоритетних завдань шкільної освіти», Єлизавета Бебнева давала «Оцінку атмосферного повітря території з високим рівнем забруднення за станом хвойних насаджень регіону (на прикладі м.Кременець), а Мар'яна Блащук говорила про «Формування комунікативної компетентності під час вивчення розділу «Я серед людей» інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут». Анастасія Воробійова характеризувала «Актуальні проблеми санітарно-гігієнічного виховання школярів під час війни», Ігор Габрук – «Формування власної відповідальності учнів за поведінку в побуті та громадських місцях під час вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут», Марія Гузовата – «Вплив покривних культур на властивості ґрунту», а Максим Комаревич – «Фітомеліоративну роль деревних рослин в урбоекосистемах».

Значна частина доповідачів звернулася до проблем методики вивчення природничих дисциплін. Зокрема, вони доповідали про «Педагогічне партнерство закладів загальної середньої освіти і музеїв у формуванні громадянських компетентностей» (Максим Дзенік), «Екологічна грамотність студентів як основа формування здорового способу життя» (Людмила Кремпович спільно з магістранкою Оленою Романчук), «Формування критичного мислення учнів під час

вивчення інтегрованого курсу «Здоров'я, безпека, добробут» (Василь Медвідь), «Формування екологічної грамотності учнів основної школи засобами краєзнавчої роботи» (Андрій Білянський спільно з магістрантом Максимом Шевчуком), «Метод моделювання як засіб формування дослідницьких навичок учнів під час вивчення біології» (Софія Штука), «Підготовка і проведення узагальнюючих уроків біології в 7-8 класах» (Людмила Шевчук), «Інструменти I-TREE як засіб екологічного виховання учнів (Дарія Тишук). Згадали молоді науковці і про «Екологічний стан і біорізноманіття міста Тернополя» (Наталія Чернявська) та «Проблеми і перспективи розвитку туризму у Волинській області» (Дмитро Панасюк), а також віддали належне гострій проблемі сьогодення «Вплив війни на довкілля та здоров'я населення» (Олександр Сичов). Магістрант Іван Гарматюк доповів про «Особливості застосування проєктів на уроках біології в старшій школі».

Авторсько-дослідницькими пошуками юних доповідачів першої студії керували науково-педагогічні працівники кафедри біології, екології та методик їх навчання нашої Академії доценти Неля Цицюра, Людмила Головатюк, Олена Тригуба, Оксана Галаган, Ольга Кратко, старші викладачі Оксана Гурська та Ілона Михалюк.

Тематична проблематика другої студії комплексна, багатогранна та змістовно насичена: «Інновації у контексті філологічної, дошкільної та початкової освіти». Доцент Оксана Доманюк спільно з магістранкою Яною Шевчик аналізували процес «Формування навичок фінансової грамотності у дітей старшого дошкільного віку», а темою доповіді доцента Оксани Швець стала «Практична реалізація цінностей гри, навчання та натхнення через формування Soft skills у майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти».

Доповідачі зверталися до теоретичних проблем і практичних питань освітньо-виховного процесу: «Творчий потенціал майбутнього вихователя закладу дошкільної освіти як фактор його професійної самореалізації» (Василина Градова), «Арт-терапія як засіб оптимізації процесу адаптації дитини до умов закладу дошкільної освіти» (Софія Козак), «Особливості розвитку пізнавальної активності дітей старшого дошкільного віку: теоретичний аспект» (Вікторія Мартинюк), «Професійна компетентність майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти: зміст і структура» (Василина Мишук), «Особливості розвитку знаково-символічної функції свідомості у ранньому віці» (Лариса Нагорнюк), «Вихователі – лідер у закладі дошкільної освіти: виклики професії та перспективи розвитку його лідерських якостей» (Тетяна Савчук), «Моральне виховання дітей дошкільного віку засобами українського фольклору» (Іванна Челик), «Особливості розвитку мотиваційної сфери дитини передшкільного

віку» (Вікторія Шиндерук), «Електронні освітні ресурси: теоретичне дослідження сутності поняття» (Галина Семенишина), «Використання діяльнісного підходу в освітньому процесі сучасного закладу дошкільної освіти» (Богдана Біняшевська), «Особливості соціальної адаптації дітей в закладах дошкільної освіти» (Катерина Коротун).

Зміст і спрямованість значної частини наукових повідомлень стосуються методологічних проблем і конкретних методичних питань навчально-виховної роботи: «Формування пізнавальних інтересів дітей в умовах закладу дошкільної освіти» (Алла Гузікевич), «Особливості використання казкотерапії в роботі з дошкільниками» (Анастасія Халаман), «Використання прийомів ейдетики в процесі логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку» (Христина Швидка), «Формування соціально-економічної грамотності дошкільників як психолого-педагогічна проблема» (Ірина Шовак), «Формування мотиваційної готовності дітей старшого шкільного віку до навчання в школі: теоретичний аспект» (Галина Жук), «Значення використання наочності в роботі з дітьми передшкільного віку» (Анна Опанасюк), «Педагогічний потенціал LEGO як засобу навчання молодших школярів» (Марія Проказюк), «Особливості організації роботи з дітьми, що мають особливі освітні потреби, в закладі дошкільної освіти» (Наталія Романюк), «Шляхи запобігання агресивності у діяльності вихователя закладу дошкільної освіти» (Марія Бруйка), «Особливості забезпечення валеологічного виховання дітей передшкільного віку в системі інтегрованих занять» (Оксана Якубовська) і «Формування лідерських якостей у дітей дошкільного віку» (Марія Щепанська).

Молоді науковці, що працювали за тематикою третьої студії «Освітні тренди трудового навчання, технологій та інформатики», розпочали свій дискурс із обговорення проблеми «Дидактичні основи розробки навчально-методичного забезпечення для розділу «Комп'ютерна графіка» за концепцією Нової української школи», що під науковим керівництвом доцента Надії Бабій підготували магістранти Орії Шевців і Микола Шевчук. Студент Фахового коледжу Максим Білосевич пояснював «Вплив електрохімічної корозії на якість металевих елементів електрозахисту», а його колега Костянтин Панасюк – «Про деякі питання влаштування систем заземлення у Польщі». Магістрант Павло Марценюк говорив про «Розвиток творчої компетентності учнів засобами декоративно-ужиткового мистецтва». Аспірант Сергій Постумент характеризував «Інформаційно-цифрові засоби для супроводу практичної художньо-трудової підготовки майбутніх учителів технологій», а його колега Валерій Фещук під науковим керівництвом професора Миколи Курача підготував наукове повідомлення «Методологія визначення організаційно-педагогічних умов проєктно-технологічної діяльності учнів Нової української школи». Аспірант Павло Чуйко та магістранти Володимир Лагуткін і Максим Шандрук доповідали про результати дослідження методичної проблематики «Гурток як позаурочна форма організації творчої діяльності учнів закладу загальної середньої освіти».

Учасники четвертої студії визначали і характеризували «Інноваційні напрями педагогічної роботи». Право розпочати роботу студії отримали науковці Національного університету фізичного виховання та спорту України, кандидати педагогічних наук Галина Жукова і Тетяна Булгакова, які запропонували доповідь «Освітні тенденції фізичної культури і спорту». Решту програми засідання студії виконували представники нашої Академії. Під науковим керівництвом доцента Степана Шабаги аспірант Сергій Грушвіцький і магістрант Нестор Сліпчук визначали «Прояви соціальної компетентності у старшому шкільному віці та її структурні компоненти», а магістрант Юрій Тригуба й аспірант Іван Панчук висвітлювали «Сучасний стан розвитку професійного іміджу педагога в системі педагогічної освіти». Студент бакалаврату Максим Гарко досліджував «Особливості синдрому емоційного вигорання особистості», а його колега Ірина Михалік – «Психологічні особливості музичних уподобань підлітків». «До проблеми формування м'яких навичок у здобувачів вищої освіти» звернувся аспірант Олександр Дроздовський. Частина студентів бакалаврату працювала під методичним керівництвом науковців відповідних кафедр: Катерина Герасимюк-Казьмірук готувала тему «Соціально-психологічні передумови підліткової кризи» під керівництвом доцента Юлії Тимош; Діана Лабунець – тему «Інноваційність уроків мистецтва на основі використання музичних композицій із аніме» за методичною допомогою доцента кафедри Світлани Бондар; Тетяна Нарінецька – дослідження «Вплив індивідуально-психологічних особливостей особистості на сприйняття актуальної життєвої позиції» за сприяння доцента кафедри Юлії Тимош; Анісія Топорович – наукову розвідку «Релігійне виховання сучасного школяра» з консультативною участю доцента Любові Кравець.

За матеріалами IX науково-практичної конференції «Інноваційні напрями педагогічних досліджень» проєкту «Kremenets science: open air Або наука в кросівках» буде опубліковано черговий випуск однойменного збірника наукових праць молодих дослідників-аналітиків.

«UNIVERSUM»: ЧЕРГОВИЙ КРОК У МАЙБУТНЄ

Ольга БОНЧИК, голова циклової комісії гуманітарних дисциплін фахового коледжу

Педагогічні працівники Фахового коледжу Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка провели традиційну науково-практичну конференцію «Univerzum: крок у майбутнє», яку підготували члени циклової комісії гуманітарних дисциплін. На пленарному засіданні, що проходило в читальному залі бібліотеки Академії, учасників конференції вітали голова циклової комісії гуманітарних дисциплін, викладач коледжу, член Ради молодих науковців Академії та коледжу Ольга Бончик і кандидат філологічних наук, виконувач обов'язків директора Фахового коледжу, доцент Роман Дубровський.

Науковий дискурс пленарного засідання доповідав «Сім'я як соціальний інститут у формуванні особистості дитини» розпочала студентка спеціальності «Дошкільна освіта» Ірина Притула (її науковий керівник – завідувачка відділення дошкільної освіти та трудового навчання Ольга Цимбалюк). Про «Формування організаційних здібностей учнів на уроках фізичної культури» доповідала майбутній учитель фізичного виховання Наталія Бацьків (науковий керівник – заслужений працівник фізичної культури і спорту України, викладач-методист Катерина Єрусалимець). «Методологія використання Lego activities на заняттях англійської мови» – тема виступу студентки коледжу Ірини Кравчук (науковий керівник – викладач Ольга Бончик). Студентка відділення дошкільної та технологічної освіти Вікторія Камінська доповідала про «Формування в учнів естетичних почуттів на уроках трудового навчання» (її науковий керівник – кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз). Завершилася робота пленарного засідання виступом студентки Ганни Гоц, яка аналізувала процес «Національно-патріотичного виховання школярів у позакласній виховній діяльності» (науковий керівник – завідувачка відділення музичного мистецтва та фізичної культури Олена Новик).

У першій секції науково-практичної конференції працювали викладачі та студенти відділення дошкільної

освіти та трудового навчання, а функції модератора виконувала студентка спеціальності «Дошкільна освіта» Людмила Мишаківська. Студентка Ангеліна Зарицька розпочала роботу секції науковим повідомленням «Дидактичні ігри, спрямовані на формування елементарних математичних уявлень», яке вона підготувала під науковим керівництвом викладача Олени Каняєвої. Військово-патріотичний тематичний напрям мали доповіді студентів спеціальності «Тру-

та технології» Оксану Кашпрук в підготовці науково-методичного повідомлення «Застосування ігрових технологій на уроках трудового навчання». Студентка Ярослава Воронко доповідала про «Формування хронологічної компетентності учнів під час вивчення в школі історії розвитку української мови та літератури кінця XVIII – першої половини XIX століття» (науковий керівник – доцент Олена Мороз).

Викладачі та студенти відділення музичного мистецтва та фізичної культури працювали в другій секції, де функції модератора виконував Віталій Романюк. Під керівництвом викладача Олександра Гурковського студентка спеціальності «Фізична культура» Вікторія Сидорук підготувала та оприлюднила доповідь методичного спрямування на тему «Навчання школярів гри у волейбол на уроках фізичної культури». Вікторія Грицаюк виступила з доповіддю на тему «Емоційна саморегуляція вчителя як інструмент педагогічної взаємодії». Її науковий керівник – досвідчений педагог Валентина Шпак. «Використання елементарних музичних інструментів у процесі музичного виховання молодших школярів» – тема виступу студентки спеціальності «Музичне мистецтво» Дарини Матвійчук (науковий керівник – викладач Людмила Яловська). ТанDEM дослідників у складі

Ірини Цісарук і Вікторії Кошук під науковим керівництвом доцента Олени Пасічник підготували доповідь на тему «Сенс людської долі (за романом Орести Осійчук «Абрикосова книгарня»)». Студентка Наталія Цюнь зупинилася на аналізі актуального питання сучасної педагогічної теорії та практики «Синдром «гіперактивності» дитини як психолого-педагогічна проблема» (науковий керівник – доцент Тетяна Новак). Майбутніх фахівців фізичного виховання Наталію Паньків та Інну Миколайчук зацікавили процеси «Формування організаційних здібностей на уроках фізичної культури» та «Виховання самостійної навчальної діяльності учнів на уроках фізичної культури» відповідно. Задовольнити такий пізнавальний інтерес їм допомогла викладач-методист Катерина Єрусалимець.

КРЕАТИВ У МИСТЕЦЬКІЙ ОСВІТІ

Лариса Соляр, кандидат педагогічних наук, доцент

Науковці кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка підготували і провели науково-методичний семінар «Креативний підхід у сучасній мистецькій освіті».

Модераторами наукового заходу виступили завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання нашої Академії, кандидат педагогічних наук, доцент Інна Ратинська та її колега по кафедрі, кандидат педагогічних наук, доцент Лариса Соляр, яка звернулася до присутніх зі вступним словом.

Відкрив семінар виступ асистента кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Світлани Олійник «Використання позамузичних засобів для налагодження контакту зі слухачкою аудиторією в сучасному соціокультурному середовищі». Про «Сутність і специфіку формування мистецької компетентності» говорив магістрант кафедри мистецьких дисциплін та методик їх на-

«Специфіка роботи учителя музичного мистецтва над народною піснею в хоровому колективі» зацікавила Анну Пікуту – магістрантку кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання (науковий керівник: Дем'янчук О. Н., доктор педагогічних наук, професор). На «Ансамблеву народно-інструментальну традицію в контексті трістких музик» звернула увагу викладач-методист Фахового коледжу Надія Найчук. Магістрант кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Роман Гаврецький працював над «Дидактичною грою як ефективним засобом розвитку пізнавальної діяльності учнів початкової школи», а його роботою керував Дем'янчук О. Н., доктор педагогічних наук, професор. Характер «Педагогічних здібностей як складової педагогічної майстерності майбутніх учителів музичного мистецтва» розкрила здобувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Анісія Топорович (науковий керівник: Ільчук Л. П., кандидат педагогічних наук, доцент). На «Особливостях вокально-хорової роботи на уроках музичного мистецтва» зупинилася здобувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Андріана Москалюк під науковим керівництвом Соляр Л. В., кандидата педагогічних наук, доцента.

Колектив концертмейстерів кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання зупинилися на специфіці своєї діяльності: Вікторія Лабунська, Алла Савчук, Юлія Петлій – на «Ролі концертмейстера в процесі занять хорового диригування зі здобувачами мистецьких спеціальностей», а Надія Русакова та Інна Чорноок – на «Компетентнісному підході до роботи концертмейстера у закладах вищої освіти».

Специфічності теми торкнулися у своїх виступах магістрантка кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Любов Герасимів під керівництвом Швидківа М. Л., заслуженого артиста України, доцента «Вплив музичного мистецтва на розвиток дітей з особливими освітніми потребами» та здобувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Тетяна Потапчук з керівником Соляр Л. В., кандидатом педагогічних наук, доцентом «До проблем інклюзивної освіти осіб з особливими потребами».

Виховні проблеми музичного виховання підняли магістрантка кафедри мистецьких дисциплін та методик

їх навчання Ольга Нагребецька (науковий керівник: Соляр Л. В., кандидат педагогічних наук, доцент) у науковому повідомленні «Критерії, показники та рівні розвитку етнокультури майбутніх педагогів-музикантів засобами бандурного мистецтва», викладач-методист Фахового коледжу Світлана Федюра у науковій доповіді «Вплив українського народного мистецтва на формування національної свідомості особистості», завідувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання, кандидат педагогічних наук, доцент Інна Ратинська і старший викладач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Василь Райчук у науковому доробку «Національне виховання здобувачів освіти засобами хорового мистецтва». цікавим доповненням до цього блоку виступів стала тема «Художня фотографія як засіб виховання естетичного сприйняття і художнього смаку», виголошена науковцем кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання, заслуженим майстром народної творчості України, доцентом Тетяною Балбус.

Питання окремих особливостей розвитку українського музичного мистецтва у сучасний період розглядали викладач-методист Фахового коледжу Олег Люлюк («Композиторська та виконавська творчість сучасних баяністів-акордеоністів»), кандидат педагогічних наук, доцент Лариса Соляр («Новий період виникнення фольклору (на прикладі творчості сучасних етнотурів)»), доцент кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Ліна Ільчук («Феномен творчості Володимира Івасюка у контексті завдань сучасного уроку музичного мистецтва»), здобувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Іван Петручик з науковим керівником Олійник С. О., асистентом кафедри («Роль лейтмотивної системи у фільмах жанру фентезі на прикладі кінотрилогії «Володар перснів», «Хоббіт» і кінофраншизи «Пірати Карибського моря»).

Завершили програму семінару виступ викладача-методиста Фахового коледжу Людмили Яловської «Європейські композитори в контексті уроків музичного мистецтва» та заключне слово завідувача кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання нашої Академії, кандидата педагогічних наук, доцента Інни Ратинської.

вання Олександр Улянюк (науковий керівник: Легкун О. Г., кандидат мистецтвознавства, доцент). Олександра Вертко під науковим керівництвом кандидата педагогічних наук, доцента Ільчук Л. П. озвучила тему «Концепт «патріотизм» у сучасній українській музиці (на прикладі творчості Kozak System)». «Народний танець як об'єкт пізнавального інтересу школярів» ліг в основу статті магістрантки кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Анни Ратинської (науковий керівник: Легкун О. Г., кандидат мистецтвознавства, доцент). Здобувач кафедри мистецьких дисциплін та методик їх навчання Ірина Матвійчук проаналізувала проблеми «Сучасної оркестрової музики до кінофільмів: синтез слова та музики». Її дослідженням керувала Соляр Л. В. – кандидат педагогічних наук, доцент.

ДАНИНА СВІТЛОЇ І ВІЧНОЇ ПАМ'ЯТІ

Ніна БАГНЮК

У цей погожий травневий ранок, що дав старт Дню пам'яті і примирення, Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка зустріла незвичну і дорогу делегацію. Сюди прибули рідні наших випускників, які віддали своє життя, захищаючи нашу землю від нещадних російських ворогів.

Насамперед гості відвідали Всеукраїнський храм-пантеон у пам'ять загиблих героїв у російсько-українській війні, що знаходиться в с.Лішня. Там було відслужено поминальну панахиду. Після поїздки на подвір'ї Академії розпочались пам'ятні урочистості з нагоди відкриття Меморіальної дошки випускникам Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, що полягли смертю Героїв у російсько-українській війні. Тут зібралися науковці та студентство Академії та Фахового коледжу, вчителі та учні місцевих ЗЗСО, представники керівних інституцій району та міста, військові.

До присутніх звернувся голова Кременецької районної військової адміністрації Віталій Кудлак, міський мер Кременця Андрій Смаглюк, ректор Академії, професор Афанасій Ломакович, представники військового керівництва та Діана Яремчук – дружина загиблого випускника Андрія Яремчука. Хвилиною мовчання вшанували пам'ять 20 наших мужніх Героїв, 20 випускників Академії, котрі своїм особистим прикладом, своїм життям засвідчили свою відданість своїй Батьківщині, своїй родині. Називаємо їх поіменно:

Бахтін Андрій Олександрович (17.08.1987 – 14.03.2022)
 Микулич Андрій Вікторович (23.12.1980 – 09.07.2022)
 Яремчук Андрій Олександрович (11.12.1991 – 17.10.2023)
 Васюков Володимир В'ячеславович (01.03.1982 – 29.10.2022)
 Мордас Володимир Васильович (29.10.1981 – 24.05.2022)
 Бобко Олег Петрович (22.08.1995 – 30.12.2022)
 Коблюк Олександр Миколайович (01.04.2001 – 13.04.2023)
 Марковцй Олександр Михайлович (03.08.2001 – 28.09.2023)
 Соколовський Олексій Володимирович (20.1991 – 09.07.2022)
 Боровець Роман Святославович (15.02.1994 – 14.10.2023)
 Хорошак Сергій Михайлович (01.09.1981 – 13.02.2023)
 Бай Сергій Вікторович (16.07.2004 – 27.10.2023)
 Савчук Андрій Богданович (25.10.1980 – 23.11.2023)
 Остапчук Сергій Сергійович (17.12.1983 – 13.01.2023)
 Нечай Володимир Олегович (25.03.1984 – 04.06.2022)
 Дробочський Олег Ігорович (29.10.1996 – 06.03.2023)
 Майборода Олександр Володимирович (04.10.1984 – 25.06.2023)
 Деремешко Роман Євгенович (23.04.2000 – 29.01.2024)
 Гайченя Олексій Миколайович (29.07.1987 – 19.02.2024)
 Коберник Володимир Олегович (05.09.1981 – 31.01.2024)

Кульмінаційним моментом заходу стало урочисте відкриття Меморіальної таблиці ректором Академії, професором Афанасієм Ломаковичем і братом загиблого воїна Тарасом Мордасом, після чого священники освятили пам'ятні знаки, а зі щирими словами вдячності та підтримки до скорботних гостей звернувся настоятель Храму Преображення Господнього, отець Володимир Буграк. Урочистості супроводжували тематичні мистецькі виступи студентського хореографічного колективу під орудою Наталії Ткач, солістки Софії Коваль і поетичні композиції ведучих програми Ангеліни Сімори та Катерини Прокопишин.

На завершення відбулось покладання квітів до Меморіального знаку та вручення пам'ятних буклетів сім'ям загиблих воїнів. Це зовсім мало, щоб полегшити нестерпний біль скорботи. Але кожен здійснений крок є даниною глибокої шани Героям, завдяки яким ми сьогодні живемо. Їхні імена назавжди залишаться у пам'яті студентів та викладачів, громади, гостей та усіх, хто буде відвідувати наш заклад.

Щиро вдячні рідним і близьким, які сьогодні знайшли можливість віддати шану нашим випускникам, своїм рідним. Віднині на головній сторінці офіційного сайту Академії розміщено рубрику «Герої-випускники Академії».

Ми будемо пам'ятати неоціненний вклад наших випускників, наших Героїв у захист Батьківщини, у захист кожного з нас. А пам'ять про них буде світлою і вічною.

СТАРТУВАВ ТУРИСТИЧНИЙ СЕЗОН

На базі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка відбулося відкриття туристичного сезону 2024 в Тернопільській області.

Тут пройшов Туристичний форум «TernoTourism». Внутрішній туризм як засіб емоційного відновлення: відпочинок, реабілітація, інклюзія та безбар'єрність».

Організатори форуму - Тернопільська обласна військова адміністрація, департамент культури та туризму Тернопільської обласної військової адміністрації, Кременецька міська рада, Кременецько-Почаївський державний історико-архітектурний заповідник.

Метою форуму є створення майданчика для обміну кращими практиками, ініціативами та ідеями щодо розвитку туристичної галузі у воєнний та післявоєнний періоди, соціалізації та адаптації туристичного простору області до

нових реалій, в тому числі для осіб з інвалідністю.

Програма форуму включала роботу локацій (майстри народних промислів, ярмарка хенд мейд виробів та продукції крафтових виробників, гастротуризм /фуд корт, суб'єкти туристичної галузі.

З вітальним словом до гостей звернулися голова Державного агентства розвитку туризму України Мар'яна Олесків (он-лайн), заступник начальника ОВА Віктор Устенко, кременецький міський голова Андрій Смаглюк, голова Кременецької районної військової адміністрації Віталій Кудлак, директор Кременецько-Почаївського державного історико-архітектурного заповідника Василь Ільчишин.

Учасниками зустрічі стали представники Кременецько-Почаївського ДІАЗу, НПП «Кременецькі гори», Кременецького ботанічного саду, Кременецького краєзнавчого музею, Літературно-меморіального музею Юліуша Словацького, ДІАЗу м. Бережани, ТЦ м.Тернопіль, готельно-розважального комплексу «Мишин-Сіті» у с. Добрівляни, ТЦ м.Заліщики, НПП «Дністровський каньйон» Туристичної агенції «Вояж.UA», Збаразької територіальної громади, НЗ «Замки Тернопілля», Центру ментального здоров'я тощо.

Читальний зал бібліотеки КОГПА зустрів учасників Панельних дискусій «Розвиток туризму через кластерні моделі. Як створити успішний кластер на прикладі Кременецької

територіальної громади» (модератор: Микола Матвіюк, заступник Кременецького міського голови) та «Реабілітаційний туризм. Інклюзія та безбар'єрність в туризмі» (модератор: Тетяна Думська, заступник генерального директора Національного заповідника «Замки Тернопілля»).

Під час обідньої перерви гостей частували борщем і «чорними» варениками (номінація на внесення до нематеріальної спадщини ЮНЕСКО). По обіді запропоновано презентацію проєктів та маршрутів, які реалізуються у Кременецькій громаді. Серед них - «Таємниця Кременецьких орденів» (Кременецько-Почаївський ДІАЗ, Василь Ільчишин, територія Свято-Миколаївського собору); «Юліуш Словацький і Кременець. Слідами „Короля Духа” (Літературно-меморіальний музей Юліуша Словацького, Тамара Сеніна; частування чаєм і тістечками за рецептами Соломеї Словацької), «Кременець – ворота раю (Кременецький ботанічний сад, Антоніна Лісничук) і заключна частина, що пройшла на горі Боні.

Під час форуму учасникам та гостям заходу допомагали волонтери – студенти Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії імені Тараса Шевченка.

Проведення заходу у такому туристичному центрі як Кременець є невідповідним, адже громада успішно реалізовує локальний туристичний продукт під логотипом «В магії Кременця – сила України». Відкриття туристичного сезону-2024 стане корисною нагодою для громад області представити нові туристичні програми та продукти; налагодити партнерські відносини між учасниками туристичного ринку, органами влади щодо розвитку внутрішнього і візного туризму; популяризувати комплексний туристичний продукт свого регіону та Тернопільщини в цілому на туристичному ринку України.

УСНА ІСТОРІЯ – ОСОБЛИВА НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА

Галина СЕНЬКІВСЬКА, кандидат історичних наук

Форми та методи, засоби та способи наукових досліджень, збереження, трансформації та використання наукових знань – практично невичерпні. Особливим чином це стосується історичного знання, становлення, функціонування та розвитку історичної науки. Саме в такому аспекті кон-кретний фаховий інтерес складає тематика Міжнародної наукової конференції «Усна історія у воєнний час: наукове знання та відповідальність дослідника», що проходила на базі Ужгородського національного університету. Окрім науковців-істориків України, в науковому форумі брали участь представники закладів вищої освіти і наукових інституцій Великобританії, Німеччини, Канади, Швейцарії, Італії, Польщі, Словаччини, Сполучених Штатів Америки, Чехії, Ірландії. На відкритті Конференції її учасників вітали члени ректорату і деканату факультету історії та міжнародних відносин Університету-господаря, науковці університетів Канади і Німеччини.

Роботу конференції розпочала панельна дискусія «Виклики та завдання усної історії», а продовжила лекція «Про використання усної історії» професора Алессандро Портеллі (Рим, Італія). Надалі диспут науковців проходив у сесійному форматі. В рамках тематичної сесії «Усна історія: між теорією та практикою» науковці України, Канади, Великобританії та Швейцарії давали комплексну оцінку повномасштабному вторгненню Росії в Україну, демаркували документалістику та усну історію, висвітлювали етичні й епістемологічні виклики теоретизування з питань війни.

На сесійному засіданні за темою «Усна історія: досвід біженства» науковці говорили про методологію усного вивчення досвіду біженства та історії внутрішньо переміщених осіб, зокрема тих, що постраждали внаслідок російської агресії проти України, наголошували на важливості усної історії та на негативах, що можуть виникнути через відсутність

такої форми наукових досліджень. В цьому тематичному напрямку працювали науковці України, Польщі та Словаччини.

«Усна історія військового спротиву» – тематика третього сесійного засідання. Науковці національних закладів вищої освіти говорили про документування воєнних злочинів російських агресорів, про усноїсторичні наративи українських в і с ь к о в с л у ж б о в ц і в і добровольців. На цій сесії прозвучала доповідь представників Кременецької гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка, доктора історичних наук, завідувачки кафедри історії та методики навчання, професора Ірини Скакальської, та аспіранта Академії, директора Кременецького краєзнавчого музею Андрія Левчука «Досвід діалогу з бійцями – учасниками російсько-української війни: повсякденне життя на фронті».

Актуальні, надважливі та соціально гострі й академічно складні проблеми висвітлювали науковці на секційних засіданнях «Жіноча історія війни» (жіночий досвід перебування в умовах російської окупації, документування історії жінок-біженок), «Емоції та війна» (емоції свідків російсько-японської війни: чутки, розуміння, інтерпретація, розповіді; ірраціональне як стратегія переживання стану війни; візуалізація психологічних травм війни), «Архівування свідчень війни» (усно історичне свідчення як джерело формування національного архівного фонду, особливості усної історії в рядах Збройних Сил України, досвід архівування усних свідчень постраждалих від російської агресії, особливості та перспективи архівування та використання усних свідчень учасників боротьби і жертв російської агресії проти України).

Теоретично важливою, фактологічно насиченою та емоційно напруженою була розмова науковців на п'ятому секційному засіданні за тематикою «Дитинство і війна». Науковці говорили про вплив дитячих спогадів про війну на формування людської особистості, ґрунтовно оперували фактами і даними про події та наслідки російського повномасштабного вторгнення на територію України. Тематика шостого сесійного засідання – «Регіональні наративи війни». Тут йшлося про відображення воєнного повсякдення мешканців прифронтових, окупованих і звільнених українських територій, про проблеми українських громадян в умовах облоги та окупації.

Проблеми сьомого сесійного засідання – «Дослідник як (спів)творець усноїсторичного наративу» та «Усна історія війни та освітні практики в умовах війни». У першому тематичному напрямку йшлося про особливості усного історичного дослідження, про моральну сторону зустрічі з воєнними реаліями, про автоетнографію як метод дослідження сучасної російсько-української війни. У другому – про усну історію як освітній інструмент у закладах освіти, як ефективний метод досліджень при написанні учнівських наукових робіт і шкільних науково-дослідницьких проєктів, про виклики та можливості вивчення та осмислення минулого через усну історію. Учасники восьмої сесії осмислювали «(Не)омовлений досвід війни», де вони говорили про роль вуличних протестів у зарубіжних країнах проти російської агресії та на підтримку України, про труднощі та проблеми повернення до мирного життя населення територій, що зазнали російського вторгнення. Науковці дев'ятого сесійного засідання аналізували екзистенційну проблематику «Досвід на межі». Тут йшлося про функції та межі чутливості людини в воєнних умовах, про небезпеки і ризики обговорення з учасниками та жертвами воєнних дій травматичних тем.

Для учасників Конференції були проведені воркшопи робочих груп з «Архівування свідчень війни» та «Усна історія війни й освітні практики в умовах війни». Крім цього, для них була організована екскурсія в Закарпатський музей народної архітектури та побуту.

СУЧАСНЕ КРАЄЗНАВСТВО – ПРО СТАРИЙ ЛУЦЬК

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук, професор

Луцьке видавництво «Вежа-Друк» опублікувало XIX випуск науково-інформаційного збірника Державного історико-культурного заповідника у м.Луцьк «Старий Луцьк», в якому представлені матеріали науково-краєзнавчої конференції «Любартівські читання», що відбулася у травні 2024 року. У Збірнику – 40 наукових статей, підготовлених 44-ма науковцями-краєзнавцями. Наукове видання містить розділи «Історія», «Археологія», «Музейна справа, туризм» і «Повідомлення».

Автори розділу «Історія» розкривають питання про владу і судуострій середньовічного Луцька, пояснюють етимологію та семантику топонімів, що стосуються історичного минулого та географії Волинського краю, дають характеристику діяльності громадсько-культурних і господарсько-економічних інституцій, установ та організацій, висвітлюють питання зовнішньоекономічних зв'язків і торгівлі, здійснюваних виробничими та комерційними структурами Волині, подають портрети відомих і маловідомих історичних персоналій міста Луцька та регіону.

В цьому розділі поміщена стаття «Дослідження історії Кременця за спогадами» авторства доктора історичних наук, завідувача кафедри історії та методики навчання Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка, професора Ірини Скакальської та директора Кременецького краєзнавчого музею, аспіранта нашої Академії Андрія Левчука, де наголошується, що історія Кременця містить чимало цікавих матеріалів, які розкривають минуле не лише Волинського краю, а й України в цілому та навіть Європи. Серед таких матеріалів автори називають документи особистого походження: автобіографії, щоденники, спомини, мемуари, а також листування громадсько-політичних і культурних діячів. У згаданих документах містяться цінні відомості про історію Кременця, авторські оцінки подій, враження від них, про зустрічі з іншими людьми, а також відображене особисте життя, побут і різні аспекти життя кременчан.

Особливий інтерес складає для нас стаття луцьких краєзнавців Юрія Крамара та Віктора Кондратюка «Волинські Афіни»: з історії Кременецького ліцею у міжвоєнну добу. Дослідники ілюструють, що тодішній Кременецький ліцей був важливим осередком громадського, освітнього, наукового і культурного життя міжвоєнної Волині, відігравав помітну роль у розвитку освіти та науки на західноукраїнських землях, а також підкреслюють, що в діяльності цього навчального закладу чітко відстежується політико-ідеологічна функція – залучення місцевої молоді до традицій польської освіти, мови та культури, здійснення поступової інтеграції молодих представників місцевого населення до польського культурного простору.

Розділ «Археологія» складають статті про сучасні археологічні дослідження Луцька, які свідчать про історичне минуле міста і регіону. Зокрема йдеться про дослідження давньоруського озброєння та слідів перебування у краї іноземних завойовників, здійснюється опис, аналіз і характеристика археологічних знахідок з господарсько-економічної та культурно-побутової сфер.

Науковці-краєзнавці регіону представили змістовні матеріали, в яких розкривається діяльність регіональних науково-дослідницьких і культурно-історичних інституцій в напрямку дослідження та збереження елементів матеріальної і духовної культури історичного минулого краю. Саме в розділі «Музейна справа, туризм» йдеться про дослідження архітектурних пам'яток Волині, про діяльність краєзнавчих музеїв, зокрема про Музей книги м.Луцька, про інтерактивні технології в роботі музеїв із туристами, про збереження музейних експозицій, навіть про впровадження електронних документально-інформаційних систем в архівній галузі. Автори статей розкривають роль музейної педагогіки в системі шкільної освіти.

Значний фактологічний і науково-дослідницький матеріал нагромаджено у розділі «Повідомлення». Тут міститься інформація про фотодокументи, в яких зафіксована культурно-історична й архітектурна спадщина міста Луцька та Волині. Важливо, що в

опублікованих матеріалах використанні давні фотографії. Зустрічаємо повідомлення про життєдіяльність окремих історичних персоналій, про їх роль в регіональній та національній історії, про історико-культурну цінність окремих історичних пам'яток і архітектурних об'єктів національного значення. Навіть знаходимо матеріали про участь представників Волині у торгівлі із зарубіжними країнами, про волинян, які емігрували в попередні історичні часи в інші держави світу.

Серед авторів Збірника – науковці Волинського національного університету ім.Лесі Українки, педагоги системи загальної середньої освіти, науковці державних історико-меморіальних, історико-архітектурних заповідників, музеїв, архівів Волинського краю, члени Національної спілки краєзнавців України, працівники Охоронної археологічної служби України.

ПРО КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У ШКОЛІ

У Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка на платформі онлайн-сервісу Google Meet відбувся науково-методичний семінар на «Реалізація компетентнісного підходу на уроках української мови та літератури, історії в ЗСЗО».

Вітальне слово до присутніх виголосив проректор із стратегічного планування, доктор педагогічних наук, професор Микола Курач.

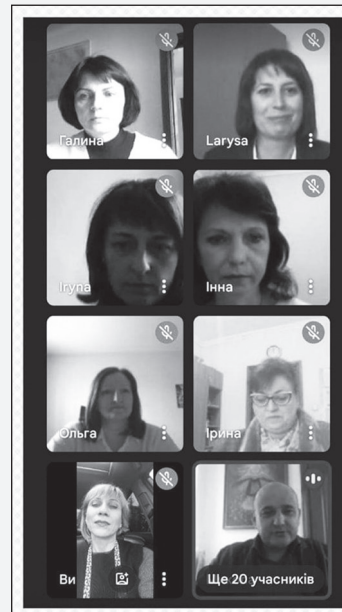
Захід організовано кафедрами української мови і літератури та методик їх навчання, а також історії і методики навчання. Підготувала наукове дійство та модерувала на ньому кандидат філологічних наук, доцент Ірина Комінярська. В організації семінару активну участь брали кандидати філологічних наук, доценти Інна Волянчук, Олег Збручанський та старший викладач Ірина Поляк.

Програма семінару охоплювала обговорення ключових проблем компетентнісного підходу в сучасній системі загальної середньої і вищої освіти, професійної підготовки вчителів НУШ, методики формування ключових і предметних компетентностей у здобувачів.

Колега по кафедрі Ірина Мороз та вчитель історії НВК Кременецька ЗОШ №5 Василь Мороз розповіли про практичний аспект реалізації компетентнісного підходу на уроках історії в умовах НУШ. Кандидат історичних наук Галина Сеньківська детально зупинилась на особливостях навчальних екскурсій в Музей історії освіти «Волинські Афіни».

Доктор історичних наук, професор Ірина Скакальська охоче поділилася з учасниками семінару практичним кейсом ефективних засобів візуалізації та організації знань з історії.

Активними учасниками роботи семінару були освітяни Шумської громади, зокрема Людмила Бойчук, директор КУ «ЦПРП» Шумської міської ради та інші.

ZERO WASTE ЯК ЕКОЦЕНТРИЧНИЙ ТИП СВІДОМОСТІ

До Міжнародного дня «Нуль Відходів» науковці кафедри біології, екології та методик їх навчання КОГПА ім.Тараса Шевченка провели методичний семінар «Використання принципів філософії «Zero Waste» у формуванні екологічної грамотності».

Зі вступним словом до учасників семінару звернулись завідувачка кафедри, кандидат історичних наук Ольга Кратко та виконавча директорка Kharkiv Zero Waste, членкиня правління ГС «Український альянс Нуль Відходів» Анна Прокаєва. Кандидат біологічних наук Ольга Дух ознайомила учасників з «Особливостями впровадження принципів Zero Waste в освітню галузь», а її колега, кандидат біологічних наук Оксана Галаган представила «Діяльність еколого-просвітницького центру ЕКОХАБ KREMENETS», який функціонує в нашій Академії.

Досвід впровадження принципів Zero Waste в закладах загальної середньої освіти представили у своїх доповідях вчителі Марія Крохмалюк із Підлісецької гімназії та Олена Олійник із Кременецької ЗОШ №4 («ЕКО-школа в дії»). Освітні проекти, які реалізуються в їхніх школах, та зацікавленість здобувачів освіти вказують, що всі ми на вірному шляху.

Приємно, що науковці-біологи і здобувачі освіти Академії разом з педагогами ЗЗСО формують новий, екоцентричний, тип свідомості і діляться досвідом використання

У РАМКАХ ГОСТЬОВОЇ ЛЕКЦІЇ

Для здобувачів спеціальностей «Біологія та здоров'я людини» та «Екологія» Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка була проведена гостьова лекція на тему «Віруси – неклітинні форми життя: морфологія, фізіологія, значення», яку презентувала доктор сільськогосподарських наук, завідувач кафедри ботаніки та зоології Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, професор Світлана Піда.

Протягом лекції присутні ознайомилися з такими важливими моментами із «життя вірусів»: якби зникли віруси, ми би втратили біорізноманіття, бо кілька видів, які залишилися, захопили б усе і жили не більше 1,5 доби; здатність людини до потомства виникла завдяки генетичному коду старовинних ретровірусів; онкологічні віруси працюють «як мікроскопічні керовані ракети, які завдають точкового удару»; віруси використовуються для лікування захворювань, спричинених бактеріями; всі живі організми мають можливість всмоктувати вірусні гени та застосовувати їх на свою користь; відсоток небезпечних для людини вірусів невідомий; вірус строкатості дозволяє отримати у селекції рослин різнокольорові пелюстки тюльпанів, їх розчленованість і більшу кількість тощо.

ПРО ЕКОЛОГІЧНУ КУЛЬТУРУ – ЗАСОБАМИ КІНО

Перегляд документальних фільмів на екологічні теми із подальшим їх обговоренням є потужним освітнім інструментом.

Сьогодні завдяки можливостям кіноклубу Docudays, який функціонує в нашій Академії, майбутні вчителі біології та екології разом із учнями Кременецької загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 4 під керівництвом Олени Олійник та Нелі Цицюри переглядали фільм «Край електронних відходів».

У фільмі висвітлюються аспекти порушення права на екологічну безпеку внаслідок перенесення у Західну Африку електронних відходів, які важко піддаються переробці та стають джерелом забруднення довкілля.

Під час обговорення кінострічки учасники заходу намагалися сформувати особисті поведінкові установки до свідомого споживання, демонстрували приклади впливу на формування екологічної культури.

Як підсумок, відзначали, що скорочення кількості відходів, повторне їх використання та переробка є ключовими інструментами у вирішенні проблеми управління відходами.

ДОВКІЛЛЯ І ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

В межах співпраці між Кременецькою обласною гуманітарно-педагогічною академією ім.Тараса Шевченка та Кременецьким медичним фаховим коледжем імені Арсена Річинського відбулося засідання круглого столу на тему «Вплив довкілля на здоров'я населення», приуроченого Всесвітньому дню здоров'я. Мета круглого столу – привернути увагу молоді до проблем здоров'я та окреслити можливі шляхи профілактики захворювань, пов'язаних з екологічною ситуацією в цілому.

З тематичними доповідями перед присутніми виступили юні науковці обох закладів освіти. Вероніка Батюк (З-фБ, Кременецький медичний фаховий коледж ім.Арсена Річинського) зупинилася на темі «Вплив екології на здоров'я: алергія та імунітет у дітей». Олександр Сичов (ІЗ-Бс, КОГПА ім. Тараса Шевченка) поділився інформацією «Небезпека та наслідки забруднення довкілля для організму людини в сучасних умовах». Рената Кравчук (З-фА, Кременецький медичний фаховий коледж ім.Арсена Річинського) оприлюднила замітку «Що потрібно знати про туберкульоз». Людмила Кремпович (41-Е, КОГПА ім. Тараса Шевченка) зробила наголос на «Екологічну грамотність студентів як основу формування здорового життя». Проблему «Репродуктивне здоров'я і молодість» підняла у своєму виступі Катерина Вознюк (З-фБ, Кременецький медичний фаховий коледж ім.Арсена Річинського). «Оцінка стану атмосферного повітря за морфологічними показниками хвойних» зацікавила Єлизавету Бебневу (41-Е, КОГПА ім. Тараса Шевченка). На завершення круглого столу прозвучав гостро актуальний виступ Дениса Мосціцького (З-фБ, Кременецький медичний фаховий коледж ім.Арсена Річинського) «Попередження ЗПСШ: вибір за тобою!».

Науковий захід показав, що дуже важливо ділитися своїми знаннями, а особливо тими, що стосуються зміцнення здоров'я, профілактики захворювань, збереження чистого довкілля заради майбутніх поколінь. Надіємось, що такі зустрічі будуть продовжуватися і стануть традиційними

НАШЕ ЗДОРОВ'Я В НАШИХ РУКАХ

З нагоди Всесвітнього дня здоров'я у Кременецькій обласній гуманітарно-педагогічній академії ім.Тараса Шевченка відбувся цікавий пізнавальний квест із під назвою «Наше здоров'я в наших руках». Захід підготували і провели науковці кафедри біології, екології та методик їх навчання Академії спільно зі студентами Кременецького медичного фахового коледжу ім.Арсена Річинського та Кременецького лісотехнічного фахового коледжу.

Учасники квесту виконували різні завдання на таких локаціях: «Екохаб Кременець» (кафедра біології, екології та методик їх навчання); «Зелена аптека» (оранжерея); «Допомога при травмах» (науково-дослідна лабораторія «Проблем людини та філософія здоров'я»), «Екобезпека» (науково-дослідна лабораторія «Екологічний моніторинг та експериментальна біологія»), «Здорове харчування» (їдальня), «Ментальне здоров'я» (психологічний кабінет).

Чудова атмосфера, гарний настрій, цікаві завдання зробили цей день незабутнім і, сподіваємось, результативним. Надіємось на подальшу творчу співпрацю.

ВИДАННЯ МОНОГРАФІЇ НАШОГО ВИКЛАДАЧА У ПРЕСТИЖНОМУ ЗАРУБІЖНОМУ ВИДАВНИЦТВІ

Інститут Національної пам'яті Польщі у Варшаві опублікував наукову монографію професора Г.Стронського під назвою: «Мархлевщина 1925-1935. Польський національний район у радянській Україні». Книга вийшла польською мовою і присвячена історії створення, функціонування і ліквідації польського національного району у східній (радянській) частині Волині у міжвоєнний період.

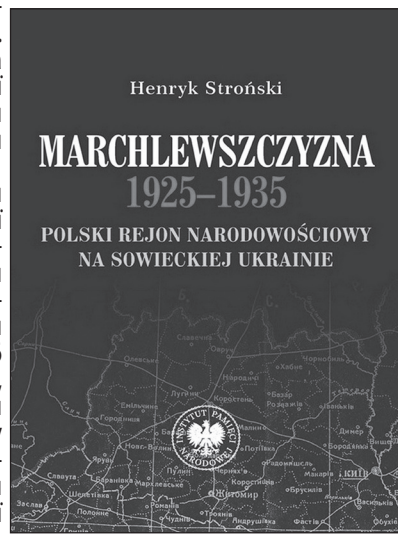
Польський район, створений більшовиками, був інструментом реалізації національної політики у зазначений час. Паралельно з українізацією реалізовувалася досить амбітна та широка політика щодо численних груп нацменшостей, що проживали в радянській Україні (згідно перепису 1926 р. 6 млн. осіб). Її стратегічною метою, як і українізації, було радянська населення – зацелення комуністичної ідеології, схилання на сторону більшовицької влади. Окрім цього, творці району ставили виразно цілі створення бази для майбутнього експорту комунізму до сусідньої Польщі.

Треба додати, що проявами зазначеної національної політики були організація шкільництва мовами нацменшин, видання преси і літератури, створення мистецьких колективів, а також представництво в органах місцевої влади. Однак найбільш спектакулярним виявилось виділення

адміністративно-територіальних одиниць – національних сільських рад і нацрайонів. Ціх останніх було більше 30:

німецьких, російських, грецьких, болгарських, єврейських, в тому числі один польський. Польський Мархлевський район, названий на честь відомого революціонера Юліана Мархлевського (звідси – Мархлевщина), за площею і населенням був одним з найбільших – 50 тис. жителів (70% поляків) і більше 600 кв. км. Район започаткував свою діяльність у 1925р., а його центром було містечко Довбиш на Житомирщині. Значні і щедри вливання матеріальних грошових субвенцій з союзного і республіканського бюджетів, що мали місце на початку, сприяли розвитку господарського життя, розбудові культурно-освітньої бази.

Польський нацрайон відіграв помітну пропагандистську і політичну роль у радянсько-польських відносинах. Район виступав у політичному плані протигаєм реалізованої у польській частині Волині відомої політики воєводи Генрика Юзевського, яка, як відомо, мала своєю метою здобувати лояльність до польської держави місцевого українського населення.

Однак на практиці більшовики не одержали бажаних результатів: жителі району не прийняли колективізації та ігнорували інші заходи радянської влади, вдавалися до опору і втеч, демонструючи прив'язаність до своїх національних традицій і особливо релігії.

З початку 30-х років сталінська влада зліквідувала українізацію, а населення республіки було піддане репресіям. Вони не оминували і поляків. Більше цього, їх покарання за жорстокість і розмахом вирізнялося на фоні тодішніх сталінських репресій. Це з польського району фактично почалося покарання за національність, у той час як репресували за соціальною приналежністю.

Як доведено у монографії професора Стронського, протягом 30-х років репресіям були піддані тисячі його жителів: 1.5 тис. розстріляно, більше 15 тис. депортовано цілими сім'ями у східні регіони України і до далекого Казахстану. А ще мали місце розкуркулення, висилки до гулагів, голодомор.

Джерельною базою послужили матеріали, досі не задіяні дослідниками, особливо почерпнуті з локальних українських архівів. Варто додати, що публікації варшавського видавництва проходять серйозний конкурсний відбір та рецензійне оцінювання.

Видана монографія уже викликала інтерес у Польщі, про що свідчать відгуки у масмедіа, а також номінація шляхом конкурсного відбору авторитетним журі до «Найкращої книги 2023 року» серед наукових монографічних досліджень.

КЛАСИЧНИЙ МАСАЖ: ІСТОРІЯ, ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА

Микола БОЖИК, кандидат педагогічних наук, доцент

Науково-педагогічні працівники кафедри теоретико-біологічних основ фізичного виховання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка, професор Олена Довгань і доцент Любомир Левандовська, в авторській співпраці з доцентом Тернопільського національного медичного університету ім. Івана Горбачевського підготували навчально-методичний посібник «Основи класичного масажу для дорослих і дітей». Публікацію книги здійснило Тернопільське видавництво «Навчальна книга – Богдан». У навчальному виданні подано необхідні теоретичні відомості про будову тіла людини та фізіологічні процеси, що відбуваються під впливом масажу в людей різних вікових груп, а також предметно висвітлено практичні навички класичного і дитячого масажу. Посібник адресований фахівцям фізичної реабілітації, науково-педагогічним працівникам і студентам вищих закладів освіти за спеціальностями фізичного виховання та спорту.

Автори навчально-методичного видання розкривають історію розвитку оздоровчого та лікувально-профілактичного масажу, дають чітку вікову періодизацію постнатального (постембріонального) онтогенезу, характеризують вплив масажу на анатомо-фізіологічні функції людського організму у віковому аспекті, насамперед його вплив на нервову систему та на особливості функціонування серцево-судинної, дихальної, кісткової та м'язової систем. Особлива увага приділена гігієнічним аспектам масажу: визначені гігієнічні вимоги до проведення процедури масажу, безпосередньо до пацієнта і масажиста, а також висвітлені протипоказання до його проведення.

Відкривається книга твердження про історичну давність масажу як лікувально-профілактичного засобу. Згадується, що першими систематизували методи і техніки масажу давньокитайські та давньоіндійські лікарі; дізнаємося навіть про те, що в деяких країнах масаж був елементом культових богослужінь. Особливо популярністю користувався лікувальний масаж в Давньому Єгипті, в Античній Греції та Давньому Римі, в Середньовічній Азії. Після Середньовічного занепаду розвивається мистецтво масажу і в країнах Європи, де з'являється важливе доповнення до техніки масажу – мануальна терапія, яка на даний час визнана лікувальною дисципліною.

Особливу практичну цінність посібника має розділ «Методика і техніка проведення масажу окремих частин тіла». Авторі звертаються до таких основних прийомів масажу як прогладжування, розтирання, розминання, ударні прийоми та вібрація, описують конкретику масажу голови при головних болях, гіпертонічній хворобі і навіть з метою сприяння росту волосся, косметичний і лікувальний масажі обличчя, дають процедуру та розкривають роль масажу шиї та грудної клітки, спини та живота, верхніх і нижніх кінцівок. В усіх випадках вказано основні прийоми та етапи роботи масажиста з пацієнтом, конкретно визначена тривалість проведення процедур.

Беззаперечно увагу привертає пояснення методики проведення масажу при травмах і захворюваннях опорно-рухового апарату, де особливий акцент зроблено на лікувально-оздоровчих можливостях таких форм і видів масажу. При цьому підкреслюється, що саме під впливом такого масажу вгамовується біль, зникають набряки тканин, прискорюються їх регенерація та метаболізм, нормалізується функція нервово-м'язового апарату. Авторі визначають завдання і характеризують методику проведення масажу при мікротравмах, гострому м'язовому чи нервовому спазмі, при гострому міозиті та пошкодженні м'язів (надривах, розтягненнях, розривах).

Описані масажні процедури при особливо поширених видах захворювань, зокрема, при тендовагініті (захворювання сухожильних порожнин), хворобі Левена (наслідок повторних травм і фізичних перевантажень), травматичному періостіті та періартриті (запалення шару кістки в місці прикріплення до неї м'язів, сухожиль, зв'язок), сколіозі (викривлення хребта). Висвітлені основні види та прийоми лікувального масажу при захворюваннях і травмах суглобів, вивихах, переломах кісток, переломах ребер і бічних та остистих відростків хребта, при пошкодженнях менісків колінного суглоба, тугорухомості у суглобах. Йдеться і про хронічні захворювання опорно-рухового апарату: артрози (захворювання суглобів), травматичні бурсити (захворювання суглобів), хвороба Баструпа (врожене збільшення відростків хребта), спондилоартроз (дегенеративні зміни в хребті), подагра (вплив на опорно-руховий апарат порушення обміну речовин).

Кардинально важливим є розділ посібника, що стосується методики масажу при захворюваннях серцево-судинної системи, бо такі захворювання стали «лідером» серед усіх хвороб, які вражають людський організм. А серед них найпоширенішою виступає ішемічна хвороба серця. У посібнику розкривається методика масажу при цій хворобі, а також при інших захворюваннях серцево-судинного типу: вегетосудинній дистонії (порушення артеріального тиску), атеросклерозі (захворювання артерій), гіпертонічній хворобі (підвищення артеріального тиску), гіпертензії у спортсменів (наслідок помилок тренувального процесу), артеріальній гіпотонії (пониження артеріального тиску), інфаркті міокарда (внаслідок порушення кровопостачання серцевого м'яза), стенокардії (спазм вражених атеросклерозом коронарних судин). Безпосередніми хворобами судин є хвороба Рейно (спазм судин), облітеруючий ендартеріїт (порушення регуляції кровообігу), лейкоз (системне захворювання крові), варикозне розширення вен (наслідок надмірних фізичних навантажень, застійних явищ, зайвої ваги).

Для кожного, хто постійно займається фізичною культурою та спортом, критичними захворюваннями виступають хвороби дихальної системи. Зауважимо, що таких хвороб є багато, але змушені визнати, не всі вони піддаються чи вимагають лікування масажем. До захворювань, відносно яких застосування масажу є ефективним, відносяться гостра і хронічна пневмонія (запальні процеси у легеневій тканині), бронхіт (захворювання інфекційного походження), плеврит (виникає при туберкульозній інфекції, гострій пневмонії, гнійних процесах у легенях, ревматизмі).

Відповідну увагу автори посібника приділяють висвітленню методики масажу при окремих терапевтичних хворобах, що належать до найпоширеніших. Зокрема, при гастриті (підвищенні кислотності у шлунку), закрепах (затримках випорожнення кишківника), виразковій хворобі шлунка та дванадцятипалої кишки (пов'язаній з болями в черевній порожнині), цукровому діабеті (підвищенні змісту цукру у крові) та ожирінні (надмірному відкладенні жиру в клітковині та тканинах).

Належний ефект приносить застосування спеціальних методик масажу при окремих захворюваннях нервової системи. Піддаються лікуванню масажем попереково-крижові болі при травмах хребта (після падіння чи удару), попере-

ково-крижовому радикуліті (з причин фізичного перевантаження, травм, несприятливих зовнішніх впливів на організм), невралгії міжреберних нервів (болі при вдиху і рухах), невралгії трийчастого нерва (хронічні запальні зміни в його периферії), невриті лицевого нерва (параліч мимічних м'язів, слюзоточивість), розсіяному склерозі (при змінах у головному і спинному мозку), інсульті (крововилив у головний мозок), неврастенії (підвищена психічна і фізична втома), остеохондрозі хребта (дегенеративні процеси у міжхребцевих дисках) та при дискогенних радикулітах (ураженнях міжхребцевих дисків поперекового відділу хребта).

Автори навчально-методичного посібника не обійшли увагою методику і техніку проведення дитячого масажу. Всі масажні процедури вони розподілили на дві цільові групи: профілактичні масажі як рекомендовані та лікувальні масажі як обов'язкові. Такі процедури рекомендують дітям віком від півтора місяця до одного року, а за визначеною фахівцями необхідністю – і до трьох років. Насамперед, вказано на гігієнічні основи масажу дітей раннього віку та визначено основні прийоми масажу (прогладжування спини, живота, рук, ніг, розтирання і розминання, ударні прийоми та вібрація). Вказано особливості проведення та позитиви впливу на здоров'я дитини загальноозміцнювального масажу, а також масажу з елементами гімнастики, з яких перший є профілактичною процедурою всіляких патологій і стимулює кровообіг і лімфообіг, формування імунітету, а другий, окрім профілактичного впливу, зміцнює скелет і м'язи, тонізує весь організм дитини. Методика проведення масажних процедур подається диференційовано з урахуванням віку дитини та за принципом зростання інтенсивності впливу на дитячий організм.

Зазначимо, що автори посібника визначають три основні види масажу: загальний дитячий масаж (зміцнення дитячого організму, розвиток скелету, формування правильної постави, підвищення імунітету всього організму), лікувально-профілактичний масаж (оздоровлюючий вплив на конкретний орган тіла дитини, що потребує лікування) та перкусійний бронходренажний масаж як терапія захворювання бронхів і легень. Зауважено, що при проведенні масажу дітям від трьох до семи років можна використовувати всі прийоми як місцевого, так і загального масажу. В той же час, при патологічних станах прийоми дитячого масажу чітко диференціюються, зокрема, при гіпер- чи гіпотонусі м'язів дисплазії, кривошії, рахіті, плоскостопості, дитячому церебральному паралічі, при вадах серця.

Значним методичним і практичним позитивом навчального посібника виступає розділ, в якому визначається застосування кремів, мазей, гелів і олій, що при здійсненні масажних процедур поліпшують мікроциркуляцію крові та лімфи, нормалізують обмін речовин, знімають набряки, поліпшують стан шкірного покриву, усувають больові відчуття. Авторі називають дев'ятнадцять таких препаратів і дають конкретні рекомендації щодо їх застосування при проведенні різного виду масажів.

Посібник містить список рекомендованої навчально-методичної літератури і доповнений 80-ма малюнками, що ілюструють широкий комплекс методичних прийомів загальноозміцнювального, профілактично-лікувального та лікувального масажів.

НАВЧАННЯ ФІЛОСОФІЇ: ПРОБЛЕМНИЙ ПІДХІД

Анатолій БАГНЮК

Філософія належить до таких навчальних дисциплін, при вивченні яких застосування проблемного методу дає особливий навчально-виховний ефект як у здобутті студентами основ філософського знання, так і в процесі формування основ філософського світобачення. Для досягнення такого академічного ефекту викладачі світоглядних дисциплін застосовують інноваційні методики викладання та сучасні форми і прийоми навчання студентської молоді. До таких інноваційних методик і форм належать методика і форми проблемного навчання. Саме в цьому напрямку здійснює свої методологічні пошуки кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз. Практичним результатом таких пошуків стала публікація навчально-методичних видань її авторства – методичних рекомендацій «Методика проблемного навчання філософії» (для викладачів філософських дисциплін) та навчально-методичного посібника «Основи філософських знань» (для здобувачів фахової передвищої освіти). Для обох публікацій характерний інноваційний підхід до вирішення світоглядно-теоретичних і навчально-виховних завдань процесу вивчення філософських навчальних курсів у закладах вищої освіти.

Обидва видання рекомендовано цикловою комісією гуманітарних дисциплін і схвалено педагогічною радою Фахового коледжу Академії та вченою радою факультету дошкільної і початкової освіти, історії та мистецтв нашого ЗВО. Позитивні рецензії навчальному виданню надали кандидат філософських наук, доцент Житомирського державного університету імені Івана Франка Людмила Горохова, викладач-методист, голова циклової комісії соціально-економічних дисциплін Кременецького лісотехнічного коледжу Світлана Каленюк і викладач-методист Кременецького медичного фахового коледжу ім.Арсена Річинського Наталія Гетьман.

Методичні рекомендації «Методика проблемного навчання філософії» на висвітлення одного із найважливіших напрямів інноваційного підходу до організації навчального процесу – проблемного навчання філософії, в основі якого лежить організація проблемної ситуації, постановка навчальної проблеми в умовах проблемної ситуації, керівництво пізнавальною діяльністю здобувачів освіти в процесі вирішення світоглядно-філософських проблем. Видання рекомендовано для викладачів філософських дисциплін, а також для всіх, хто цікавиться філософією.

Науковець зазначає, що проблемне навчання спрямоване на розвиток критичного мислення, комунікативних навичок та необхідних ключових компетентностей учасників навчального процесу. А це вимагає активної участі здобувачів освіти в освітньому процесі, залучення їх до діалогу та дискусій на різні філософсько-світоглядні теми, розвитку їх критичного мислення, здатності до творчості, стимулювання їх до пошуку обґрунтованих та важених рішень, до формування та формулювання власної точки зору.

Авторка «Рекомендацій...» вважає, що організація проблемного навчального середовища здійснюється, насамперед, на лекційних і семінарських заняттях, під час науково-пошукової та індивідуальної роботи студентів у форматі виконання творчих завдань проблемного характеру, зокрема, написання філософського есе за обраною темою, підготовки наукової публікації. Цей підхід до навчання, що акцентує увагу на вирішенні філософських, світоглядних, релігійно-просвітницьких проблем або завдань, в результаті чого відбувається засвоєння знань та формування компетентностей, і спонукає студентів до самостійного опрацювання матеріалу, вирішення світоглядно-філософських проблем, розвитку критичного мислення. Це такий метод навчання, завдяки якому складні проблеми використовуються як освітній інструмент, що стимулює критичне мислення, креативність і розвиток навичок, здатних сприяти вирішенню реальних життєвих ситуацій.

Визначено складові цього підходу: постановка конкретної проблеми; дослідження проблеми у різних інформаційних джерелах; визначення стратегії розв'язання проблеми. Цей процес включає аналіз, експеримент, обговорення та взаємодію з іншими учасниками освітнього процесу, а також групову роботу, яку часто використовують для обміну ідеями, тісної співпраці та взаємопідтримки між учасниками розв'язання проблеми, що завершується обговоренням результатів роботи. В підсумку, постановка навчальних проблем в умовах проблемної ситуації сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, розвитку аналітичного мислення та стимулює активність здобувачів освіти в освітньому процесі.

У роботі зазначається, що ключовим моментом проблемного навчання філософії є створення проблемної ситуації. Проблема ситуація виникає в тому випадку, коли для осмислення філософсько-світоглядного феномена студенту не вистає наявних знань, тобто виявляється невідповідність між наявними знаннями і вимогами сьогодення. Такі ситуації допомагають здобувачам освіти аналізувати складні філософсько-світоглядні питання. Сутність евристичного методу полягає в організації активного пошуку рішення пізнавальних завдань або під керівництвом викладача, або на основі евристичних програм і вказівок розвивати критичне мислення, уявлення

та сприйняття про навколишнє буття. Вони є важливою частиною філософської рефлексії та розвитку філософської думки в цілому. Вирішення проблемної ситуації передбачає застосування не лише евристичного, а й дослідницького методів. Дослідницький метод у навчанні філософії спрямований на активне включення здобувачів освіти у процес дослідження філософсько-світоглядних питань та концепцій і передбачає самостійне вивчення літератури з даної проблеми, самостійні дії пошукового характеру.

Окрім проблемних ситуацій, науковець характеризує проблемні завдання як такі, що передбачають аналіз, обговорення та розв'язання певної філософської проблеми чи питання. Вони мають бути сформульованими, щоб стимулювати студентів до критичного мислення, аналізу та пошуку власних відповідей на філософські дилеми. Таким чином, проблемне навчання філософії відноситься до активних технологій навчання, сутність якої полягає в такій організації навчально-пізнавальної діяльності студентів, при якій вона набуває цілеспрямованого пошукового характеру.

Науковець надає конкретні рекомендації щодо застосування проблемного методу навчання у процесі виконання навчальної програми з курсу філософії, що здійснює стосовно кожної окремої теми. Важливо, що ці рекомендації стосуються предметного вирішення тематичних проблемних ситуацій та завдань. Як і належить, методичні рекомендації містять відповідний перелік рекомендованої літератури, що покликана допомогти студентам в освоєнні методики проблемного навчання.

Навчально-методичний посібник «Основи філософських знань» став одним зі своєрідних теоретико-методологічних «майданчиків», де викладач філософських дисциплін, доцент Олена Мороз застосовує власні прийоми та засоби проблемного методу навчання на лекційних і семінарських заняттях зі студентами нашого закладу вищої освіти. Посібник містить програму навчальної дисципліни, плани семінарських занять, завдання для індивідуальної роботи та методичні рекомендації щодо їх виконання, перелік питань до екзамену, критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти. Автор переконує, що вивчення засадничих основ філософії із застосуванням проблемного методу сприяє розвитку творчого і критичного мислення, збагаченню та зміцненню світоглядних переконань, формуванню здатності до аргументації та захисту власних поглядів і переконань, аналітичного підходу до вирішення світоглядно-філософських проблем і конкретних життєвих ситуацій, що в загальному підсумку допоможе молодій людині, майбутньому фахівцю педагогічної сфери, формувати власні орієнтири життєдіяльності в її загальносоціальних, фахових та особистісних аспектах.

Авторка посібника наголошує: для того, щоб вивчення філософії стало цікавим і змістовним процесом, необхідно дотримуватися певних правил: знайомитися з філософськими текстами в першоджерелах; досліджувати історичні, культурні, соціальні феномени епохи, в яких філософія творили такі тексти і формували власні концепції та ідеї; пам'ятати, що філософське мислення базується на аналізі аргументів і контраргументів, на розумінні логічних структур; брати участь у дискусіях з обговорення світоглядних ідей; висловлювати свої думки та позиції з приводу прочитаних текстів і усно оприлюднених ідей в усній та письмовій формах; ознайомлюватися й аналізувати нові підходи і теорії, що цікавлять сучасну філософську спільноту; пам'ятати тезу «Немає питань – немає філософії!», а тому постійно необхідно ставити питання та шукати відповіді на світоглядні та смисложиттєві питання.

Виконання навчальної програми з філософії має бути спрямованим на формування в студентів критичного мислення, розширення їх світогляду та розуміння сенсу власного існування в складних реаліях сьогодення, що можливе лише за умови спрямування мислення молодшої людини на філософське осягнення дійсності, результатом чого стане її переконаність в принциповій важливості вільного світоглядного самовизначення, осягнення істини власним розумом, вміння співвідносити світоглядні ідеї з практикою суспільного життя та переконання в тому, що самореалізація особистості неможлива без її прилучення до культурної спадщини людства, невід'ємною складовою частиною якої стала філософія.

Важливим елементом навчального посібника виступають методичні розробки семінарських занять, де авторка чітко дотрималася анонсованого нею проблемного підходу. Окрім традиційних елементів структури семінарського заняття, таких як тематичний план, визначення ключових понять, концепцій, принципів і перелік рекомендованої літератури, пропонуються інноваційні методичні форми та прийоми: творчі завдання для самостійної роботи, зокрема підготовка філософських есе, реферативних повідомлень аналітичного і дискусійного характеру; аналіз відповідних темі заняття філософських ідей; тлумачення визначених і дотичних до тематики семінару положень, концепцій, теорій, філософське пояснення підібраних літературних текстів, перлин національного і світового фольклору, висловів класиків національної та світової науки і культу-

ри; представлення тематичних реферативних досліджень і підготовка тематичних презентацій; підготовка і захист тлумачного тематичного словника за змістом навчального матеріалу; вирішення проблемно-дискусійних завдань і проблемних ситуацій відповідного даній темі змістового навантаження; підготовка і презентація візуальних засобів (схем, таблиць, графіків) за змістом семінарського заняття; аналітичний огляд бібліографії за тематикою даного семінарського заняття.

Серйозну увагу приділяє авторка посібника індивідуальній роботі студентів над програмовим матеріалом, з метою чого підготовлена тематична підбірка індивідуальних завдань та запропоновані методичні рекомендації для їх виконання. Серед таких завдань – опрацювання першоджерел з філософської літератури, написання світоглядно-філософського портрета філософа, діяча науки, культури чи освіти, аналітичний огляд публікацій із проблем сучасної філософії в періодичних виданнях, тематичне повідомлення на студентську наукову конференцію за матеріалами власного аналітичного дослідження.

В опрацюванні філософських першоджерел пропонується наступна послідовність: уважне і систематичне читання філософських текстів з усвідомленням ключових термінів, аргументів і концепцій; аналіз структури і логіки тексту, розкриття логічних зв'язків між окремими його частинами; фіксація власних думок, коментарів, вражень у форматі нотаток для наступних рефератів і есе; дослідження історичного, культурного та інтелектуального контекстів даного філософського матеріалу; порівняння даного філософського тексту з аналогічним змістом матеріалу авторства інших мислителів, представників різних шкіл і напрямків; обговорення ідей та змістових особливостей тексту у контексті його критичного осмислення на предмет істинності та аргументованості.

Для опису й осмислення світоглядно-філософського портрета мислителя авторка посібника рекомендує дослідження біографії філософа та його життєвого контексту (родинного і соціально-культурного середовища); ознайомлення з його основними працями, їх ідеями та концепціями, з методами його філософської творчості; визначення впливу основних концепцій мислителя на розвиток філософської думки; висвітлення особливостей даного філософського вчення в поясненні світу, людини, моралі, соціуму, культури тощо; виявлення критики і контрверсій щодо позиції і концепцій, характерних для філософської творчості мислителя. Завершується така робота систематизацією та узагальненням отриманої інформації, що складе основу світоглядно-філософського портрета мислителя у форматі реферативного проекту-повідомлення чи тематичної презентації.

Пошук і аналіз науково-філософських публікацій з проблематики сучасної філософії, вважає авторка, розпочинається із визначення ключової теми та пошуку відповідних науково-літературних джерел, продовжується детальним ознайомленням із досліджуваною публікацією, аналізом її тексту з одночасним виявленням ґрунтовності аргументів, новаторства думок і формулюванням вихідних власних висновків. На основі останніх формуються підсумкові думки та остаточні висновки, які складають зміст і впливають на структуру філософського есе чи наукової статті.

Аналогічний методичний підхід рекомендується і для підготовки повідомлення на студентську наукову конференцію або наукової статті до збірника студентських наукових робіт: вибір теми і формулювання робочої гіпотези як дослідницької ідеї повідомлення чи статті; пошук і аналіз наявних літературних джерел визначення на цій основі основних напрямів авторського дослідження; формулювання та структурування роботи через розробку плану (структури) статті; збір, аналіз і систематизація необхідних даних для змісту статті та процесу аргументації її положень та висновків; підготовка «чорнового» варіанту тексту з дотриманням наукового стилю, з використанням необхідних термінів і аргументів; здійснення редагування та коректування, підготовка до публікації, формування списку використаної літератури.

Авторка пропонує звертатися до філософських есе – роздумів з приводу фундаментальних філософсько-світоглядних проблем, які лежать в основі життєвого світу особистості: добра і зла, сенсу життя, свободи і відповідальності, щастя, справедливості тощо. В посібнику визначені кроки при підготовці та написанні філософського есе: чітка постановка теми і визначення основної проблеми; формулювання основних ідей роботи; розробка структури есе з обов'язковими вступом, основною частиною та висновками; забезпечення логічної аргументації та уникнення суперечностей у тексті роботи; особистий підхід і його обґрунтування; дотримання стандартів у цитуванні та використанні джерел; редагування та заключний перегляд тексту; збереження особистого стилю висловлення думки та характеру письма і забезпечення мовної культури тексту.

Посібник містить теми для написання філософських есе та зразки оформлення такого типу творчих робіт і завершується переліком проблем для підсумкового екзамену з філософії.

НАВЧАЛЬНА ПОЇЗДКА ДО ЕЛЬБЛОНГУ

Василь КУЧЕР, кандидат філологічних наук, доцент

Триває реалізація двохрічного проекту 101083203 BOOST (Bringing Opportunities and Organizational Success To Small Local Universities in Ukraine / Надання можливостей та організаційного успіху малим регіональним університетам в Україні), що фінансується програмою Європейського Союзу Еразмус+ KA2, основним фокусом якого є надання можливостей розвитку та організаційного успіху регіональним університетам в Україні. В рамках проекту взаємодіють команди з трьох європейських та шести українських університетів. Партнери з ЄС під час реалізації проекту діляться своїм досвідом цифровізації навчального процесу, організації сучасного студентоцентрованого навчання та допомагають партнерам з України розвивати технічний, цифровий, навчальний, громадський та міжнародний потенціал.

Одним із практичних результатів проекту є запровадження ефективної системи змішаного студентоцентрованого навчання через підвищення потужності програмного забезпечення навчального середовища Moodle та залучення широкого кола викладачів до навчання, метою якого є посилення міжнародної співпраці та грантового потенціалу. Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім.Тараса Шевченка в цьому проєкті є одним із бенефіціарів та учасників поряд із закладами вищої освіти України, Польщі, Словенії та Естонії: Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г.Короленка, Мелітопольським державним педагогічним університетом імені Богдана Хмельницького, Ізмаїльським державним гуманітарним університетом, Мукачівським державним університетом, Академією прикладних наук в Ельблонгу (Польща), Приморським

університетом (Словенія), Тартуським університетом (Естонія). Асоційованим партнером проєкту, що забезпечує координацію на національному рівні, є Міністерство науки та освіти України.

У рамках реалізації BOOST навчальну поїздку в Akademia Nauk Stosowanych w Elblągu / University of Applied Sciences in Elbląg (Польща). здійснили науково-педагогічні працівники нашої Академії: кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання (менеджер проєкту від Академії) доцент Василь Кучер; кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційних технологій та методики навчання інформатики Ігор Галаган і його колега, викладач кафедри Дмитро Клак. Протягом 15 –19 квітня українські партнери відвідали data-центр у Гданську, побували у Лабораторії занурення в 3D-візуалізацію Гданського політехнічного університету та були вражені можливостями лабораторії у відображенні візуальної деталізації та реалізму простору. Взавши участь у майстер-класах, які проводили Dorota Żarek та Jerzy Buriak, учасники ознайомились із методикою створення курсів на платформі Moodle Comenius за допомогою використання програм LaTeX та Geogebra, цифрових інструментів, вікторин. Разом із Robert Fidytek та Robert Turlej учасники-партнери з України практикували навички у роботі з локальним середовищем Moodle (XAMPP), встановленні Linux, бази даних, адмініструванні веб-сервера. На завершення робочого тижня українські партнери презентували та обговорювали SWOT-аналізи та стратегії діджиталізації ЗВО.

Українська команда була приємно вражена новітніми технологічними можливостями, отримала цінний інсайт та практичні поради щодо цифровізації навчальних закладів, обмінялася ідеями та досвідом щодо сучасного викладання за допомогою інструментів ІКТ та онлайн-платформ.

З ВІЗИТОМ ДО ТАРТУСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ

Ольга СОБЧУК, асистент кафедри іноземних мов і методик їх навчання

Участь у проєкті 101083203 BOOST (Bringing Opportunities and Organizational Success To Small Local Universities in Ukraine), що фінансується програмою Європейського Союзу Еразмус+ KA2, є прекрасною можливістю кооперації з міжнародними партнерами.

В рамках реалізації проєкту BOOST 17–21 червня відбувся навчальний візит до Тартуського університету (Естонія), метою якого було надання учасникам конкретних знань про інтернаціоналізацію освіти і досліджень в Естонії та стимулювання партнерів з України до модернізації стратегій інтернаціоналізації своїх рідних університетів.

Науково-педагогічні працівники нашої Академії: проректор із стратегічного планування та наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор кафедри теорії і методики трудового навчання та технологій Микола Курач; кандидат філологічних наук, завідувач кафедри іноземних мов і методик їх навчання, доцент Василь Кучер і кандидат філологічних наук, доцент Наталія Янусь – мали честь відвідати серію сесій під керівництвом поважних експертів Професор Сільва Братош (факультет педагогіки, Приморський університет) продемонструвала комплексну дорожню карту до стратегії інтернаціоналізації; Лаури Рандвір (старший спеціаліст з міжнародного співробітництва, Тартуський університет) представила Офіс міжнародного співробітництва Тартуського університету; Аліс Ліін, юрисконсульт, Тартуський університет) поглиблено ознайомила з організацією юридичної роботи Офісу міжнародного співробітництва; Катрін Паюсте-Куул (радник з досліджень та розвитку, Тартуський університет) презентувала ініціативи стратегічного планування у своєму університеті; Кароліна Вілімаа-Пеннарун поділилася інсайтами щодо стратегій міжнародної співпраці університету-господаря; Евелі Су (завідувач відділу міжнародного маркетингу) проаналізувала стратегії міжнародного рекрутингу університету. Дискусії були зосереджені на темах відкритої науки, досліджень та підприємництва як потужних інструментів інтернаціоналізації. Багато фактів дізналися від шановних лекторів, які поділилися своїми знаннями на різні теми: Улле Ягомягі (керівник відділу ділових зв'язків) розповіла про функціонування Центру підприємництва та інновацій, його вирішальну роль у роботі Тартуського університету з інтернаціоналізації; Крістофер Юрісу (менеджер з комунікацій) підкреслив значення Наукового парку в інтернаціоналізації громади; Кріста Ару виступила із сесією про відкриту науку та її вплив на інтернаціоналізацію університетів та досліджень.

Один із акцентів заходів був спрямований на розуміння життєво важливої ролі Грантового офісу та його діяльності в Тартуському університеті. Партнери BOOST мали можливість обговорити з експертами такі аспекти: Сірет Рутіку (керівник грантового офісу) поділилася інформацією про міжнародні проєкти в Тартуському університеті; Лаура Томсон (координатор закордонних фондів) і / Тене Війбург (керівник відділу співпраці) розповіли про роботу координаторів та використання цифрових інструментів; Дорота Жарек презентувала стратегію інтернаціоналізації Університету прикладних наук в Ельблонгу.

Учасники мали змогу відвідати Інститут комп'ютерних наук в корпусі Дельта та Бібліотеку Тартуського університету і були надзвичайно вражені її сучасними та інноваційними просторами. Здійснили візит у Тартуський коледж охорони здоров'я, де мали честь зустрітись з ректором Уллою Підер, яка поділилася ініціативами коледжу щодо підтримки українських медичних працівників у цей непростий для України час.

Після сесій навчальної поїздки відбулися плідні обговорення, що надали нам цінні перспективи та мотивуючі ідеї. Завершували кожне обговорення рефлексивною сесією під керівництвом координатора Alesia Golovko, де учасники розмірковували над питанням: «What am I taking with me today?» / «Що я сьогодні візьму з собою?»

Після сесій навчальної поїздки відбулися плідні обговорення, що надали нам цінні перспективи та мотивуючі ідеї. Завершували кожне обговорення рефлексивною сесією під керівництвом координатора Alesia Golovko, де учасники розмірковували над питанням: «What am I taking with me today?» / «Що я сьогодні візьму з собою?»

Після сесій навчальної поїздки відбулися плідні обговорення, що надали нам цінні перспективи та мотивуючі ідеї. Завершували кожне обговорення рефлексивною сесією під керівництвом координатора Alesia Golovko, де учасники розмірковували над питанням: «What am I taking with me today?» / «Що я сьогодні візьму з собою?»

ПСИХОЛОГІЯ У ЖИТТІ СТУДЕНТСТВА

Маріанна ЯРОЩУК, кандидат психологічних наук, доцент

У рамках Тижня психології студентами психолого-педагогічних спеціальностей Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка та Фахового коледжу академії проведено ряд цікавих різнопланових заходів, серед яких - тематична зустріч «Мотивація - запорука успіху» з участю студентів 11-ПС і 11-МК груп і кандидата психологічних наук, доцента Юлії Тимош; пізнавальна бесіда «Про психологію - іноземними мовами» (студенти 11-РС, 11-А та кандидат педагогічних наук, доцент Тетяна Долга); квест «Цікава психологія» (учні Кременецької ЗОШ №1 ім.Галини Гордасевич і кандидат педагогічних наук, доцент Тетяна Новак); круглий стіл «Цікавий погляд на психологію. Досвід психології» (11-ПС, 21-ПС) та психологічний брейн-ринг (41-ІФ, 41-МК, 41-РК, 11-МК з викладачем Людмилою Сілкою); «Пекельна психологічна кухня» (21-ПС, 31-ПС, 31-ПС з Людмилою Савіцькою) і волонтерська поїздка до Будинку для людей похилого віку, які потребують догляду, в с.Катеринівка.

Мотивація - важливий аспект життя та діяльності кожної людини. Вона впливає на нашу поведінку і дії, дає нам енергію і стимул для досягнення поставлених цілей. Розроблення ефективних мотиваційних стратегій дає нам змогу долати труднощі, зберігати інтерес і насиченість у діяльності, а також досягати бажаних результатів.

Так, у ході тематичної зустрічі «Мотивація - запорука успіху» студенти академії та фахового коледжу разом аналізували причини успіхів та невдач у житті, професійній діяльності; обговорили страхи, що сковують людський

потенціал та бажання самореалізуватися; мотивувалися прикладами відомих людей, які досягли успіху у житті; командно створювали мотиваційні постери, креативили під час формулювання натхненних фраз на щодень, апробували потенціал арт - та музикотерапії під час стресових ситуацій.

Студенти 11ПС,СР груп успішно справились із завданням індивідуальних завдань, презентацій, доповідей. До Дня психолога обговорили англійською мовою важливі для кожного теми: «Сутність професії психолога», «Важливість знання іноземних мов для психологів», «Як подолати стрес/депресію», «Кіберпсихологія», «Роль дитячого психолога». На завершення майбутні працівники психологічного профілю дійшли висновку, що професія психолога є надзвичайно важливою, а знання іноземних мов допоможе розширити їх професійний горизонт.

Психологічний брейн-ринг між командами «Смішарики» і «Перлінка» був спрямований на розвиток пізнавального інтересу, логічного мислення, уваги, комунікативних здібностей та лідерських якостей учасників.

Загалом гра складалася із 7 раундів. Цікавим було випробування із «чорною скринькою», адже учасникам потрібно було вгадати, що саме знаходиться у скриньці і описати психологічний феномен, з яким пов'язаний даний предмет.

Студенти повеселилися від душі, але найголовніше – оцінили власні знання та професійні можливості й почерпнули максимум нових яскравих вражень. За підсумками балів, перемогла дружба.

На завершення гри учасникам були вручені заслужені почесні грамоти та невеличкі призи.

Під час заходу «Психологія з першого погляду або відкрій себе нового» присутні дізналися 56 цікавих

фактів психології людини та були задіяні в інтелектуально-розважальних тестах: «Чого ви прагнете від стосунків», «Подивися на свою шию», «Що вас насправді тривожить», «Оп-

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Ніна БАГНЮК

У рамках співпраці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка з державними інституціями та соціально-громадськими структурами регіону відбулась робоча зустріч науково-педагогічних працівників нашого закладу вищої освіти з представниками Кременецької районної філії Тернопільського обласного центру зайнятості.

Зустріч відкрив проректор зі стратегічного планування і наукової роботи, доктор педагогічних наук, професор Микола Курач. Кременецьку філію ТОЦЗ представляли директор філії Олег Ілїнич та його колега, начальник відділу рекрутингу та взаємодії з роботодавцями Віталій Скакальський. Основний зміст розмови учасників зустрічі: права та механізми розширення професійних можливостей працівників вищого закладу освіти у сфері трудової діяльності, що особливо актуалізоване в сучасних ускладнених умовах функціонування нашого суспільства.

На зустрічі наголошувалося, що для вирішення проблем власної життєдіяльності в умовах воєнного стану громадяни можуть скористатися забезпеченнями державою ваучерами. Для працівників освіти такі ваучери навіть спрямовуються на здобуття ступенів бакалавра чи магістра за іншою спеціальністю. Для нашого ЗВО це стосується дошкільної освіти, української мови і літератури, психології та соціальної роботи, де можна здобути диплом бакалавра, та диплом магістра – з української мови і літератури та дошкільної освіти. Крім цього, за згаданими ваучерами надається можливість пройти підготовку на наступному рівні освіти, підвищення кваліфікації, перепідготовку за робітничою професією, профільну спеціалізовану підготовку з урахуванням особливостей даного фаху. Такі ваучери надаються за 79-ма робітничими професіями та 45-ма спеціальностями з ІТ-технологій, освіти, медицини, будівництва, транспорту, сільського господарства, соціального обслуговування, оборони і цивільної безпеки. З цього ж фонду фінансується здобуття нових професій, перепідготовка і підвищення кваліфікації за вищими освітніми програмами 95-и професій. Для осіб, які здобувають нову професію чи проходять підвищення кваліфікації, гарантується фінансування транспортних витрат, проживання, медичного огляду,

Ваучери на навчання можуть отримати громадяни, які мають професійну чи вищу освіту, насамперед учасники бойових дій; особи, старші 45 років; звільнені з військової служби чи з органів внутрішніх справ; внутрішньо переміщені особи; особи з інвалідністю; потерпілі у період воєнного стану в Україні. Особлива увага звертається на навчання та підвищення кваліфікації безробітних учасників бойових дій.

Сторони зустрічі обговорили конкретні питання співпраці Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка та Кременецької районної філії Тернопільського обласного центру зайнятості на найближчу і подальшу перспективу.

тична ілюзія», «Поза, в якій ви сидите найчастіше», «Сонді», «Дізнайтеся, що вам готує весна 2024 року». По коридорі Фахового коледжу розвішено 14 оптичних ілюзій з QR кодом, кожен може його сканувати та дізнатися більше цікавинок про свою особистість.

Викладачі кафедри психології і соціальної роботи, а також здобувачі спеціальностей «Психологія» та «Соціальна робота» мали можливість подарувати тепло своїх сердець мешканцям Відділення надання соціальних послуг в умовах цілодобового перебування в селі Катеринівка.

20 підопічних, які знайшли тут затишок та підтримку, щиро раділи зустрічі. Разом з гостями вони співали пісні, ділились історіями та просто насолоджувались спілкуванням.

Не обійшлося й без подарунків! Викладачі та студенти передали підопічним речі першої необхідності та трішки гостинців. Ці скромні знаки уваги стали свідченням небайдужості та турботи про тих, хто потребує допомоги.

«Дуже щирі та добрі люди живуть тут», - діляться враженнями студенти. І, безсумнівно, персонал відділення заслуговує на найвищу похвалу. Їхня самовіддача та професіоналізм гідні поваги.

Ця зустріч стала не просто черговим візитом, а справжнім уроком людяності, співпереживання та єднання. Вона ще раз підтвердила важливість таких ініціатив, адже саме завдяки ним ми можемо зробити життя людей, які опинилися у складних обставинах, трішки кращим.

Так поступово психологія входить у життя нашого студентства, дає їм, окрім знань, уроки людяності та доброти, з якими наш світ стає добрішим.

ШКОЛА ВІДКРИТОГО РОЗУМУ: ВЕСНЯНІ МЕТОДИЧНІ СЕМІНАРИ

Олена ПАСІЧНИК, кандидат філологічних наук, доцент

Цьогоріч засідання учасників Міжнародного інтеграційного проєкту для студентів та аспірантів «Школа відкритого розуму» пройшли у формі чотирьох онлайн-семінарів, об'єднаних спільною назвою «Homo Philosophicus» («Людина філософська»).

Семінар перший «Homo Philosophicus: філософія серед інших форм людського досвіду», де модератором виступив доктор габілітований, професор Олег Лещак, був зустріччю з відомими науковцями, що презентували свої фахові надбання. доктор габілітований, професор UJK Ришард Стефанські (Кельце) почав виступи темою «Філософія та аксіологія», доктор габілітований, професор NUKS Марина Столяр (Чернігів) висвітлює досить непросту роль філософії у науковій розвідці «Філософія як «дрейфуючий айсберг»: між наукою та релігією». доктор габілітований, професор WUN Олександр Глотов (Київ) здійснив порівняльний аналіз «Філософія і художня література: роздуми про подібність і відмінність». Завершив виступи доктор Ігор Папуша (Фрайбург) цікавою темою «Філософія психотерапії».

Проблему «Homo Philosophicus: філософія і світогляд» підняли учасники другого семінару, яким модерував доктор габілітований, професор Ришард Стефанські. Тут своє вагомє наукове слово мали Ірина Остроушко-Черноус (Чернігів), яка ознайомила зі «Світоглядними аспектами міфів про йокаїв у японській культурі»; Наталія Дячук і Дарина Малищик (Кременець), котрі акцентували на «Філософічності поетичних творів Ліни Костенко»; Владислав Городецькі (Кельце), який відшукав «Відмінне і спільне в концептуалізації смерті в Старому і Новому Завіті» Вікторія Холодюк (Кременець), що озвучила «Концепт «родинні цінності» у творах Дзвінки Торохтушко».

Учасники третього семінару працювали над суперечливою проблемою «Homo Philosophicus: світогляд та ідеологія». Його модератор – доктор габілітований, професор Олег Лещак. Питання «Чорнобильська катастрофа у ЗМІ – пошуки істини» зацікавило Данила Шевцова (Київ), болючою для українців теми «Русский Мир II» – ідеологізація російської інтелігенції» торкнулась Анастасія Стародубцева (Кельце). «Феномен сміху у світлі сучасної науки та/або філософії» розглянула Катерина Петракова (Чернігів), а Денис Бирючков (Київ) оповів «Історію університету очима викладачів (Інтерв'ю як складова літопису навчального закладу)».

Модератором заключного семінару «Homo Philosophicus: сенси та цінності» був доктор габілітований, професор Ришард Стефанські. Цю групу виступів відкрила Валерія Ровкова з Харкова науковим повідомленням «Цінність особистої задоволеності: роль самореалізації та внутрішньої гармонії у досягненні щастя». Дмитро Клименко з польського Кельце проаналізував «Анімалістичний фреймінг у фільмі Еміра Кустуріці «По Чумацькому шляху»». Кременецькі науковці Вікторія Кошук та Ірина Цісарук дали оцінку «Сенсу людської долі (за романом Орести Осійчук «Абрикосова книгарня»)». Харків'янин Ярослава Олексенко підсумував виступи цікавою науковою характеристикою «Трансформації цінностей через призму мистецтва: аналіз зміни смислів і цінностей у мистецтві різних епох».

Постійним науковим керівником досліджень юних науковців Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка та Фахового коледжу виступає кандидат філологічних наук, доцент Олена Пасічник.

КНИЖКОВИЙ ДАРУНОК З ТЕРНОПОЛЯ

Ольга СТАВІНСЬКА, бібліотекар

Бібліотека Кременецької ОГПА ім. Тараса Шевченка висловлює щирю подяку доценту кафедри фізичного виховання і спорту Тернопільського національного педагогічного університету ім. Володимира Гнатюка Сергію Мехоношину за подаровані 339 примірників книг, які урізноманітнили і поповнили наш книжковий фонд літературою спортивної та педагогічної тематики.

Життя Сергія Олександровича тісно пов'язане з нашим містом: тут він народився 23 серпня 1949 року. З 1956 по 1966 рік навчався в Кременецькій СШ № 2. З 1967 року по 1971 – студент факультету фізичного виховання Кременецького педінституту (потім Тернопільського, з 1969 р.). З 1971 по 1972 рік – тренер спортивної гімнастики Кременецької ДЮСШ, кандидат в майстри спорту зі спортивної гімнастики. З 1 вересня 1980 – старший викладач ТНПУ ім. Володимира Гнатюка. З 1991 року очолює кафедру фізичного виховання і спорту (до 1997 року), а з 1 вересня 1997 року – доцент кафедри, кандидат педагогічних наук, автор наукових розробок з методики викладання спортивно-педагогічних дисциплін та змісту фізичного виховання, займався впровадженням сучасних педагогічних технологій на заняттях зі студентами, науковим обґрунтуванням навантажень змісту занять фізичного виховання і спортивних тренувань.

За час науково-педагогічної діяльності автором підготовлено більше 85 публікацій, серед яких – 5 монографій, 8 навчальних посібників, 3 навчальні програми з фізичного виховання і основ здоров'я, 37 науково-методичних статей.

Пропонуємо читачам ознайомитися з авторським доробком подарованої літератури. У монографії «Гімнастика. Індивідуальна та самостійна робота студентів (на прикладі технологій графічного конструювання, ситуаційного моделювання, ступеневого навчання)» висвітлюються основні положення самостійного опанування студентами навчального матеріалу з предмету «Гімнастика – методика викладання» в процесі засвоєння модулів (індивідуальна та самостійна робота), а також використано основні технології (графічне конструювання, ситуаційне моделювання, ступеневе навчання) для встановлення тісного методичного зв'язку лекційного курсу з практичними заняттями з гімнастики.

Тестові завдання «Фізичне виховання студентів. Контроль та самоконтроль рухового режиму» акцентовані на те, що сьогодні викладачі та науковці вузів проявляють свою творчість у створенні нових освітніх технологій оздоровлення студентської молоді і надіються, що тестові завдання учнівського, алгоритмічного, евристичного та творчого рівнів допоможуть їх в цьому.

У посібнику «Фізичне виховання студентів: тестові завдання з теоретичної підготовки» розроблено 30 тестових завдань (150 питань) з теоретичної підготовки студентів у фізичному вихованні, що дасть їм можливість свідомо ставитись до свого здоров'я, оволодіти основами здорового способу життя, опанувати методики безпеки життєдіяльності під час занять фізичною культурою і спортом.

Матеріали посібника «Настільний теніс: методика навчання та тренування» узагальнюють досвід вітчизняних та зарубіжних тренерів, науковців із проблем сучасної підготовки спортивного резерву у настільному тенісі. Враховано особливості відбору, тренування та методики підготовки спортсменів високого рівня.

«Програма навчального курсу гімнастика. Методика викладання» зосереджена на тому, що вимага сучасної технологічної освіти для студентів факультетів фізичного виховання полягає у внесенні змін до програм підтримки спеціалістів, тобто в доповненні її змістом навичок педагогічної техніки та майстерності відповідно до навчальних тем і курсів. На прикладі предмету «Гімнастика. Методика викладання» здійснено спробу вирішити цю проблему, запропонувавши технології ситуаційного моделювання, графічного конструювання, «мозкового штурму», ступеневого навчання.

Колективи бібліотеки впевнені, що подаровані книги знайдуть свого читача і будуть корисними для науковців, педагогів та сприятимуть високому рівню фахової підготовки наших студентів, які прагнуть присвятити своє професійне життя фізичному вихованню молоді.

ПОЄДНАНІ КВЕСТОМ

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

У рамках співпраці Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім. Тараса Шевченка і гімназій Кременецької територіальної громади вже стало традицією проведення квесту «Пізнай себе» для дев'ятикласників в останній декаді травня.

Цей рік не став винятком. Тож позмагатися у швидкості, кмітливості та винахідливості до Фахового коледжу приїхали представники Гаївської, Жолобівської, Підлісецької гімназій, Кременецької гімназії № 2 з поглибленим вивченням іноземних, Кременецької гімназії № 3.

Після вітальних слів в. о. директора Фахового коледжу Романа Дубровського та завідувача відділення дошкільної та технологічної освіти Ольги Цимбалюк розпочалося виконання завдань на різних локаціях, куди школярам допомагали дістатися здобувачі фахової передвищої освіти коледжу. Учасникам насправді було не просто, адже на них чекали інтелектуальні завдання від майбутніх вихователів закладів дошкільної освіти, необхідність демонстрації навичок від майбутніх вчителів фізичного виховання, вправлення у співі та грі на музичних інструментах від майбутніх вчителів музичного мистецтва, нелегкі завдання від майбутніх вчителів технологій та образотворчого мистецтва.

Важливо те, що квест завжди дає можливість познайомитися та розпочати нові дружні стосунки, адже «червона», «синя», «жовта» та «чорвона» команди, за задумом організаторів, склалися з представників різних гімназій. А це вже означає, що, незалежно від результатів, перемогла дружба. Проте фаворити квесту все ж були визначені. Ними стали «зелені» – команда у складі Сергія Якубовського, Віктора Гамоти (Жолобівська гімназія), Марії Фещук (Кременецька гімназія № 2 з поглибленим вивченням іноземних мов), Олександра Терещенка, Серафима Казмірука, Артема Мидлика (Гаївська гімназія), Анни Мелентової (Підлісецька гімназія), Мирослава Левенця, Дарини Товарницької, Вадима Нікітюка, Ірини Сологубовської (Кременецька гімназія № 3).

Усім учасникам були вручені цінні подарунки, а переможці отримали ще й солодкий приз. Учителі, які супроводжували учнів своїх гімназій, паралельно були залучені до роботи методичного семінару «Виховання учнів засобами квесттехнологій», який відбувався також на базі Фахового коледжу. Тож чекатимемо наступного року нових квесторів!

У КОНКУРСНІЙ МИСТЕЦЬКІЙ БОРОТБІ

Сергій ШЕГЕРА

Викладачі циклової комісії музичних дисциплін Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка підготували і провели традиційний щорічний конкурс інструментального і вокального виконавства імені Михайла Вериківського для учнів закладів загальної середньої освіти та шкіл мистецтв із Західного регіону України.

Конкурс проходив у Концертному залі Гуго Коллонтая в один тур за номінаціями «Сольне інструментальне виконавство» і «Сольне вокальне виконавство». Програма учасників конкурсу включала два різнохарактерних твори українських або зарубіжних композиторів (на вибір) тривалістю 10 хвилин. Для вокалістів дозволялося використання різних видів музичного супроводу, крім плюсової фонограми, а також один твір – акапельно.

До професійного журі конкурсу увійшли фахівці циклової комісії музичних дисциплін коледжу-господаря (голова комісії Сергій Шегера): заступник директора коледжу, доктор філософії Павло Яловський, Олена Новик, Людмила Яловська, Світлана Федюра (викладачі-методисти) та Ілона Яловська. Очолила Журі викладач-методист Ірина Харамбура.

Творча боротьба була довгою і напруженою між 29 учасниками. І для кожного з них украй важливо було отримати гідного слухача й оцінку своєї праці, та насамперед – повірити у власні сили.

Отож, у номінації «Сольне інструментальне виконавство», де призові місця виборювали 17 юних музикантів, третю позицію посіли Діана Ахмад (вчитель Руслана Кондратюк) і Ангеліна Турик (вчитель Леонід Драгунов,

концертмейстер Людмила Рибченко) з Великодедальської мистецької школи та Юлія Гаджун (вчитель Яна Андрієнко), Володимир Жуковський (вчитель Володимир Столярчук), Денис Голота (вчитель Наталія Ткачук), Ельвіра Ніколюк (вчитель Оксана Окринець) – із Шумської школи мистецтв.

Другими стали Юлія Корнят і Олена Лебідь зі Скалатської мистецької школи (вчитель Уляна Олійник), Софія Мінайлук з Почаївської мистецької школи (вчитель Марія Шегера), Анастасія Котовська (вчитель Лариса Зелінська) та Юлія Панасюк (вчитель Тетяна Новицька) з Кременецької школи мистецтв ім.Михайла Вериківського, Максим Деркач з Кременецької ЗОШ №1 ім.Галини Гордасевич (вчитель Лев Харамбура), а також одинадцятикласниця Олеся Ушпалевич з Ямпільської школи мистецтв (вчитель Ярослав Намчук).

На першу переможну сходинку мистецького п'єдесталу піднялися Владислав Миколюк і Даниела Олексюк (вчитель Оксана Городня, концертмейстер Валентина Остапчук), Яна Кричківська (вчитель Лілія Іванюк, концертмейстер Іван Добринін) з Кременецької школи мистецтв ім.Михайла Вериківського, Ілля Ніколайчук (вчитель Віктор Веретельник, концертмейстер Олеся Лопатська) і Лілія Вознюк (вчитель Лариса Кухарська) з Шумської школи мистецтв.

Каріна Мандзюк з Почаївської мистецької школи (вчитель Марія Шегера) показала найкращий результат і виборола Гран-прі конкурсу серед інструменталістів.

У номінації «Сольне вокальне виконавство» змагалися 12 учасників. Диплом III ступеня отримали Ангеліна Козак з Почаївської мистецької школи (вчитель Віра Загорська) та Анастасія Штельма зі Скалата (вчитель Оксана Марків).

Олексієві Вавриновичу і Вікторові Зьомкові зі Скалатської МШ (вчитель Оксана Марків), Артемові Кашуку з Кременецької ШМ ім.Михайла Вериківського (вчитель Світлана Добриніна, концертмейстер Іван Добринін), Катерині Степанюк з Корецької гімназії Рівненської області (вчитель Світлана Пастушок), Аріадні Антонюк (вчитель Олеся Лопатська) та Олені Франковіч (вчитель Наталія Ткачук, концертмейстер Оксана Ніколюк) з Шумської ШМ вручили Дипломи II ступеня.

Дипломантами I ступеня стали Дмитро Бабій (вчитель Олеся Лопатська), Віталіна Климчук (вчитель Оксана Антонюк) і Юлія Корнят (вчитель Уляна Олійник) – представники мистецьких шкіл Шумська, Ямпільська і Скалата відповідно.

Гран-прі конкурсу в боротьбі юних вокалістів вручили учениці Скалатської мистецької школи Олені Лебідь (вчитель Уляна Олійник).

Проведення конкурсу сприяє підвищенню інтересу до інструментальної та вокальної музично-виконавської діяльності, виявленню музично обдарованої молоді, реалізації її творчих здібностей, популяризації народної музики та творів вітчизняних і зарубіжних композиторів, створенню творчої атмосфери для професійного спілкування учасників, обміну досвідом, підвищенню професійної майстерності солістів і залученню потенційних абітурієнтів до навчання у Фаховому коледжі Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка.

Цікаву мистецьку програму підготував колектив викладачів і студентів Фахового коледжу Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка у складі Ілони Яловської (сопрано), Макарія Гусака (тенор), Івана Петручка (баритон), Ірини Матвійчук та Олексія Литвина (фортепіано).

До концерту увійшли інструментальні та вокальні композиції українських і зарубіжних авторів. Олексій Литвин презентував «Bessame Mucho» (Консуело Веласкес в обробці С.Курсанової), Ірина Матвійчук – «All of me» (Джон Шміт).

Сольна частина виступів склала твори «Se vuol ballare» з опери «Весілля Фігаро» Вольфганга Амадея Моцарта і «Каватина султана» С.Гулака-Артемовського – Іван Петручик; Agustín Lara «Granada» Агустина Лара та «Марія» О. Білаша на слова М. Рильського – Макарій Гусак; коліскова Клари «Summertime» з опери «Поргі і Бесс» Джорджа Гершвіна та українська народна пісня «Ой літає соколونько» в обробці А.Кос-Анатольського – Ілона Яловська.

Продовжили музичну програму виступи дуетів: Ілона Яловська і Макарій Гусак (Франческо Сарторі, Лучіо Кварантотто «Con te partiro»); Ілона Яловська та Іван Петручик (дует Одарки та Караса з опери «Запорожець за Дунаєм» С.Гулака-Артемовського); Макарій Гусак та Іван Петручик (слова М.Петренко, музика В.Заремби «Дивлюсь я на небо») та дует піаністів Ірина Матвійчук і Олексій Литвин – з композицією «Rush E» Ісаака Коха і фінальним твором Тараса Петриненка «Пісня про пісню».

Та найцікавіше в цих яскравих творчих «гастролях» було те, що вони звучали в різних місцях: стартували в рідній Альма-матер Кременця, продовжувались у Шумській школі мистецтв і Вишнівецькій мистецькій школі, а завершилися у мистецьких школах Почаєва та Збаража. І кругом вони несли чудове звучання пісні та музики.

МИСТЕЦТВО ДЕКЛАМУВАННЯ ЯК БОЖИЙ ДАР

Чудове свято спілкування з поетичним словом подарувала студентам і викладачам Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка і Фахового коледжу третьокурсниця заочної форми навчання спеціальності «Музичне мистецтво» Христина Бабій.

Зі слів дівчини, вона дійсно відкрила свій талант, як особливий Божий Дар, яким вона залюбки ділиться з поціновувачами українського поетичного слова. Христина виступала на сцені рідного Ходорова, що на Львівщині, ще з 5-річного віку. Проте часто в житті людини настає період важких роздумів, депресії, які віддаляють її від усього піднесеного, творчого. Так сталося і з нею: перестала читати, малювати, замкнулася і почувалась дуже прикро. Та однієї ночі побачила доволі дивний сон: ніби йшла Хресною дорогою, бачила Богородицю, а якась жінка підійшла і сказала їй: «Бог посеред нас!»... Потім звилися білі голуби в лісі...

Через три дні, на сенсі масажу, який проводила Христина, жінка-пацієнтка несподівано сказала їй: «Іди до церкви». А згодом, під час богослужіння, священник промовив: «Віддайте свої таланти людям». Ці слова настільки вразили дівчину, що вона втратила свідомість. А наступного дня записала перше відео декламування поезій і продовжує займатися улюбленим заняттям донині.

Свій виступ в нашій академії Христина умовно розділила на три частини: «Любов», «Сім'я» та «Люди, будьте взаємно красивими». Загалом юна декламаторка презентувала напам'ять більше трьох десятків творів, серед яких – ліричні вірші Ліни Костенко і Василя Симоненка, Дмитра Оршківського та Юрія Іздрика, Сергія Жадана, Павла Филиповича та Надії Красоткіної, а також поезії та уривки з листів Василя Стуса до сина.

Дивовижне відчуття душевного стану автора та його ліричного героя у поєднанні зі щиро емоційною віддачею слухачеві можна цілком упевнено назвати непересічним талантом і дійсно Божим Даром, який Христина Бабій щедро дарує світові небайдужих людей. Бажаємо, щоб він від цього лише примножувався і розширював рамки слухачької аудиторії.

ФОРМУВАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАЦІЇ

Ірина СКАКАЛЬСЬКА, доктор історичних наук, професор

На базі факультету історії і права Харківського національного університету ім.Г.С.Сковороди відбулася Всеукраїнська наукова конференція «Науково-освітня еліта і формування інтелектуального потенціалу української нації», підготовлена науковцями університету-господаря наукового форуму у співпраці зі своїми колегами із кафедри філософії Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кафедри філософії Дніпровської академії неперервної освіти і кафедри історії та методики навчання Кременецької обласної гуманітарно-педагогічної академії ім.Тараса Шевченка. Конференція була присвячена пам'яті доктора історичних наук, професора Василя Білоцерківського. Оргкомітет наукового зібрання очолював ректор Харківського НПУ ім.Г.С.Сковороди, професор Юрій Бойчук, а до його складу від нашої Академії входили доктор історичних наук, завідувач кафедри історії та методики навчання, професор Ірина Скакальська та кандидат історичних наук Галина Сеньківська. Учасники конференції працювали у форматі пленарного та п'яти секційних засідань. В секційному режимі науковці аналізували теми «Філософське осмислення проблеми формування вітчизняної інтелектуальної еліти», «Науково-освітня еліта як гарант духовної та інформаційної безпеки українського суспільства», «Формування інтелектуального потенціалу нації у системі національної освіти», «Науково-освітня еліта як інтелектуально-духовне ядро українського суспільства» і «Персоналії науковців та освітян».

На пленарному засіданні з вітальними словами до учасників Конференції звернулися представники Харківського НПУ ім.Г.С.Сковороди: ректор, професор Юрій Бойчук; проректор з наукової, інноваційної та міжнародної діяльності, професор Світлана Бережна; декан факультету історії та права, професор Людмила Зеленська. На пленарному засіданні виступили науковці –представники науково-освітніх установ-співорганізаторів цього наукового форуму: від ХНПУ ім.Г.С.Сковороди – доцент Інна Чернікова («Діяльність В.Я.Білоцерківського у громадському об'єднанні «Окремий освітній центр Українського козацтва імені Г.С.Сковороди (2002–2018 рр.)»; від Дніпровської академії неперервної освіти – професор Ольга Висоцька («Проектування образу України як місія сучасної вітчизняної науково-освітньої еліти»); від Національного юридичного університету ім.Ярослава Мудрого – професори Олег Данильян і Юрій Калиновський («Інтелектуальна еліта нації як гарант духовної безпеки держави»); від нашої Академії – професор Ірина Скакальська («Вплив освітньої інтелігенції Західної Волині на формування державницької еліти українського народу (1921–1939)»).

На секційному засіданні, що проходило за темою «Філософське осмислення проблеми формування вітчизняної інтелектуальної еліти», здійснювався аналіз особливостей становлення, розвитку та функціонування вітчизняної науково-освітньої еліти на різних етапах функціонування українського суспільства, процесу залучення національної еліти до боротьби з радянським тоталітарним режимом, наголосувалося на ролі освіти в розвитку інтелектуального потенціалу української нації. У цій секції виступили представники нашої Академії: кандидат філософських наук, доцент Олена Мороз («Триада «істота–індивід–особа» у творчому сприйнятті О.Неприцького-Грановського») і кандидат історичних наук Галина Сеньківська («Науково-освітня еліта Академії кризь призму епох у фондах Музею освіти КОГПА ім.Тараса Шевченка»).

«Науково-освітня еліта як гарант духовної та інформаційної безпеки українського суспільства» – тематичний напрям роботи другої секції. Науковці говорили про роль науково-педагогічної еліти у сфері правового виховання, у формуванні національної концепції прав людини, про нормативно-правове забезпечення різних сфер функціонування українського суспільства, про сучасні виклики в освіті та про особливості формування інтелектуального потенціалу Збройних Сил України в умовах російської агресії. Йшла розмова і про таку конкретну проблематику як виховання учнівської та студентської молоді в сучасних умовах, про інформаційну культуру науково-освітньої спільноти в умовах дистанційного навчання, про внесок національної наукової еліти в становлення і розвиток ІТ-галузі в Україні.

Науковці третьої секції характеризували процес «Формування інтелектуального потенціалу нації у системі національної освіти». Вони висвітлювали роль наукових шкіл та окремих науково-освітніх установ у розвитку сучасної національної вищої освіти, характеризували інформаційно-відкриту освіту як середовище інформування інтелектуальної еліти та освітні стратегії в епоху нео-номадизму, говорили про розвиток лідерських якостей на різних етапах формування особистості, про індивідуальні освітні траєкторії та про загальні навчальні компетенції у системі національної освіти, про інноваційні методи викладання в режимах офлайн-, онлайн- та змішаного навчання, в тому числі про логічний стиль аналізу текстової інформації в тестах на загальні компетенції. Згадували науковці і про вплив життєтворчості окремих персоналій української науки та освіти на зростання рівня інтелектуального потенціалу та загальної духовної культури українського народу, про роль громадськості в поширенні загальної грамотності, наукових знань та культурно-освітньої інформації серед громадян різних соціальних верств.

«Науково-освітня еліта як інтелектуально-духовне ядро українського суспільства» характеризували науковці-учасники четвертої секції. Вони говорили про ідеологічний тиск і репресії проти української інтелектуальної еліти на різних історичних етапах функціонування національної спільноти, навіть про проблеми повсякденного життя науково-педагогічної еліти різних регіонів України. Виступаючи відзначали роль творчої інтелігенції у збереженні, відродженні та поширенні національної культури та української мови, зокрема в історичному минулому, в радянській і пострадянській періоди, а також зазначали вагомий внесок персоналій національної еліти в активізацію та змістове збагачення культурно-духовного життя українського народу.

Відомі «Персоналії науковців та освітян» – зміст дискурсу, який розгорнули науковці п'ятої секції. Вони висвітлювали діяльність жінок-освітянок в Русі Опору періоду Другої світової війни на теренах Європи, визначали внесок науковців-істориків у дослідження загальних проблем історичного минулого та сьогодення, характеризували участь вчених-суспільствознавців у вивченні та визначенні проблем і перспектив розвитку сучасного українського суспільства, інформували про професійну творчість археологів і археографів, організаторів історичної науки та освіти, історіографів, бібліографів; йшлося і про внесок науковців-публіцистів у популяризацію неперехідного значення історико-культурної спадщини українського народу як невід'ємної складової скарбниці світового цивілізаційного розвитку. В цій же секції нашу Академію представила студентка бакалаврату спеціальності «Історія» Софія Діхтярук, яка запропонувала тематичне дослідження «Науково-публіцистичні праці Романа Бжеського».

За матеріалами Всеукраїнської наукової конференції «Науково-освітня еліта і формування інтелектуального потенціалу української нації», присвяченої пам'яті доктора історичних наук, професора Василя Білоцерківського, опубліковано Збірник наукових праць.

ТОБІ, НАЙРІДНІША, ВСЯ НАША ЛЮБОВ...

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

День матері – це одне з найзворушливіших свят, адже мама – найголовніша людина в житті кожного, яка завжди зрозуміє, пробачить і буде безумовно любити, незважаючи ні на що.

Історія свята не менш зворушлива, ніж сам день. 1908 року американка Анна Джервіс із Філадельфії запропонувала вшановувати матерів у пам'ять про свою маму, яка передчасно померла. Анна почала писати листи до державних установ і законодавчих органів, надсилаючи свою пропозицію видатним особам для того, щоб присвятити мамам один день на рік. Усе було марним: у 1910 році штат Вірджинія зробив День матері офіційним святом, а згодом його почали відзначати і в інших штатах та країнах.

Проте страшна і неоправдана війна внесла свої корективи у святкування цього світлого дня в Україні. Скільки мам провели за ворота своїх синів-соколів, ждуть-виглядають, щодня і щоночі щиро моляться, беруть на свої худенькі плечі весь тягар війни. А скільки синів не діждалися наші матері! Скільки їх, згорьованих, по всій країні! За всіх і за все болить любляче мамине серце.

Про все це йшлося на святковому заході до Дня Матері, який організували і провели студенти 21-Мк і 31-Мк групи Фахового коледжу КОГПА ім.Тараса Шевченка зі своїми кураторами Світлою Федірою та Оксаною Дедю. Програма була насичена різноманітною інформацією: крім історії виникнення свята, студенти вшанували хвилиною мовчання і схилили голови перед світлою пам'яттю тих, хто віддав своє життя і ввійшов у безсмертя. А ще вони зачитали Статут сім'ї з красномовною назвою «Мама завжди права» та «Заповіт дітям» Василя Сухомлинського.

Протягом свята зворушливі пісні виконали Марія Боднар («Мамина Хатина» Ірини Зінковської), Володимир Танін («Мам...» Кузьми Скрябіна), Інна Воронко та Антоніна Намчук («Ніби вчора...» Петра Запотоного й Ігоря Білозіра); тематичні вірші

«Син на війні» Зої Качан прочитала Василина Свистун і «Мамина молитва» Наталки Позняк – Юлія Черпалюк. А на завершення у спільному виконанні прозвучала пісня Петра Половка «Мамина молитва» та поезія Людмили Степанишиної «Нема любові маминій кінця», яку зачитала Софія Харчук.

Вели програму Юлія Черпалюк і Василина Свистун, які від імені своїх друзів побажали всім матусям миру, закінчення війни, переможного повернення рідних, здоров'я, любові та Божого милосердя.

ПОПУЛІЗМ чи СВЯТО ДІОНІСІЯ?

Ольга Венжинович

Місто Діонісія, також відоме як Великий Діонісій, було частиною фестивалю, можливо, створеною під час тиранії Пісistrата в 6 столітті до нашої ери. Це свято проводилося, ймовірно, з 10-го по 16-е число місяця Елафеболіон, який стоїть на межі весняного рівнодення, тобто березень-квітень за сонячним календарем, через три місяці після сільської Діонісії, мабуть, щоби відсвяткувати закінчення зими та збирання річного врожаю. За традицією, свято проводилося за містом Елевтер, на кордоні між Аттикою та Беотією.

Діонісії – свята у Стародавній Греції на честь бога Діоніса. Великі Діонісії, або міські, (наприкінці березня – початку квітня, весняне рівнодення), включали урочисті процесії на честь бога, змагання трагічних і комічних поетів, а також хорів, які виконували дифірамби. Відзначалися вони з особливою пишнотою впродовж декількох днів у присутності гостей з інших держав.

Містерії під час урочистих святкувань заклали початки давньогрецького театру. Власне, перший у світі театр, спеціально облаштований для театралізованих вистав, – Театр Діоніса в Афінах, був частиною капища, присвяченого богові Діонісу, та основним місцем проведення урочистих святкувань Діонісії. Зрештою Афіський театр Діоніса став прототипом усіх античних та навіть сучасного театру.

На перший погляд, може здатися: до чого б то нам тепер уся ця інформація? Проте студенти 11-ї та 13-їс груп Кременецької ОГПА ім.Тараса Шевченка так не вважають. Вони вирішили якось поєднати в часі далеке минуле і наше сьогодення, ознайомити з елементами грецької історії і провести деякі паралелі з сучасним українським суспільством.

З цієї причини юні історики без сторонньої допомоги підготували цікаву театральну сценку «Популізм чи свято Діонісія» – мінітрагікомедію, що висвітлює соціально-політичні проблеми Атен під час культового святкування Великих Діонісій, зокрема взаємини тодішніх класів та характерні особливості людської натури, що під слабкістю легковажності обирає вино замість свободи. Тож кризь усю виставу червоною ниткою проходило болічне і німе за-

питання: чи ж не так і в Україні, де багато людей не стають на захист своєї землі та волі, а живуть, ніби війни і немає?

Ролі виконували: Торговець – Ілля Бай, Діоніс і режисер – Ірина Кутрань, Каліас – Марія Лакей, Клеон – Іван Максимук, Міщани – Катерина Демідова, Денис Янчук, Анастасія Назарук, Гопліт – Роман Ткачук, Квалерист – Ольга Венжинович, Жінка – Софія Яцюк. Сценарист і Автор – Давид Лесь.

ВОЛИНСЬКІ ПОСТАТІ В УКРАЇНСЬКІЙ ІСТОРІЇ ТА КУЛЬТУРІ

Назар БАГНЮК, Юлія КОНОНЬЧУК

(Закінчення. Початок у попередньому номері)

Прозаїк із Вишнівця

Нині неможливо уявити собі українську прозу 60-80-х рр. без імені Бориса Харчука. Великий творець, письменник-шістдесятник, інакодумець, який будь-що відстоював власну думку, дотримувався однієї правди і ніколи не приховував своїх поглядів та позицій щодо життя. Борис Харчук – неповторна особистість в історії української літератури. Це людина, яка поклала життя в основу своєї творчості. Часом його називають письменником так званої «сільської прози» (за зосередження уваги у своїх творах на проблемах сільського люду), а також традиціоналістом. Адже Борис Харчук завжди був вірний протиставленню вічних понять добра і зла, любові і ненависті, людяності й нелюдяності, правди й неправди. Він ставив в основу тематики своїх творів боротьбу, яку вели трудящі за своє соціальне й національне визволення.

Творчість справжнього митця не виходить за рамки національного менталітету, хоча відповідає загальнолюдським цінностям, і не може ігнорувати основоположних засад і принципів, світоглядно-філософського світобачення та морально-естетичних орієнтирів свого народу, хоча шанує і вчиться на взірцях духовної культури інших народів. Більше того, талановитий митець своєю творчістю наповнює ментальні рамки новим або оновленим змістом, зміцнює засади, актуалізує цінності, утверджує орієнтири, що сукупно формують каркас національної духовної культури. До таких митців, без всяких умовностей, належить видатний український прозаїк ХХ століття Борис Харчук.

Аналіз його творчості вказує, що світоглядно-філософське кредо письменника сформульоване концептами української філософії серця, а світосприйняття проектується через призму українського національного менталітету. Своім власним словом та устами своїх героїв письменник озвучує, а в діях опредметнює всі сім ознак української ментальності: антеїзм – шанування землі, що конкретизується в любові до немки-України; теїзм – поклоніння Богу, Вишньому Розуму та Вишній Силі, що в підсумку з першою ознакою відображається відомим національним гаслом «Бог і Україна!»; індивідуалізм – повага до кожного окремого представника вселюдської і насамперед національної спільноти; демократизм – забезпечення умов і можливостей творчої та продуктивної життєдіяльності індивіда; толерантність і плюралізм – свідоме і терпиме ставлення до розмаїття поглядів, ідей, способів життя не лише окремих індивідів, а й їх спільнот; кордоцентризм – синтетичне, інтегроване сприйняття світу розумом і серцем, але з пріоритетом серця над розумом; екзистенційність – усвідомлення об'єктивності існування України та українців на межі світів (Заходу і Сходу), на межі культур (європейської і азійської), а також на духовному пограниччі різних світів.

Концепції людини умовно можна поділити на дві великі групи: перша бачить людину двосуттєвою істотою – біосоціальною або соціоприродною, залежно від зміщення акценту на біологічне чи соціальне начала в людині. Концепції другої групи підходять до людини як до образу та подоби Божої і визначають людину біо-соціо-духовною істотою, яка об'єднує в собі біологічне, соціальне та духовне начала з пріоритетом останнього.

Саме такою – істотою в природній основі (в цьому – наш ментальний антеїзм і патріотизм), індивідом у соціальній формі (в цьому – наш ментальний індивідуалізм і націоналізм) та особою в духовному змісті (в цьому – наш ментальний теїзм і релігійність) – виступає людина в творчості Бориса Харчука, який центром свого художнього світу «вважав людину і правду» і наголошував, що «осягнути людину в сучасному світі і світ в сучасній людині» є письменницьким обов'язком і єдиним шляхом до життєвої правди, а все це ґрунтується на вірі в людину, в її особистісні сили, духовний потенціал, на баченні її неповторного і визначального місця у світі.

Вже в повісті «Теплий попіл» знаходимо чітко окреслену національну світоглядно-філософську концепцію людини, в рамках якої написані образи старого Гриви та хлопчика Степана: спочатку обидва персонажі повісті постають як істоти, смертельно вражені жадливім видовищем спаленого німцями рідного села; потім, через усвідомлення своєї приналежності до односельців, прах яких лежить у ще теплом попелі, Грива і Степан піднімаються до рівня індивідів: їх охоплює пекучий біль втрати всього, що вони мали спільного з рідними і близькими людьми до трагедії, а перехід до вищого духовного рівня, до рівня особи, йде через подолання страху істоти, коли застигає біль індивіда, а натомість з'являється духовна напруга особи, навіть її здатність до надлюдського душевного подвигу: зберегти пам'ять про загиблих, спорудивши могилу для їх праху; зберегти рідне село, заклавши для його відновлення першу землянку; відомстити паліям-вбивцям, пішовши до партизанів.

Оригінальною в плані художньої реалізації національної концепції людини є повість «Облава». Маленька дівчинка Параска несе в собі всі якості дорослої особи (зрілої особистості) навіть в умовах воєнного лихоліття: вона зберігає здатність до душевної творчості, рятує яблуньку,

як свій родинний символ, ризикує заради матері, в загальному робить все, щоб жити, – і цим демонструє, що особа, навіть слабка фізично, завдяки своїм особистісним якостям, тобто завдяки своїй здатності пізнавати життя (навіть подитячому!) і творити у житті (навіть по-простому!), ніколи не опуститься до рівня істоти, пригнобленої та скаліченої обставинами, а залишиться особистістю.

Необхідно зауважити, що творчість Бориса Харчука, як і кожного талановитого і самобутнього митця, акумулює в собі, а відтак і проектує на читача весь спектр кольорів і відтінків національного світосприйняття, національно-ментального філософського прочитання людини у світі та світу в собі самому.

Він є неповторною творчою особистістю в історії української літератури. Письменник-шістдесятник, інакодумець, який будь-що відстоював власну думку, дотримувався однієї правди і ніколи не приховував своїх поглядів та позицій щодо життя. Письменник описував у своїх творах життя «великого народу» – українського народу. На сьогоднішній день Борис Харчук для нас відомий як письменник, який зробив значний вклад в історію української літератури; людина, яка завдяки своєму незламному характеру витримала силу тоталітарних натисків.

Борис Харчук висвітлював у своїй творчості традиційні поняття, але робив він це на свій, властивий лише йому лад. Його манері оповіді, вираженню почуттів притаманна виразна індивідуальність, неповторність, її неможливо сплутати ні з чією прозою. Цим він підтвердив відому істину: стиль – це людина.

Крім індивідуальності, характеру Бориса Харчука властива вірність поглядам і патріотичність. Варто відмітити, що в усіх його оповідях описуються події, які відбувалися в західних областях України, зокрема на Волині. І це, напевно, не випадково, адже Волинь – мала батьківщина письменника (с. Лози біля Вишнівця на Збаражчині). Взагалі, всій сутності Бориса Харчука притаманна войовничість, протиставлення, а якщо точніше – то боротьба. Боротьба проти зла, за справедливість у щоденному житті, відстоювання інтересів слабших.

Виразним прикладом такої боротьби є «пригода» Бориса Харчука у Кременецькому педагогічному інституті, де він навчався у 1950 – 1952 рр.). Бачачи велику несправедливість довколишнього середовища, він не мовчав. Майбутній письменник гостро і влучно протестував, за що і поплатився відрахуванням з інституту. Причиною цього стали його літературні проби пера, в яких висвітлював вузівське керівництво у дещо сатиричному, комічному світлі.

Звідси можна визначити ще одну особливість характеру автора – його ставлення до навколишнього з непохитною правдивістю. Він з точністю до найменших деталей описує своїх героїв, їх характери, особливості поведінки, так що читач легко впізнає цих людей у реальному світі. Борис Харчук дуже чітко визначає свою позицію щодо правдивості: «Немає великої і малої Правди: єсть її протилежність – неправда. Нема активної чи пасивної любові. Єсть її протилежність – ненависть. Це так ясно і зрозуміло, як день і ніч. Єсть чорне і біле. І треба чорне називати чорним, а біле білим».

У своїй творчості Борис Харчук прагнув волі – волі висловлення думки, волі творити по-справжньому, без зайвих обмежень і не заради чийсь неправди чи вигоди. Саме до такої мети він ішов по тернистому шляху соціалістичного реалізму і до свого читача, прямо, вільно висловлюючи свою думку, описуючи все, що бачив, що відчував.

Твори Бориса Харчука наштотують на роздуми про життя і смерть, про сенс людського існування, про добро і зло. Захоплюють цікавістю сюжету, простотою поглядів, правдивістю змалювання характерів героїв, проникненням в їх психологію, точністю і достовірністю деталей. Розкривають художнє значення високих моральних якостей людини: гідності, честі, совісті, відданості, відповідальності. Письменник описує справжню людину. Великого значення він надає роду, понад усе ставить святість стосунків родинного кола. Особливу роль відводить жінці, яка дає початок роду, жінці-матері як берегині сімейного вогнища; жінці-трудівниці, праця якої дає початок і життя всьому сущому на землі.

Розуміння творчості Бориса Харчука досить різноманітне, адже у кожного свої враження, кожен виділяє близькі для нього деталі. Хтось людськість, хтось правдивість, хтось простоту чи мораль, а хтось гармонійно поєднує всі ці риси. Йому, як істинному українцю і справжній людині, притаманні всі ці риси. Причому жодна з них не виражена більше чи менше, а всі вони гармонійно співіснують у тісному взаємозв'язку.

Борис Харчук прищеплює своїм героям імпульсивність (влада серця над розумом) і врівноваженість (влада розуму над серцем), глибоку пошану до природи (розуміння взаємозв'язку з нею), святу любов до Бога (непохитність віри), потужний самозахист (прагнення всіма правдами і неправдами захистити себе, свою сім'ю, рід). Причому письменник так висвітлює ці людські риси, що заперечити йому неможливо. Просто не потрібно, адже саме такою повинна бути справжня людина.

Для Бориса Харчука література ніколи не була цінністю самодостатньою: він виділяв лише ту, яка допомагає людині залишатися людиною, а народу – народом. На його думку, саме література творить народ. Він належав до письменників, що довіряли читачеві, поклалися на його здатність домалювати й домислити; писав переважно про тих, кому було не до книжок: день у день при землі, у виснажливій роботі. Мав свого читача, тобто всіх тих, кому боліло те, що боліло і йому, вірив у силу слова, своєчасно мовленого й своєчасно почутого.

Борис Харчук – потужна і неординарна постать в історії української літератури. Захоплює те, з якою впертістю і непохитністю він рухався вперед по тернистому шляху своєї неолі, що ні на мить не зрадив своїм поглядам на життя під натиском несправедливості, як чітко і влучно, без будь-яких хитрощів, описував у своїх творах живу людську особистість з усіма нюансами її життя. Письменник не просто висвітлював у своїй творчості риси, притаманні справжній людині, бо він черпав їх з характеру власної особистості, прагнучи показати те, що є, а не те, що могло би бути. Він сам був справжньою людиною, яка знала, цінувала і шанувала життя...

КРЕМЕНЕЦЬКА ОБЛАСНА ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНА АКАДЕМІЯ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

відповідно до Закону України «Про вищу освіту»

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС

на заміщення вакантної посади:

Кафедра педагогіки, дошкільної та початкової освіти:
завідувач кафедри – 1 посада.

Перелік документів, які подають претенденти закладу освіти на ім'я ректора академії: заява, список наукових праць і винаходів; документи, які підтверджують підвищення кваліфікації протягом останніх п'яти років (дипломи, сертифікати, свідоцтва, інші передбачені законодавством України документи); копія документа про повну загальну середню освіту, який підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни) або копія державного сертифіката про рівень володіння державною мовою; письмовий звіт за попередній період про наукову, навчальну, методичну, організаційну роботу; пропозиції факультету та пропозиції кафедри про участь у конкурсі у формі витягу з протоколів загальних зборів трудового колективу факультету і трудового колективу кафедри (для претендентів на посаду завідувача кафедри).

Претенденти, які не працюють в академії, крім заяви, подають: особовий листок з обліку кадрів (засвідчений за попереднім місцем роботи); 2 фотокартки розміром 4х6 см, автобіографію; копії документів про повну вищу освіту, науковий ступінь, вчене звання, засвідчені в установленому порядку; копію паспорта громадянина України (стор. 1, 2, 3 і 11); копія документа про повну загальну середню освіту, який підтверджує вивчення особою української мови як навчального предмета (дисципліни) або копія державного сертифіката про рівень володіння державною мовою; копію трудової книжки, засвідчену кадровою службою за основним місцем роботи із зазначенням дати засвідчення; список наукових праць і винаходів та інші документи, які свідчать про професійні якості претендента.

Термін подання документів на участь у конкурсі – 30 днів від дня опублікування оголошення у пресі (газета «Замок») та на офіційному веб-сайті академії.

Документи подаються у відділ кадрів академії за адресою: вул. Ліцейна, 1, м. Кременець, 47003.

Телефон для довідок: (03546) 2-19-91.

Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

Освітній ступінь бакалавра на основі повної загальної середньої освіти (11 кл) за освітньо-професійними програмами:

Дошкільна освіта. Спеціальна освіта (Логопедія)
Початкова освіта. Англійська мова
Філологія (Германські мови та літератури (переклад включно), англійська)
Екологія. Заповідна справа
Психологія. Інклюзивна освіта
Соціальна робота. Практична психологія
Середня освіта (Технології). Інформатика
Середня освіта (Інформатика). Англійська мова для інформатики
Середня освіта (Фізична культура). Туристична робота в закладах освіти

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія
Середня освіта (Історія та громадянська освіта). Музейна справа
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Хореографія (Органна музика)
Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво). Дизайн освітнього середовища
Середня освіта (Англійська мова та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Польська, англійська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література

Освітній ступінь бакалавра на основі ОС фаховий молодший бакалавр, ОПС молодший бакалавр, ОКР молодший спеціаліст:

Дошкільна освіта
Початкова освіта
Екологія
Психологія
Соціальна робота
Середня освіта (Технології)
Середня освіта (Інформатика)
Середня освіта (Фізична культура)

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)
Середня освіта (Історія та громадянська освіта)
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)
Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)
Середня освіта (Англійська мова і література)
Середня освіта (Німецька мова і література)
Середня освіта (Польська мова і література)
Середня освіта (Українська мова і література)

Освітній ступінь магістра на основі ступеня бакалавра, магістра або ОКР спеціаліста за освітньо-професійними програмами:

Освітні, педагогічні науки
Дошкільна освіта. Початкова освіта
Дошкільна освіта. Практична психологія
Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво). Хореографія
Середня освіта (Українська мова і література). Зарубіжна література

Середня освіта (Українська мова і література). Історія
Середня освіта (Англійська, німецька/ польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Німецька, англійська/ польська мови та зарубіжна література)
Середня освіта (Технології). Інформатика
Середня освіта (Фізична культура). Спортивно-масова робота
Середня освіта (Біологія та здоров'я людини). Географія

Третій (освітньо-науковий) рівень на основі ступеня магістра або ОКР спеціаліста на спеціальність:

011 Освітні, педагогічні науки

Фаховий коледж КОГПА ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ

На основі базової та повної загальної (профільної) середньої освіти:

012 Дошкільна освіта

Вихователь закладу дошкільної освіти. Інструктор з фізичного виховання в закладі дошкільної освіти / Керівник гуртка іноземної мови в закладі дошкільної освіти

013 Початкова освіта

Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти. Вчитель іноземної мови в початкових класах / Вчитель інформатики в початкових класах

014 Середня освіта (Мистецтво. Музичне мистецтво)

Вчитель музичного мистецтва. Керівник вокальної студії / Керівник дитячого хореографічного колективу

014 Середня освіта (Мистецтво. Образотворче мистецтво)

Вчитель образотворчого мистецтва. Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва / Художник-оформлювач

014 Середня освіта (Фізична культура)

Вчитель фізичної культури. Інструктор оздоровчо-спортивного туризму / Фахівець із організації фізкультурного дозвілля

014 Середня освіта (Технології)

Вчитель трудового навчання та технологій. Керівник гуртка декоративно-прикладного мистецтва / Вчитель інформатики в початкових класах

025 Музичне мистецтво

Викладач мистецької школи. Артист (оркестру, хору, ансамблю)

029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа

Офісний службовець, архіваріус, помічник керівника малого підприємства, оператор з обробки інформації та програмного забезпечення

Телефони для довідок:

- академія
(03546) 2-35-05
(03546) 2-24-89

0679688872
0971432190

- коледж
0978358630
0988066146

47003 вул. Ліцейна, 1
м. Кременець,
Тернопільської обл.

Адреса академії:

www.kogpa.edu.ua
e-mail: vstup.kogpa@gmail.com
e-mail: kogpa_docs@ukr.net

Веб-сайт
Академії

Приймальної
комісії

Приймальної
комісії

Приймальної
комісії

Веб-сайт
Коледжу

Коледжу

Коледжу

"Замок" - газета КОГПА ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідцтво ТР №422-22Р, 05.12.2006 р.
Індекс 96492
Засновник і видавець: трудовий колектив
КОГПА ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
IBAN:UA 638201720314251001201039187
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор,
відповідальний секретар
Ніна БАГНЮК

Художньо-технічний редактор,
дизайнер,
фотохудожник
Валентина КАЩУК

Видруковано
у друкарні "Від і до"
м.Чернівці,
вул. Заводська, 37в
Наклад 500 прим.

Наша адреса: 47003,
вул. Ліцейна, 1,
м.Кременець,
Тернопільська обл.